

Poročilo C4.1, Vol. 3, Zvezek 3

Podnebno ogledalo 2020

Stavbe

Končno poročilo

LIFE ClimatePath2050 (LIFE16 GIC/SI/000043)

Poročilo Stavbe je tretji zvezek Podnebnega ogledala 2020, pripravljenega v okviru projekta LIFE Podnebna pot 2050, Slovenska podnebna pot do sredine stoletja (LIFE ClimatePath2050 »Slovenian Path Towards the Mid-Century Climate Target,« LIFE16 GIC/SI/000043). Projekt izvaja konzorcij, ki ga vodi Institut »Jožef Stefan« (IJS), s partnerji: ELEK, načrtovanje, projektiranje in inženiring, d. o. o., Gradbeni Inštitut ZRMK (GI ZRMK), d. o. o., Inštitut za ekonomska raziskovanja (IER), Kmetijski inštitut Slovenije (KIS), PNZ svetovanje projektiranje, d. o. o., Gozdarski inštitut Slovenije (GIS) in zunanji izvajalci.

ŠT. POROČILA/REPORT No.:

IJS-DP-13186

DATUM/DATE:

4. junij 2020

AVTORJI/AUTHORS:

mag. Barbara Petelin Visočnik

mag. Andreja Urbančič

Polona Lah, *univ. dipl. ekon.*

mag. Damir Staničič

Marko Đorić, *univ. dipl. inž. el.*

Gašper Stegnar, *univ. dipl. inž. grad., vsi IJS*

REPORT TITLE/NASLOV POROČILA:

Deliverable C4.1 Vol.3/3: The Third Climate Action Mirror and Accompanying Reports, Part 3: Buildings, final report

Poročilo projekta št. C4.1, volumen 3/zvezek 3: Podnebno ogledalo 2020, Zvezek 3: Stavbe, končno poročilo

Vsebina

UVOD	4
1 POVZETEK	6
1.1 PREGLED STANJA – EMISIJE TGP.....	6
1.2 PREGLED STANJA – KAZALCI ZA SPREMLJANJE IZVAJANJA UKREPOV	7
1.3 PRIPOROČILA.....	11
2 KAZALCI.....	16
2.1 [PO6_STAVBE] FINANČNI VZVOD SPODBUD V JAVNEM SEKTORJU	18
2.2 [PO7_STAVBE] ZMANJŠANJE EMISIJE CO ₂ Z UKREPI V JAVNEM SEKTORJU	22
2.3 [PO8_STAVBE] POVRŠINA ENERGETSKO SANIRANIH STAVB V JAVNEM SEKTORJU.....	28
2.4 [PO9_STAVBE] INTENZIVNOST CO ₂ V KOMERCIALNEM IN INSTITUCIONALNEM SEKTORJU	32
2.5 [PO10_STAVBE] IZBOLJŠANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI V STANOVANJSKEM SEKTORJU	35
2.6 [PO11_STAVBE] SPECIFIČNE EMISIJE TGP V STANOVANJSKEM SEKTORJU	41
2.7 [PO12_STAVBE] DELEŽ OVE V RABI GORIV V ŠIROKI RABI.....	44
3 SPREMLJANJE IZVAJANJA UKREPOV	47
3.1 SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH NA SPLOŠNO	49
3.2 SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH V GOSPODINJSTVIH	58
3.3 SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH JAVNEGA SEKTORJA	80
4 OZNAKE, SLIKE IN TABELE.....	93
4.1 SEZNAM OZNAK IN KRATIC	93
4.2 SEZNAM SLIK	94
4.3 SEZNAM TABEL	95

Uvod

V okviru projekta LIFE Podnebna pot 2050¹ je bilo pripravljeno **Podnebno ogledalo 2020**, dokument, v katerem so predstavljene glavne ugotovitve spremljanja izvajanja ukrepov za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (TGP) za leto 2019. Pripravljene strokovne podlage hkrati vključujejo vse elemente vsebine, potrebne za pripravo **Četrtega letnega poročila o izvajanju Operativnega programa ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (v nadaljevanju OP TGP)**, kot so ti opredeljeni v samem OP TGP.

Podnebno ogledalo sestavlja več zvezkov:

- **Zvezek 0: Povzetek za odločanje**, kjer so izpostavljena glavna priporočila za izvajanje ukrepov za zmanjševanje emisij TGP iz OP TGP;
- **Zvezek 1: Ocena doseganja ciljev**, v katerem so povzete vse glavne ugotovitve glede doseganja ciljev na področjih zmanjševanja emisij TGP ter povečevanja energetske učinkovitosti in deleža obnovljivih virov energije (OVE) v bruto rabi končne energije. Vključeni so tudi pregled financiranja izvajanja ukrepov za zmanjševanje emisij TGP, prikaz kazalcev in kvalitativnih ocen glede doseganja njihovih ciljev in dolgoročnega obvladovanja emisij ter energetske-podnebni cilji do leta 2030;
- **Zvezek 2: Promet**, kjer je celovito prikazano stanje na področju zmanjševanja emisij TGP v sektorju prometa. Pregled vključuje tudi analizo kazalcev izvajanja OP TGP za leto 2018, pregled izvajanja ukrepov za zmanjševanje emisij TGP v letu 2019 in priporočila za njihovo izvajanje v prihodnjem letu;
- **Zvezek 3: Stavbe**, v katerem je celovito prikazano stanje na področju zmanjševanja emisij TGP v sektorju stavb. Zvezek je vsebinsko sestavljen podobno kot Zvezek 2;
- **Zvezek 4: Kmetijstvo**, ki vključuje celovit prikaz stanja na področju zmanjševanja emisij TGP v sektorju kmetijstva. Zvezek je vsebinsko sestavljen podobno kot Zvezka 2 in 3;
- **Zvezek 5: Ostali sektorji**, kjer je celovito prikazano stanje na področju zmanjševanja emisij TGP v sektorjih industrija neETS – raba goriv in procesne emisije, energetika neETS, odpadki ter raba zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstvo (LULUCF);
- **Zvezek 6: Večsektorski ukrepi**, v katerem je prikazano stanje na področju zmanjševanja emisij TGP z ukrepi, ki so namenjeni več sektorjem. Vključena so področja zelene gospodarske rasti, usposabljanja, izobraževanja, informiranja in promocije ter ostalih večsektorskih ukrepov;
- **Zvezek 7: Emisije TGP in sektor EU-ETS**, kjer je za sektor, ki sicer ni vključen v OP TGP, je pa pomemben s stališča zmanjševanja emisij TGP, pripravljen pregled kazalcev ter stanja in izvajanja ukrepov v tem sektorju.

1 LIFE ClimatePath2050 (Slovenian Path Towards the Mid-Century Climate Target)

Pričujoči dokument je **Zvezek 3: Stavbe**. V njem so povzeti:

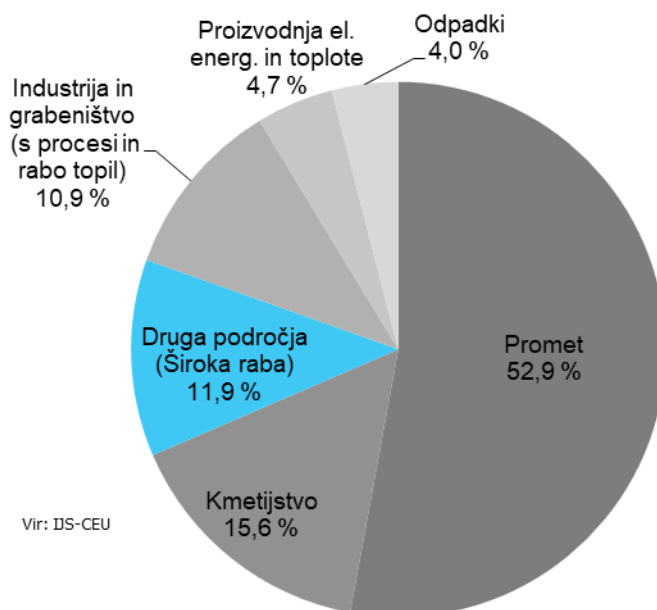
- **Pregled stanja v stavbah**, v katerem so vključeni pregled stanja na področju emisij TGP, pregled kazalcev za spremljanje izvajanja ukrepov in glavna priporočila za izboljšanje izvajanja obstoječih ukrepov.
- **Pregled letnih kazalcev OP TGP**, ki vključuje analizo kazalcev za spremljanje izvajanja OP TGP v stavbah za leto 2018.
- **Pregled izvajanja ukrepov za zmanjšanje emisij TGP v stavbah iz OP TGP**, kjer so za stavbe na splošno ter stavbe v gospodinjstvih in javnem sektorju povzete glavne ugotovitve spremljanja izvajanja instrumentov iz OP TGP v letu 2019 ter njihovo predvideno izvajanje v obdobju 2020–2021.

1 Povzetek

Cilj je zmanjšanje emisij TGP v sektorju stavb za 53 % do leta 2020 glede na leto 2005, za kar bosta potrebni celovita energetska prenova stavb, ki je v prvi vrsti tudi ukrep za večjo gospodarsko rast, in nadaljnja zamenjava kurilnega olja z nizkoogljičnimi viri energije.

1.1 Pregled stanja – emisije TGP

Raba goriv v široki rabi (v gospodinjstvih, kmetijstvu² in storitvenih dejavnostih) je v letu 2018 k emisijam neETS prispevala 11,9 % (Slika 1). Ta delež se je od leta 2005 zmanjšal za 11 odstotnih točk, od leta 2011 pa za 5,4 odstotne točke. Glede na leto 2017 so se emisije zmanjšale za 8,3 %. V obdobju 2005–2018 so se emisije v široki rabi zmanjšale najbolj med vsemi sektorji, in sicer za 51 % oz. za 1.369 kt CO₂ ekv (Slika 2), kar je posledica investicij v izboljšanje toplotnih lastnosti stavb in drugih ukrepov učinkovite rabe energije ter tudi zamenjave kurilnega olja z nizkoogljičnimi viri energije.

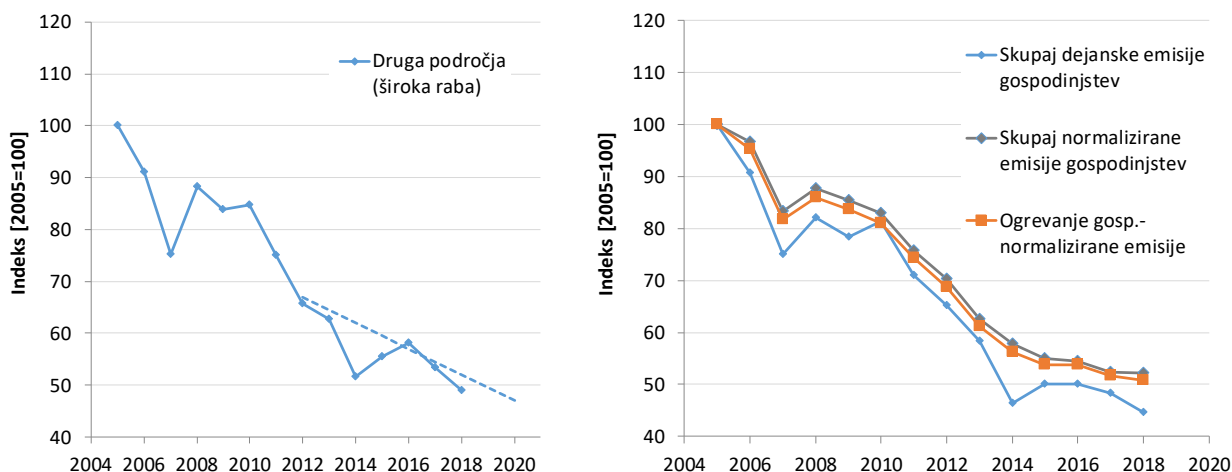

Slika 1: Delež emisij neETS v sektorju druga področja (široka raba) v letu 2018

V emisije na področju stavb so vključene emisije iz rabe goriv v gospodinjstvih s 6,9-odstotnim deležem v skupnih emisijah TGP po Odločbi 406/2009/ES in emisije iz rabe goriv v institucionalnem in komercialnem sektorju s 2,8-odstotnim deležem v letu 2018. **Skupaj so stavbe torej predstavljale 9,7 % vseh emisij neETS.** Večina emisij nastaja pri rabi goriv za ogrevanje stavb, zato so emisije v posameznem letu odvisne tudi od podnebnih razmer. V letih **2015 in 2016 je v stavbah sicer prišlo do povečanja emisij za 15,6 %, v letih 2017 in 2018 pa so se emisije ponovno znatno zmanjšale** (za 9,9 % oz. 10 % v primerjavi z letom prej).

² Gre za kmetijsko mehanizacijo, raba goriv na družinskih kmetijah je všteta pri rabi goriv v gospodinjstvih, raba goriv v večjih kmetijskih podjetjih pa pri rabi goriv v storitvenih dejavnostih.

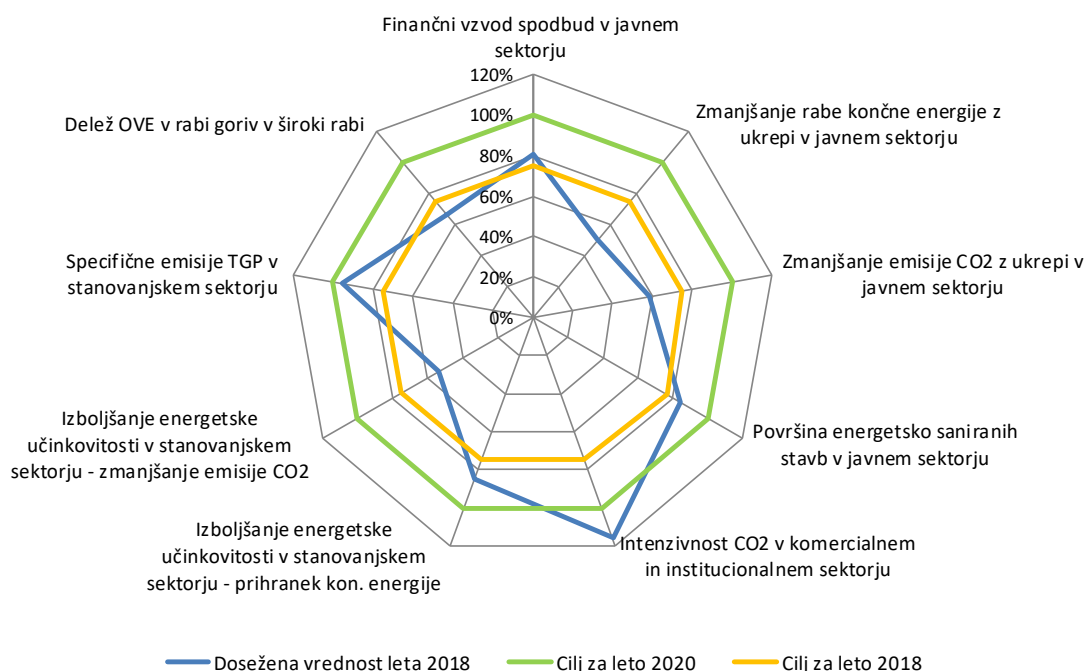
Normalizirane vrednosti emisij glede na povprečno zimo kažejo na stabilen trend zmanjševanja v zadnjem obdobju, z izjemo leta 2016, vendar pa se je zmanjševanje emisij upočasnilo, kar je ilustrirano na sliki za podsektor rabe goriv v gospodinjstvih (Slika 2 desno). Da bi dosegli ambiciozno zastavljen indikativni sektorski cilj, bo potrebno zagotoviti kontinuiteto izvajanja in intenziviranje ukrepov v tem sektorju.

Slika 2: Levo: gibanje emisij v široki rabi v obdobju 2005–2018 glede na indikativni sektorski cilj. Desno: gibanje emisij v gospodinjstvih, in sicer dejanskih in normaliziranih glede na povprečno zimo. Posebej so prikazane normalizirane emisije iz rabe goriv za ogrevanje (Vir: IJS-CEU)

1.2 Pregled stanja – kazalci za spremljanje izvajanja ukrepov

V OP TGP je za spremljanje izvajanja ukrepov v stavbah definiranih 9 kazalcev z opredeljenimi ciljnimi vrednostmi za leto 2020, in sicer 4 kazalci za javni sektor, 3 kazalci za stanovanjski sektor ter 2 splošna kazalca – intenzivnost CO₂ v storitvenih dejavnostih in delež OVE v široki rabi. Ker je dekompozicijska analiza, pripravljena v okviru projekta vzpostavitve spremljanja izvajanja OP TGP, pokazala, da na zmanjšanje emisij v stavbah najbolj vplivata zamenjava goriv z drugimi viri energije in izboljšave energetske učinkovitosti stavb, je za doseganje ciljev OP TGP na tem področju bistvenega pomena spodbujanje izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE. Leta 2018 je na področju stavb pet kazalcev kazalo na ugoden razvoj, vrednosti štirih kazalcev pa so za letnimi indikativnimi ciljnimi vrednostmi zaostajale (Slika 3).

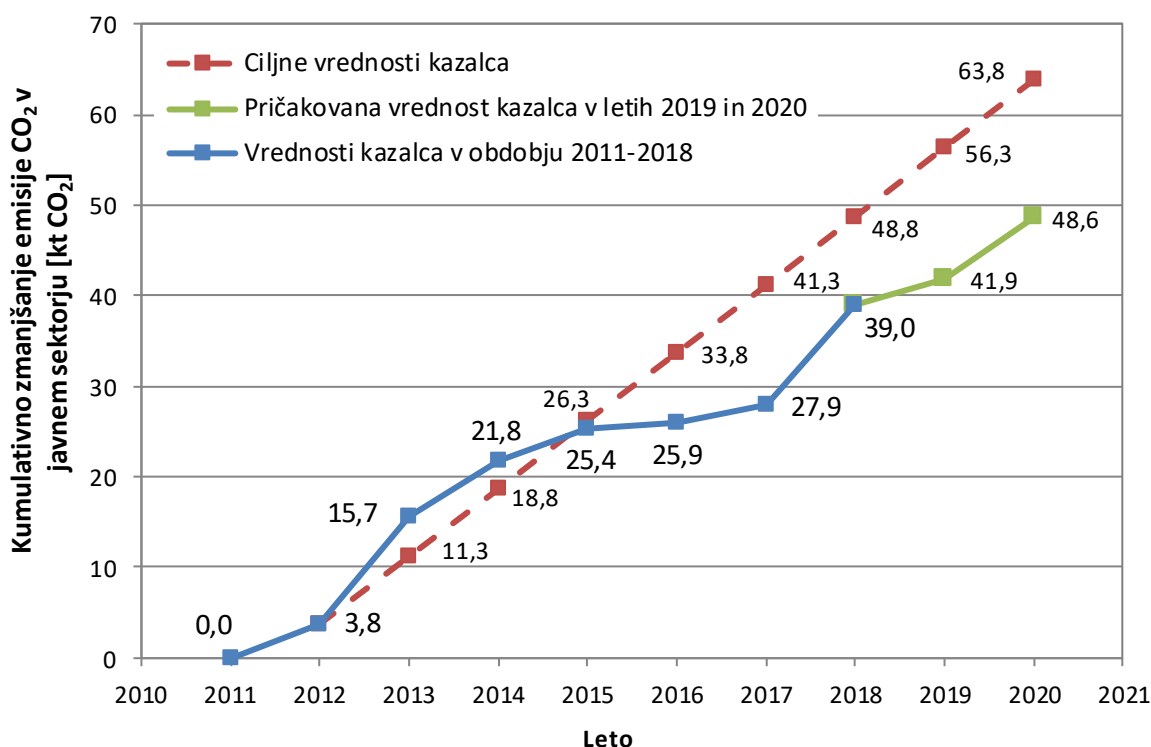

Slika 3: Dosežene vrednosti kazalcev na področju stavb, prikazane glede na letne ciljne vrednosti v opazovanem letu 2018 in glede na ciljne vrednosti v letu 2020. Prikazane so relativne vrednosti kot odstotek potrebnega napredka v obdobju 2012–2020. (Vir: IJS-CEU)

1.2.1 Javni sektor

Izvajanje ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju je pomembno tako zaradi pomena zgleda javnega sektorja kot tudi vpliva izvedenih ukrepov na javne finance. Do leta 2018 je bilo doseženo kumulativno zmanjšanje rabe končne energije za 160 GWh, zmanjšanje emisije CO₂ pa za 39 kt (Slika 4). Zaradi manjšega obsega vlaganj v obdobju 2015–2017, je **kumulativno zmanjšanje rabe končne energije leta 2018 za indikativno letno ciljno vrednostjo zaostajalo za 32 %, kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ pa za 20 %**, kar je oboje nekoliko manj kot leto prej. Glede na predvideno izvajanje ukrepov v letih 2019 in 2020 pričakujemo, da bodo **vrednosti obeh kazalcev tudi v prihodnje naraščale**, vendar pa **zaostanka pri doseganju ciljev do leta 2020 ne bo mogoče nadoknaditi**. S cilji iz OP EKP do leta 2023 je izvajanje energetske prenove javnih stavb zaenkrat skladno.

Skupna vrednost površine celovito energetske saniranih javnih stavb do leta 2018 se je povečala na 1,51 milijona m² površin, kar presega indikativni letni cilj za 9 %. Za doseganje sektorskega cilja zmanjšanja emisij TGP iz OP TGP je treba hkrati s tem kazalcem nujno upoštevati tudi ugotovitve pri kazalcih, ki spremljata zmanjšanje emisije CO₂ in prihranek končne energije, dosežena z izvedbo ukrepov v javnem sektorju, ki kažejo na to, da bo treba **energetsko prenovo stavb bolj usmerjati v celovite prenove**. Te zaradi svoje zahtevnosti, še posebej pri stavbah kulturne dediščine in drugih posebnih skupinah stavb, zahtevajo večja vlaganja. Smiselno je, da se ohrani kontinuiteto spodbujanja z nepovratnimi sredstvi, poleg tega pa zagotovi tudi večjo usposobljenost vseh akterjev v celotni verigi priprave in izvedbe projektov (naročniki, projektanti, izvajalci, nadzorniki itd.).

Slika 4: Kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2018, pričakovana vrednost kazalca v letih 2019 in 2020 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

Finančni vzvod spodbud, ki so bile izplačane za izvedbo naložb v URE in izrabo OVE v javnem sektorju leta 2018, **je znašal 38 evro centov nepovratnih sredstev za 1 evro investicije, kar je 26 evro centov manj kot v letu 2015**. Izboljšanje finančnega vzvoda je predvsem rezultat izplačanih spodbud za izvajanje projektov energetske prenove stavb javnega sektorja po modelu energetskega pogodbeništva v okviru OP EKP³. Ker se bo večina projektov tudi v prihodnje izvajala pretežno s podporo kohezijskih sredstev, je pričakovati, da bo finančni vzvod tudi v prihodnje ostal približno na ravni iz leta 2018.

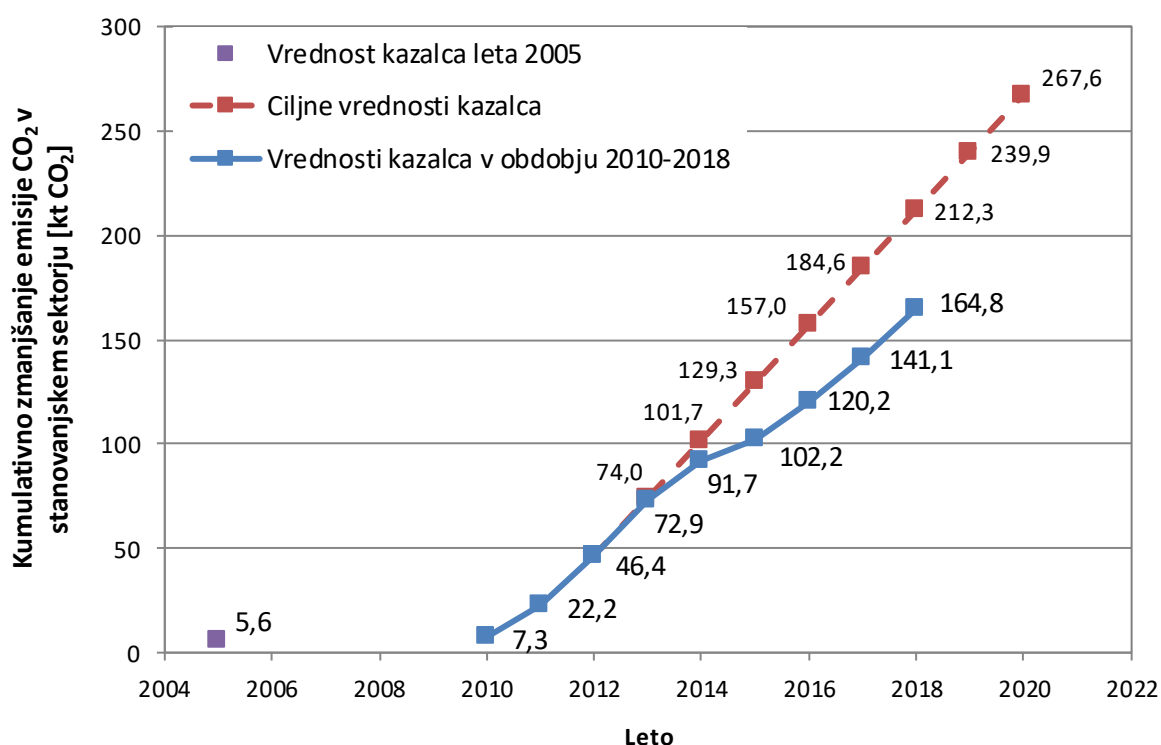
1.2.2 Stanovanjski sektor

Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju je do leta 2018 znašal 1.234 GWh, kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ pa 165 kt⁴ (Slika 5). Obseg nepovratnih sredstev, ki jih je Eko sklad namenil ukrepom URE in OVE v gospodinjstvih leta 2018, je znašal 24,2 milijonov evrov in je bil glede na leto prej večji za 41 %. Da bi povečal zanimanje gospodinjstev za izvajanje ukrepov, je Eko sklad v zadnjem obdobju še nekoliko razširil nabor pozivov. Kumulativni prihranek končne energije je bil leta 2018 10 % nad indikativno letno ciljno vrednostjo, **kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ pa je za indikativnim letnim ciljnim prihrankom zaostajalo že za 47 kt ali 22 %**. Kljub temu, da je

³ Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, Vlada Republike Slovenije, november 2014.

⁴ Zmanjšanje emisije CO₂ je bilo v letih 2015 in 2016 za nekatere ukrepe Eko sklada ocenjeno. V izračunih od vključno leta 2016 dalje niso več upoštevani učinki kreditov Eko sklada.

kumulativni prihranek končne energije leta 2018 presegal ciljne vrednosti iz OP TGP, pa je prihranek, dosežen s spodbudami Eko sklada, tega leta še vedno zaostajal za načrtovanim v AN URE⁵. Za izplačana sredstva Eko sklada se je med letoma 2017 in 2018 finančni vzvod nekoliko povečal, in sicer je leta 2017 Eko sklad za 1 evro investicije namenil 17 evro centov, leto kasneje pa 21, hkrati pa se je dosežen prihranek energije pri tem zmanjšal z 8 na 6,9 kWh na evro izplačane spodbude, doseženo zmanjšanje emisije CO₂ pa z 1 na 0,9 kg CO₂ na evro izplačane spodbude⁶. Prvi podatki za leto 2019 sicer kažejo, da so prihranki energije, doseženi s spodbudami Eko sklada za izvajanje ukrepov v gospodinjstvih, javnem sektorju, gospodarstvu in prometu, leta 2019 skupaj znašali 272 GWh⁷ in s tem prvič presegli načrtovane v AN URE.

Slika 5: Kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2018 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju so leta 2018 znašale 9 kg CO₂ ekv/m². S tem so bile dobrih 7 % nižje kot leto prej in 10 % pod indikativno letno ciljno vrednostjo. Kazalec še

5 Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2014–2020 (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2020_sprejet_maj_2015.pdf) in Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (oboje AN URE) (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2017-2020_final.pdf)

6 Na učinkovitost spodbud vplivata višina spodbud in struktura izvedenih ukrepov. Struktura izvedenih ukrepov je bila v letih 2017 in 2018 podobna, sta se pa zvišali povprečni spodbudi za kurilne naprave na lesno biomaso (KNLB), iz 68 €/kW leta 2017 na 95 €/kW leta 2018, in toplotne črpalke (TČ), iz 115 €/kW leta 2017 na 173 €/kW leta 2018. Ker oba ukrepa skupaj predstavljata približno polovico vseh podprtih naložb, je to prispevalo k zmanjšanju doseženega prihranka energije in zmanjšanju emisije CO₂ na evro izplačane spodbude.

7 Učinki energetske svetovalne mreže za občane – ENSVET, niso všteti.

vedno sledi cilju, vendar pa bo treba v prihodnje za doseganje cilja za leto 2020 **zagotoviti ustrezen obseg izvajanja načrtovanih ukrepov URE in izrabe OVE v gospodinjstvih.**

1.2.3 Delež OVE in intenzivnost CO₂ v storitvenih dejavnostih

Spremljamo tudi intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju in delež OVE v široki rabi (gospodinjstva, storitvene dejavnosti in kmetijstvo).

Intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju, ki meri, koliko emisij CO₂ se v tem sektorju sprosti na evro dodane vrednosti, **se je leta 2018 še znižala**, in sicer za slabo petino glede na leto 2017 na 29,8 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅, kar je 6,3 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅ pod indikativnim letnim ciljem. Ker se energetska statistika za ta sektor izračunava kot razlika med skupno rabo energije in rabo energije v vseh drugih sektorjih, je kazalec grob, kar otežuje razlago medletnih sprememb.

Delež OVE v rabi goriv v široki rabi se je leta 2018 v primerjavi z letom prej spet zvišal, tokrat za 1,2 odstotne točke, in je znašal 58,3 %, kar je najvišja vrednost v opazovanem obdobju. Za indikativno letno ciljno vrednostjo je zaostajal za 0,7 odstotne točke. K zvišanju deleža je pripomoglo predvsem 9-odstotno zmanjšanje rabe goriv v široki rabi zaradi toplejše zime. V strukturi goriv se je leta 2018 delež OVE spet povečal, in sicer tokrat na račun zmanjšanja deleža zemeljskega plina, medtem ko se je delež kurilnega olja ponovno nekoliko povečal. Ocena rabe OVE v storitvenem sektorju je podcenjena in ni zanesljiva, saj se ne spremlja sistematično in v nacionalni statistiki ni vključena.

1.3 Priporočila

Ukrepi zmanjševanja emisij TGP se na področju stavb v Sloveniji izvajajo že vrsto let in so gotovo pripomogli k zmanjšanju emisij TGP v tem sektorju v obdobju 2005–2018 za 56 %. Kljub temu pa kazalci spremljanja izvajanja OP TGP in pregled izvajanja ukrepov za leto 2019 ponovno kažejo **zaostanke pri izvajanju ukrepov in doseganju ciljev**. Predvidoma bodo te zaostanke v letu 2020, zlasti na področju doseganja prihrankov energije in zmanjšanja emisij TGP z izvedbo projektov v stanovanjskem in javnem sektorju, še dodatno povečale novonastale okoliščine zaradi pandemije koronavirusa, ki bodo zamaknile vlaganja.

Z letom 2020 se obdobje izvajanja OP TGP izteka. Izvajanje ukrepov se bo v obdobju 2021–2030 nadaljevalo v okviru *Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta Republike Slovenije (NEPN)*⁸, za področje energetske prenove pa bodo smernice in ukrepi posebej oblikovani še v okviru *Dolgoročne strategije energetske prenove stavb do leta 2050 (DSEPS-2050)*, ki je trenutno v pripravi. Ker so priporočila za izboljšanje izvajanja ukrepov iz Podnebnega ogledala 2019 v veliki meri že vključena v NEPN, jih tukaj ne navajamo ponovno. Ohranjamo samo priporočila, ki so za doseganje ciljev na področju zmanjševanja emisij TGP in rabe energije v stavbah do leta 2030 in dolgoročno najvažnejša.

8 Vlada RS, februar 2020
(https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

PRIPOROČILO STAVBE 01/2020

Čim hitreje je treba začeti z **izvajanjem instrumentov** za zmanjševanje emisij TGP ter povečevanje energetske učinkovitosti in izrabe OVE v stavbah **v skladu s smernicami in predvidenim obsegom iz NEPN in DSEPS-2050**. Za potreben povečan obseg energetskih prenov stavb je treba zagotoviti dodatne finančne vire. Načrtovane instrumente ter dinamiko njihove izvedbe in financiranja je treba smiselno prilagoditi novonastalim razmeram zaradi pandemije koronavirusa, in sicer tako, da bodo hkrati s prizadevanji za blaženje podnebnih sprememb v čim večji meri usmerjeni tudi k zmanjševanju negativnih vplivov, ki jih ima pandemija na gospodarstvo.

IZVAJALEC MZI DE, MOP in vsi ostali vključeni deležniki

UTEMELJITEV Za doseganje zastavljenih ciljev je bistvenega pomena, da se nadaljuje z izvajanjem načrtovanih ukrepov in njihovo izvajanje nadgradi v obsegu iz NEPN in DSEPS-2050 ter temu ustrezno zagotovi dodatne finančne vire. Pomembno je tudi, da se čim prej začne z izvajanjem novih instrumentov in instrumentov, katerih izvajanje je bilo predvideno že v obdobju do leta 2020, pa to ni bilo realizirano. Obseg potrebnih energetskih prenov narekuje takojšnjo pripravo novih finančnih instrumentov.

Zaradi velike vključenosti domačega gospodarstva, lahko ukrepi na področju stavb po koncu pandemije koronavirusa pomembno prispevajo k oživitvi gospodarstva. Zaradi razpršenosti naložb in velikega števila akterjev se lahko hitro zagotovi velik obseg vlaganj, razpršenost naložb pa je ob izhodu iz krize pomembna tudi s stališča skadnega regionalnega razvoja.

PRIPOROČILO STAVBE 02/2020

S pravočasnim sprejetjem programskih dokumentov in pripravo razpisov v novi finančni perspektivi, ki bo nasledila OP EKP, je treba zagotoviti **kontinuiteto in povečan obseg potrebnih nepovratnih sredstev** in tako preprečiti nastanek vrzeli pri spodbujanju energetske prenove javnih stavb ter odpraviti zaostanke pri doseganju cilja prenove 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade. V primeru, da se vrzeli pri prehodu iz ene v drugo finančno perspektivo ni mogoče izogniti, je treba nepovratna sredstva za energetsko prenovo javnih stavb začasno zagotoviti iz Sklada za podnebne spremembe. **Za čim bolj enakomerno in predvidljivo dinamiko izvajanja naložb** je treba, po zgledu EU programov, v iztekajoči in novi finančni perspektivi objaviti urnike razpisov vsaj za dvoletna obdobja in investitorjem tako omogočiti, da lahko pravočasno pripravijo projekte.

IZVAJALEC MZI DE, Eko sklad, MOP

UTEMELJITEV Za maksimiranje dolgoročnih koristi v smislu ustvarjanja delovnih mest, stabilnih prilivov v proračun in prispevka k rasti gospodarstva in njegovega okrevanja po pandemiji koronavirusa je pomembno, da so nepovratna sredstva za izvajanje naložb stalno na razpoago in da se naložbe izvajajo čim bolj enakomerno, brez koncentracije naložbene dejavnosti v

	posameznih letih oziroma krajših obdobjih in upada dejavnosti v drugih obdobjih. Izogniti se je treba vrzelim, ki bi lahko nastale pri spodbujanju naložb ob prehodu iz ene v drugo finančno perspektivo, kot se je to npr. zgodilo pri spodbujanju energetske prenove stavb v javnem sektorju ob prehodu iz prejšnje v to finančno perspektivo (OP ROPI in OP EKP), kar je zaradi zaostanka pri izvajanju projektov v obdobju 2015–2017 povzročilo tudi zaostajanje pri doseganju ciljev iz OP TGP. Stalno razpoložljivost sredstev za energetske prenove stavb je treba zagotoviti tudi zato, ker je to pomemben ukrep za prilagajanje na podnebne spremembe, še posebej v primeru vse pogostejših daljših poletnih obdobj z visokimi temperaturami.
PRIPOROČILO STAVBE 03/2020	
	Za doseganje cilja prenove 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade vsako leto, je treba imenovati odgovornega nosilca. Kot nosilca se določi vodjo ustrezne notranje organizacijske enote pristojnega ministrstva (brez imena in priimka). Nosilec opredeli odgovornosti drugih akterjev za vse aktivnosti, potrebne za doseganje cilja. Nosilec je odgovoren tudi za vođenje evidence stavb v lasti in in uporabi ožjega javnega sektorja. Za ožji javni sektor se pripravi tudi izvedbeni program energetske prenove stavb.
<u>IZVAJALEC</u>	MzI DE
<u>UTEMELJITEV</u>	Cilj prenove 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade vsako leto je bil v obdobju 2014–2018 dosežen samo leta 2018. Črpanje sredstev iz OP EKP je bilo do zdaj najslabše ravno pri tej ciljni skupini, zato energetska prenova stavb ožjega javnega sektorja tudi najbolj zaostaja za načrtovanim. Kot odgovorni nosilec za doseganje tega cilja je imenovan MzI DE. S takim načinom določanja izvedbe in odgovorne osebe se odgovornost za izvajanje nalog prerazporedi na številne službe in ljudi brez jasno določenih prioritet, rokov, načinov izvedbe itd., kar povzroči, da za doseganje cilja odgovarja ministrstvo, dejansko pa nihče. S konkretnjšo opredelitvijo programa izvedbe in odgovorne osebe bo zagotovljen ustrezen okvir za doseganje zastavljenega cilja.
PRIPOROČILO STAVBE 04/2020	
	Okrepiti je treba proces priprave projektov energetske prenove javnih stavb, zlasti stavb v državni lasti. Vzpostaviti je treba shemo, v okviru katere bodo na razpolago spodbude za pripravo projektov, uveljaviti pristop vse na enem mestu ter zagotoviti ustrezno ozaveščanje in usposabljanje oseb, odgovornih za energetske prenove na vseh ravneh priprave in izvedbe projektov v stavbah ožjega in širšega javnega sektorja, katerih ustanovitelj je RS.
<u>IZVAJALEC</u>	MzI DE

<u>UTEMELJITEV</u>	Energetska prenova javnih stavb za načrtovanim najbolj zaostaja ravno v stavbah v državni lasti. Načrtovanje in izvedba teh projektov sta zahtevna, tako stroškovno kot tudi z vidika primerne usposobljenosti oseb, ki v tem procesu sodelujejo. Ustrezno pripravljeni projekti so po eni strani potrebni za doseganje načrtovane dinamike izvajanja energetske prenov in s tem doseganje zastavljenih ciljev na tem področju, po drugi strani pa tudi za zagotavljanje kakovosti njihove izvedbe. Ustrezna usposobljenost in priprava projektov sta ključni tudi za kakovostno izvedbo projektov energetske prenov, ki vključujejo stavbe kulturne dediščine in druge posebne skupine stavb.
PRIPOROČILO STAVBE 05/2020	
Treba je spodbuditi izvajanje ukrepov optimizacije delovanja energetskega sistema (Re-Co) v stavbah javnega sektorja, in sicer z vzpostavitvijo sheme tako za naknadno izvedbo optimizacije za že izvedene projekte energetske prenov, kot tudi za nove naložbene projekte.	
<u>IZVAJALEC</u>	MZI DE, MJU
<u>UTEMELJITEV</u>	Ukrep je bil načrtovan tako v AN URE, kot tudi v DSEPS, vendar se ne izvaja. Optimizacija delovanja energetskega sistema, ki vključuje tudi usposabljanje uporabnikov za učinkovitejše ravnanje z energijo, lahko pomembno prispeva k doseganju večjih prihrankov energije in s tem zmanjšanju emisij TGP. Zmanjšanje stroškov energije je zaradi izvedbe ukrepov optimizacije v povprečju ocenjeno na 5 do 10 % ⁹ . Izvajanje optimizacije delovanja energetskega sistema lahko predstavlja tudi enega od ukrepov za oživitev gospodarstva po koncu pandemije koronavirusa.
PRIPOROČILO STAVBE 06/2020	
Za doseganje večjih učinkov programov Eko sklada za gospodinjstva, je treba pripraviti podrobno analizo ovir za povečanje izvajanja ukrepov v gospodinjstvih in odzivanje ter zagotoviti usklajeno, ciljno usmerjeno in intenzivnejše ozaveščanje in informiranje o URE in izrabi OVE v gospodinjstvih. V podnebni strategiji je treba za ozaveščanje in informiranje te ciljne skupine zato opredeliti nova izhodišča.	
<u>IZVAJALEC</u>	Eko sklad, MZI DE, Borzen, ENSVET
<u>UTEMELJITEV</u>	Kljub temu, da je Eko sklad v zadnjem obdobju še nekoliko razširil nabor pozivov za gospodinjstva in povišal zneske nekaterih spodbud, je kazalec zmanjšanje emisije CO ₂ v stanovanjskem sektorju leta 2018 za indikativnim letnim ciljem zaostajal za 22 %, hkrati pa Eko sklad tudi ni dosegel cilja iz AN URE, to je 262 GWh prihranka energije na leto, za doseganje obveznosti iz 7. člena Direktive o energetske učinkovitosti (EED) ¹⁰ , kar kaže

⁹ Re-Commissioning, The way to start, maj 2014.

¹⁰ Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi Direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi Direktiv 2004/08/ES in 2006/32/ES, [UL L 315 z dne 14. 11. 2012, str. 1, prečiščena različica \(2013-07-01\)](#)

na to, da so potrebni temeljitejša analiza ovir za izvajanje ukrepov URE in izrabe OVE v gospodinjstvih ter tej ciljni skupini prilagojena ozaveščanje in informiranje. Aktivnosti, ki jih na področju ozaveščanja in informiranja izvaja Borzen, se kažejo kot nezadostne, zato je treba pripraviti nova izhodišča, ki bodo temelj celovite komunikacijske strategije za usklajeno, ciljno usmerjeno in intenzivnejše ozaveščanje in informiranje o URE in izrabi OVE v gospodinjstvih.

PRIPOROČILO STAVBE 07/2020

Zagotoviti je treba ustrezno spremljanje učinkov, doseženih z izvajanjem instrumentov iz NEPN in DSEPS-2050.

IZVAJALEC MZI DE, MOP in vsi ostali vključeni deležniki

UTEMELJITEV Sistematično spremljanje učinkov, doseženih z izvajanjem instrumentov, je nujno za dokazovanje doseganja ciljev na področjih energetske učinkovitosti, izrabe OVE in zmanjševanja emisij TGP, in sicer tako ciljev, zastavljenih do leta 2030 kot tudi dolgoročno.

Ustrezno spremljanje obenem omogoča tudi vzpostavitev *procesa nenehnih izboljšav – načrtuj, naredi, preveri in ukrepaj*, ki omogoča prilagajanje izvajanja ukrepov spremenjenim okoliščinam in, po potrebi, njihovo nadgrajevanje, in s tem uspešnejše zasledovanje zastavljenih ciljev.

2 Kazalci

Doseganje ciljev OP TGP na področju stavb spremljamo s sedmimi kazalci:

- **[PO6_STAVBE] Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju** (poglavje 2.1), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):
 - energetska pogodbeništvo;
 - nepovratne investicijske finančne spodbude za energetska sanacija stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskim pogodbeništvom;
 - projektna pisarna za energetska prenova javnih stavb;
- **[PO7_STAVBE] Zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju** (poglavje 2.2), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):
 - energetska pogodbeništvo;
 - sheme povratnih sredstev za energetska učinkovitost v javnem sektorju;
 - nepovratne investicijske finančne spodbude za energetska sanacija stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskim pogodbeništvom;
 - projektna pisarna za energetska prenova javnih stavb;
- **[PO8_STAVBE] Površina energetska saniranih stavb v javnem sektorju** (poglavje 2.3), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):
 - energetska pogodbeništvo;
 - nepovratne investicijske finančne spodbude za energetska sanacija stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskim pogodbeništvom;
 - projektna pisarna za energetska prenova javnih stavb;
- **[PO9_STAVBE] Intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju** (poglavje 2.4), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):
 - spremembe in dopolnitve predpisov za energetska učinkovitost stavb;
 - energetska pogodbeništvo;
 - upravljanje z energijo v javnem sektorju;
 - sheme povratnih sredstev za energetska učinkovitost v javnem sektorju;
 - nepovratne investicijske finančne spodbude za energetska sanacija stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskim pogodbeništvom;
 - zagotavljanje kakovosti projektov energetske prenove stavb v javnem sektorju;
 - projektna pisarna za energetska prenova javnih stavb;
- **[PO10_STAVBE] Izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju** (poglavje 2.5), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):

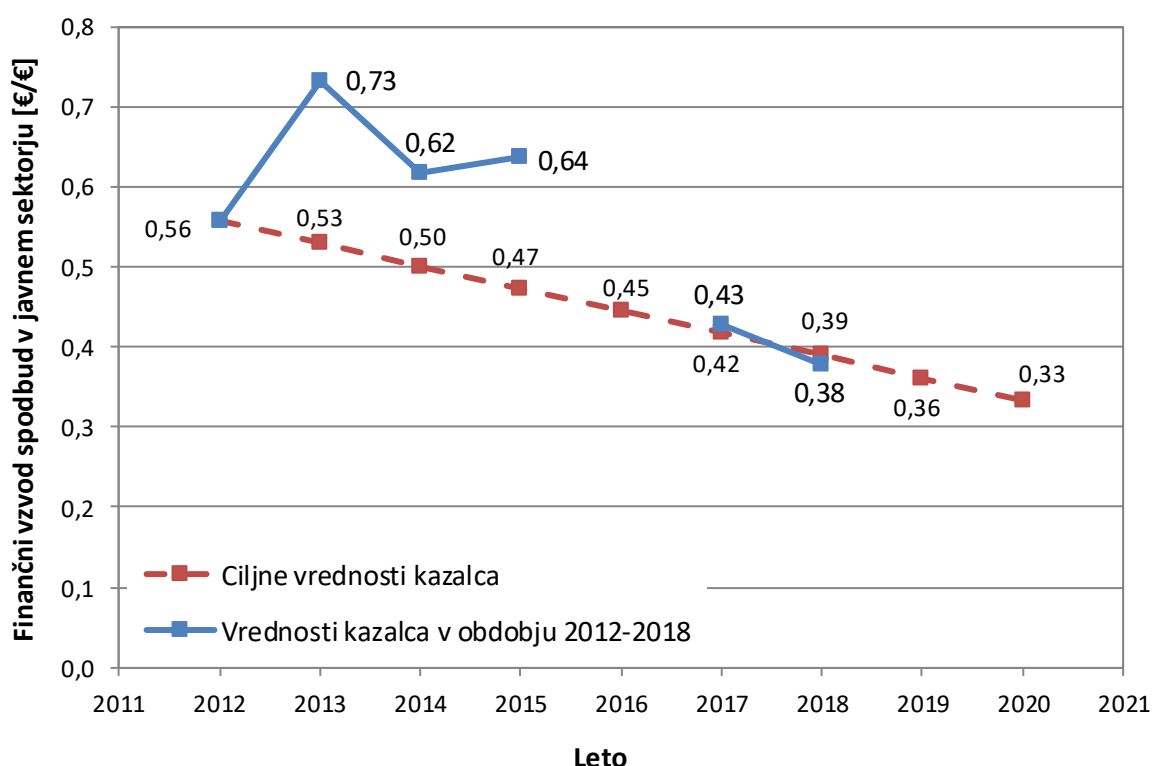
- shema pomoči za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih za ranljive skupine prebivalstva;
 - finančne spodbude za energetske učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah;
 - energetska svetovalna mreža za občane – ENSVET;
 - sheme povratnih sredstev za energetske učinkovitost v gospodinjstvih: posojila Eko sklada in spodbude drugih ponudnikov zelenih posojil za stanovanjski sektor;
- **[PO11_STAVBE] Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju** (poglavje 2.6), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):
 - spremembe in dopolnitve predpisov za energetske učinkovitost stavb;
 - shema pomoči za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih za ranljive skupine prebivalstva;
 - finančne spodbude za energetske učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah;
 - obvezna delitev in obračun stroškov za toploto v večstanovanjskih stavbah;
 - energetska svetovalna mreža za občane – ENSVET;
 - sheme povratnih sredstev za energetske učinkovitost v gospodinjstvih: posojila Eko sklada in spodbude drugih ponudnikov zelenih posojil za stanovanjski sektor;
 - **[PO12_STAVBE] Delež OVE v rabi goriv v široki rabi** (poglavje 2.7), ki vključuje naslednje instrumente iz spremljanja izvajanja ukrepov (poglavje 3):
 - finančne spodbude za energetske učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah;
 - energetska svetovalna mreža za občane – ENSVET;
 - sheme povratnih sredstev za energetske učinkovitost v gospodinjstvih: posojila Eko sklada in spodbude drugih ponudnikov zelenih posojil za stanovanjski sektor;
 - energetska pogodbeništv;
 - sheme povratnih sredstev za energetske učinkovitost v javnem sektorju;
 - nepovratne investicijske finančne spodbude za energetske sanacijo stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskim pogodbeništvom;
 - projektna pisarna za energetske prenove javnih stavb.

2.1 [PO6_STAVBE] Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju

KLJUČNO SPOROČILO

Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju je leta 2018 znašal 38 evro centov subvencije za 1 evro investicije, kar je 1 evro cent boljše od indikativne letne ciljne vrednosti. V primerjavi z letom prej je bilo treba za 1 evro investicije nameniti 5 evro centov subvencije manj. Ker se večina projektov energetske prenove stavb javnega sektorja izvaja v okviru OP EKP, je pričakovati, da bo finančni vzvod tudi v prihodnje ostal približno na ravni iz leta 2018, to pa bo leta 2020 predvidoma povzročilo zaostanek za ciljno vrednostjo.

Slika 6: Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju v obdobju 2012–2018 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.1.1 Definicija

Kazalec finančni vzvod spodbud v javnem sektorju opisuje učinek porabe nepovratnih sredstev, ki so namenjena spodbujanju investicij v URE in izrabo OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov, in s tem doseganju ciljev na področjih zmanjševanja emisije CO₂, energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije. Nižji finančni vzvod omogoča doseganje večjega obsega investicij za zmanjšanje emisije CO₂ ob enaki vrednosti nepovratnih sredstev.

2.1.2 Cilji

Cilj OP TGP je zmanjšanje finančnega vzvoda spodbud v javnem sektorju. Z manjšim finančnim vzvodom se ob enakem obsegu nepovratnih sredstev spodbudi več investicij in tako doseže večje zmanjšanje emisije CO₂. Cilj, zastavljen v OP TGP, je doseči, da bo leta 2020 finančni vzvod spodbud v javnem sektorju 1 : 3, kar pomeni, da bo 1 evro investicije v URE in izrabo OVE spodbujen z največ 33 evro centi subvencije. Ciljne vrednosti za vmesna leta so določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2020.

2.1.3 Komentar

Leta 2018 je bilo treba za 1 evro investicije v URE in izrabo OVE v javnem sektorju nameniti 38 evro centov nepovratnih sredstev, kar je 5 evro centov manj kot leta 2017. Večina projektov energetske prenove stavb javnega sektorja se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020¹¹ (OP EKP), kjer predvidena višina spodbud v javnih objavah ne presega 40 % priznanih stroškov naložbe. Dejanski finančni vzvod je bil leta 2018 od te vrednosti še nekoliko nižji, saj je bila vrednost realiziranih nepovratnih sredstev nekoliko nižja od vrednosti dodeljenih.

V izračunu finančnega vzvoda so zajeti projekti energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, stavb širšega javnega sektorja in stavb ožjega javnega sektorja ter izvedba pilotnih projektov energetske prenove, vse iz OP EKP, in projekti, ki so pridobili nepovratna sredstva v okviru pozivov Eko sklada, kjer je predvideno sofinanciranje do največ 50 % priznanih stroškov za projekte gradnje skoraj ničenergijskih stavb, za ostale ukrepe URE in izrabe OVE pa v višini do 25 % oz. v pozivu iz leta 2019 do 20 % priznanih stroškov. Zaradi pomanjkljivih podatkov so bili za projekte iz OP EKP, z izjemo projektov energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, v izračunu upoštevani podatki o dodeljenih namesto realiziranih nepovratnih sredstvih, projekti pa so bili po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije in ne glede na leto, ko je bilo izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev.

Finančni vzvod je bil leta 2018 1 evro cent boljši od indikativne letne ciljne vrednosti. Glede na to, da višina spodbud v javnih objavah za izvajanje projektov prenove stavb javnega sektorja v okviru OP EKP še naprej ostaja na ravni 40 % upravičenih stroškov naložbe, je pričakovati, da bo finančni vzvod tudi v prihodnje ostal približno na ravni iz leta 2018, to pa pomeni, da bi leta 2020 za ciljno vrednostjo zaostajal za 5 evro centov.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** EUR/EUR

Cilji in pravna podlaga

Cilji so povzeti po Operativnem programu ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf)

Metodologija izračuna

11 http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/novice/op_2014-2020/op_2014-2020_cistopis_web.pdf

Kazalec finančni vzvod spodbud v javnem sektorju (EUR/EUR) je definiran kot razmerje med vrednostjo nepovratnih sredstev, ki so namenjena zmanjšanju rabe energije in s tem emisije CO₂ v javnem sektorju v okviru različnih programov, in vrednostjo investicij v ukrepe URE in izrabe OVE, ki so jih ta nepovratna sredstva spodbudila. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- letna vrednost nepovratnih sredstev (EUR), namenjenih ukrepom URE in OVE v javnem sektorju. Znesek je izračunan kot vsota vrednosti spodbud, ki so bile v okviru različnih programov izplačane javnemu sektorju za izboljšanje energetske učinkovitosti in izrabe OVE. Podatki se nanašajo na že izvedene projekte. Zaradi pomanjkljivih podatkov, so za projekte iz OP EKP, z izjemo projektov energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, upoštevani podatki o dodeljenih namesto realiziranih nepovratnih sredstvih;
- letna vrednost investicij (mio EUR), ki so jih dodeljena nepovratna sredstva spodbudila. Znesek je izračunan kot vsota vseh naložb, spodbujenih z nepovratnimi sredstvi v okviru različnih programov. Podobno kot pri nepovratnih sredstvih se tudi pri investicijskih podatkih nanašajo na že izvedene projekte, investicije pa so predstavljene z vrednostmi priznanih stroškov projektov. Pri projektih, ki so bili podprti s sredstvi Kohezijskega sklada v okviru OP ROPI v obdobju 2007–2013, podatki o dejanski vrednosti priznanih stroškov po izvedbi projekta niso bili na voljo, zato je bila letna vrednost investicij ocenjena kot vsota vrednosti vseh investicij, določenih v pogodbah, znižana za prihranek nepovratnih sredstev. Za projekte iz OP EKP so zaradi pomanjkljivih podatkov upoštevani priznani stroški, predvideni v prijavah.

Število programov, v okviru katerih so na razpolago spodbude, se lahko od leta do leta razlikuje.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je treba ločeno preučiti finančne vzvode spodbud, ki so javnemu sektorju na voljo v okviru različnih programov, trenutno torej finančne vzvode spodbud za javni sektor Kohezijskega sklada, Eko sklada, brez kreditiranja okoljskih naložb, in Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec finančni vzvod spodbud v javnem sektorju je prikazan v tabeli (Tabela 1).

Tabela 1: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za finančni vzvod spodbud v javnem sektorju

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost	Datum zajema
Vrednost nepovratnih sredstev:				
- programi Eko sklada - programi Kohezijskega sklada - programi Evropskega Sklada za regionalni razvoj	EUR	Eko sklad Mzi različno	marca za preteklo leto po razpisih ¹² ni podatka	22. 3. 2019 5. 2. 2020 -
Vrednost investicij:				
- programi Eko sklada - programi Kohezijskega sklada - programi Evropskega Sklada za regionalni razvoj	mio EUR	Eko sklad Mzi različno	marca za preteklo leto po razpisih ¹² ni podatka	22. 3. 2019 5. 2. 2020 -

Podatki za obdobje: 2012–2018; podatka za leto 2016, ko ni bila končana nobena naložba v URE in OVE, ki bi bila podprta z nepovratnimi sredstvi, ni bilo mogoče oceniti

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Za projekte, ki so bili podprti s sredstvi Kohezijskega sklada v okviru OP ROPI v obdobju 2007–2013, je bila letna vrednost investicij ocenjena kot vsota vrednosti vseh investicij, določenih v pogodbah, znižana za prihranek nepovratnih sredstev. Za projekte iz OP EKP so bila upoštevana dodeljena, namesto realizirana nepovratna sredstva, izjema so projekti energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, namesto dejanskih priznanih stroškov pa priznani stroški, predvideni v prijavah. Projekti iz OP EKP, ponovno so izjema projekti energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, so bili po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije in ne glede na leto, ko je bilo izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 1. 4. 2020

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](#)

12 Četrtna in letna poročila o izvajanju OP EKP so dostopna na spletni strani <http://www.eu-skladi.si/portal/si/ekp/izvajanje/porocila-1>, vendar v njih za pripravo kazalcev ni dovolj podatkov.

2.1.4 Vrzeli pri izračunavanju kazalca

Za konsistenten izračun kazalca bi bilo treba izboljšati tako kakovost kot tudi razpoložljivost nekaterih podatkov. Za projekte, podprte s sredstvi Kohezijskega sklada v okviru prejšnje finančne perspektive¹³, so bili na razpolago samo podatki o vrednosti investicij oz. priznanih stroškov iz prijav, ne pa tudi vrednosti za izvedene projekte. Za projekte, ki so že bili končani v okviru OP EKP, z izjemo projektov energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, so trenutno na razpolago samo podatki o dodeljenih in ne realiziranih nepovratnih sredstvih, poleg tega pa so projekti po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije in ne glede na leto, ko je bilo izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev. Pri vseh projektih iz OP EKP so trenutno namesto podatkov o dejanskih priznanih stroških na voljo podatki o priznanih stroških, predvidenih v prijavah. Pregled vrzeli in priporočil za njihovo odpravo je prikazan v tabeli (Tabela 2).

Tabela 2: Vrzeli in priporočila za izboljšanje izračuna finančnega vzvoda spodbud v javnem sektorju

Program	Vrzel	Priporočilo
Kohezijski sklad	Razpoložljivi so samo podatki po razpisih.	Zagotoviti podatke po letih, in sicer glede na zadnje izplačilo nepovratnih sredstev.
	Ni povsod podatkov o realiziranih nepovratnih sredstvih po izvedbi projektov.	Povsod zagotoviti podatke o realiziranih nepovratnih sredstvih.
	Ni podatkov o dejanski vrednosti investicij in priznanih stroškov po izvedbi projektov.	Zagotoviti podatke o dejanski vrednosti investicij in priznanih stroškov.
Eko sklad	Z novimi pozivi so nepovratna sredstva za ukrepe URE in izrabe OVE namenjena hkrati lokalnim skupnostim in pravnim osebam (npr. 76FS-PO19).	Zagotoviti spremljanje podatkov o nepovratnih sredstvih in naložbah za projekte URE in izrabe OVE po sektorjih (npr. s podatkom o šifri dejavnosti v skladu z SKD 2008).
Evropski sklad za regionalni razvoj	Podatki o spodbudah za naložbe v URE in OVE v javnem sektorju niso na voljo.	Zagotoviti spremljanje podatkov o nepovratnih sredstvih in naložbah za projekte URE in izrabe OVE po sektorjih (npr. s podatkom o šifri dejavnosti v skladu z SKD 2008).
Povzetek priporočil		
Vsi programi	Podatki naj se nanašajo na izvedene projekte.	
	Za vrednosti investicij naj se uporabljajo podatki o priznanih stroških naložb.	
	Podatki morajo biti razpoložljivi po sektorjih (npr. s podatkom o šifri dejavnosti v skladu z SKD 2008).	

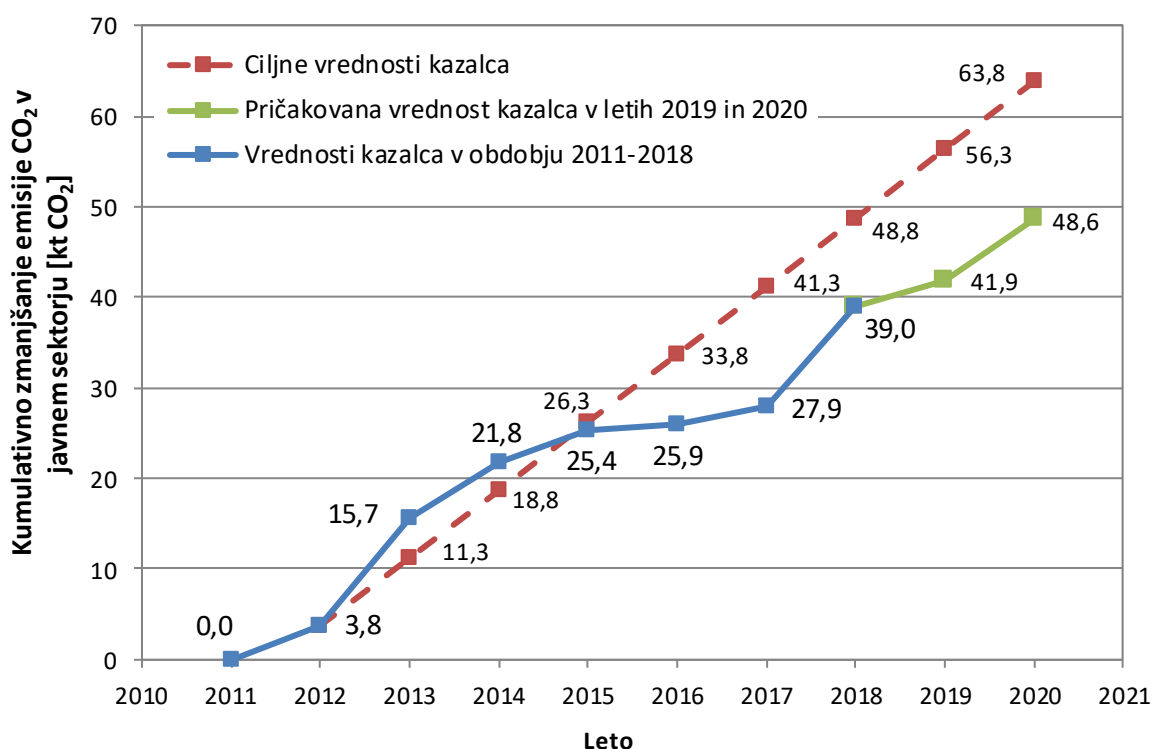
¹³ Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI) 2007–2013

2.2 [PO7_STAVBE] Zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju

KLJUČNO SPOROČILO

Do leta 2018 je bilo z izvedbo ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju kumulativno doseženo zmanjšanje rabe energije za 160 GWh, zmanjšanje emisije CO₂ pa za 39 kt. Vrednosti obeh kazalcev sedaj za indikativnima letnima ciljima vrednostima zaostajata za 32 oz. 20 %, kar je nekoliko manj kot lani, ko sta bila zaostanka 38 oz. 32 %. Glede na predvideno izvajanje ukrepov v letih 2019 in 2020 pričakujemo, da bodo vrednosti obeh kazalcev tudi v prihodnje naraščale, vendar pa zaostanka pri doseganju ciljev, ki je posledica manjše intenzivnosti vlaganj v obdobju 2015–2017, do leta 2020 ne bo mogoče nadoknaditi.

Slika 7: Kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2018, pričakovana vrednost kazalca v letih 2019 in 2020 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.2.1 Definicija

Kazalec zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju prikazuje kumulativno (večletno) zmanjšanje emisije CO₂ v javnem sektorju, ki je posledica zmanjšanja rabe končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v okviru programov, ki omogočajo pridobitev nepovratnih sredstev v ta namen (Eko sklad, Kohezijski sklad, Evropski sklad za regionalni razvoj), in v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije. Večji kumulativni prihranek končne energije in zmanjšanje emisije CO₂ omogočata hitrejšo približevanje zastavljenim ciljem na področjih energetske učinkovitosti in zmanjševanja emisije CO₂.

2.2.2 Cilji

Cilj OP TGP je zmanjšanje rabe energije in s tem emisije CO₂ v javnem sektorju s spodbujanjem izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v okviru različnih programov. Cilja, zastavljena v OP TGP, sta v obdobju 2013–2020 doseči kumulativno zmanjšanje rabe energije za 300 GWh oz. v povprečju letno za 37,5 GWh in kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ za 60 kt oz. v povprečju letno za 7,5 kt. Ciljne vrednosti za vmesna leta so določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2020. Cilji za zmanjšanje rabe energije v javnem sektorju so opredeljeni tudi v okviru OP EKP, in sicer naj bi bilo s projekti, ki se izvajajo s podporo kohezijskih sredstev, vsako leto doseženo zmanjšanje rabe primarne energije v javnih stavbah za 16,2 GWh oz. skupno 113,7 GWh do najkasneje leta 2023¹⁴.

2.2.3 Komentar

Nepovratna sredstva za zmanjševanje rabe energije v javnem sektorju so na razpolago od leta 2010 naprej, pri čemer so bili prvi projekti končani leta 2012. Število programov, v okviru katerih se v javnem sektorju izvajajo ukrepi URE in izrabe OVE, se po letih spreminja.

Leta 2018 so se izvajale naložbe energetske prenove stavb javnega sektorja iz sredstev Kohezijskega sklada, in sicer stavb v lasti in rabi občin, stavb širšega javnega sektorja in stavb ožjega javnega sektorja ter stavb v okviru pilotnih projektov energetske prenove. Javnemu sektorju so bile namenjene tudi nepovratne finančne spodbude Eko sklada. Pridobiti jih je bilo mogoče za nove naložbe izrabe OVE in večje energijske učinkovitosti stavb v lasti javnega sektorja ter nove naložbe v gradnjo skoraj ničenergijskih stavb splošnega družbenega pomena v občinah. Ukrepi URE in izrabe OVE v javnem sektorju so se izvajali tudi v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca. Zaradi izvajanja teh ukrepov je bilo leta 2018 doseženo zmanjšanje rabe energije za 38 GWh, emisije CO₂ pa za 11 kt¹⁵, kar je približno 4-krat več kot leto prej. Obenem so bili v obdobju 2012–2018 to drugi največji doseženi učinki, predstavljali so 81 % prihranka energije oz. 46 % zmanjšanja emisije CO₂ iz leta 2013, ko so bili učinki projektov, doseženi s projekti v okviru prejšnje finančne perspektive, največji. Kumulativno je bilo do konca leta 2018 doseženo zmanjšanje rabe energije za 160 GWh, zmanjšanje emisije CO₂ pa za 39 kt CO₂. Zaostanek za indikativnima letnima ciljima vrednostima se je v primerjavi z letom 2017 nekoliko zmanjšal, in sicer je znašal 32 oz. 20 %, leto prej pa 38 oz. 32 %.

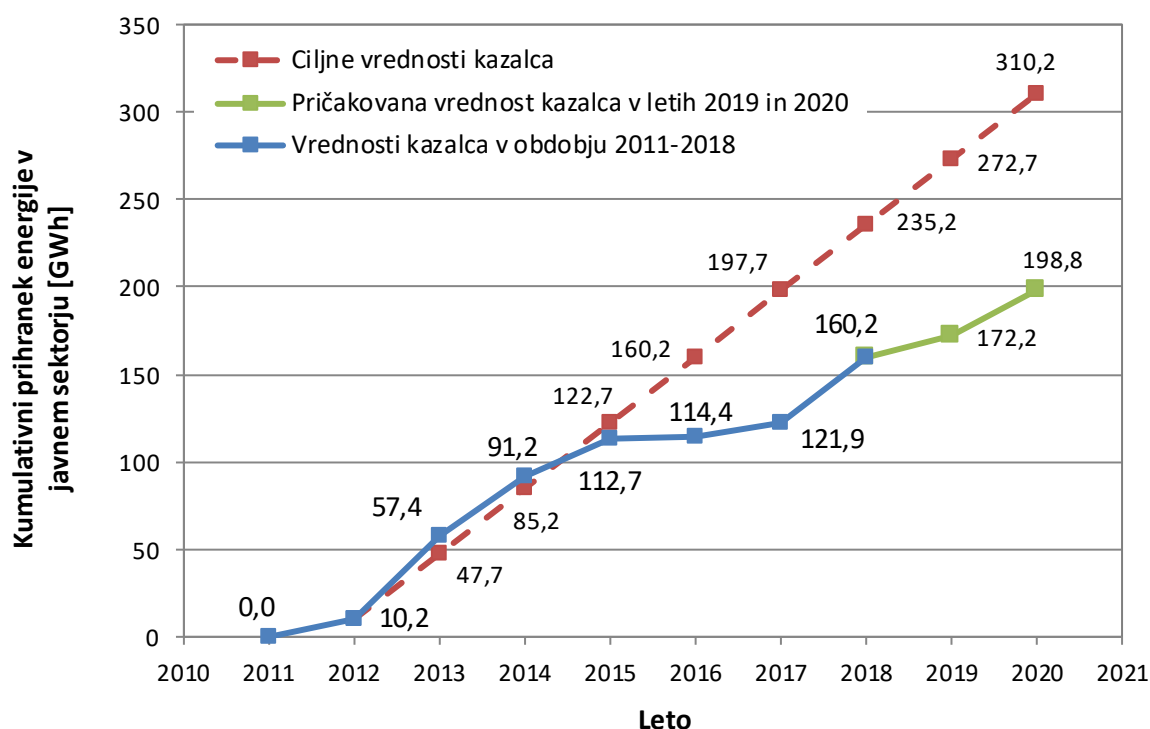
Po podatkih projektne pisarne za energetske prenove javnih stavb je prihranek končne energije iz trenutno potrjenih operacij do konca leta 2020 ocenjen na skupno 57,7 GWh, zmanjšanje emisije CO₂ pa na 15,3 kt letno, kar pomeni, da izvajanje energetske prenove javnih stavb poteka skladno s cilji, zastavljenimi v OP EKP.

¹⁴ Cilj iz OP EKP, 3. Sprememba, 4.1

(https://www.eu-skladi.si/si/dokumenti/kljucni-dokumenti/programme_2014si16maop001_4_1_sl.pdf)

¹⁵ Za projekte, ki so nepovratna sredstva prejeli iz Kohezijskega sklada in Eko sklada, ni na voljo ločenih podatkov o prihranku toplote in prihranku električne energije ter pripadajočem zmanjšanju emisije CO₂, zato so v izračun vključeni skupni podatki. Izračunana vrednost obeh kazalcev je tako lahko nekoliko precenjena.

Kljub vsemu pa to ne bo zadostovalo za doseganje ciljev iz OP TGP. Po prvih podatkih za leto 2019¹⁶, bo tega leta kumulativno doseženo zmanjšanje rabe energije za 172 GWh, zmanjšanje emisije CO₂ pa za 42 kt, s čimer se bo zaostanek za indikativnima letnima ciljima vrednostima ponovno nekoliko povečal. Leta 2020, zanj je ob upoštevanju podatkov projektne pisarne kumulativno zmanjšanje rabe energije ocenjeno na 199 GWh, zmanjšanje emisije CO₂ pa na 49 kt, bo zaostanek za ciljem 36 oz. 24 %. Da bi glede na trenutno stanje cilje leta 2020 lahko dosegli, bi morali v obdobju 2019–2020 rabo energije v javnem sektorju letno zmanjševati za 75 GWh, emisije CO₂ pa za 12 kt. Takšni učinki v opazovanem obdobju 2012–2018 niso bili nikoli doseženi.

Slika 8: Kumulativni prihranek končne energije z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2018, pričakovana vrednost kazalca v letih 2019 in 2020 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

Glede na trenutno stanje predvidevamo, da cilja za leto 2020 ne bo mogoče doseči. Kljub vsemu je potrebno pri energetske prenovi javnih stavb, tudi zaradi doseganja cilja iz OP EKP, zagotavljati ustrezno intenzivnost vlaganj. Za zagotavljanje ustrezne kakovosti izvedenih projektov in spodbujanje zelene gospodarske rasti je ob tem treba poskrbeti za čim bolj enakomerno in predvidljivo dinamiko spodbujanja naložb. Za maksimiranje dolgoročnih koristi v smislu ustvarjanja delovnih mest, stabilnih prilivov v proračun javnega sektorja in prispevka k rasti gospodarstva je namreč pomembno tudi, da se naložbe izvajajo čim bolj enakomerno, brez koncentracije naložbene dejavnosti v posameznih letih oziroma krajših obdobjih in upada dejavnosti v drugih obdobjih. Glede na dobre izkušnje iz te in prejšnje finančne perspektive (OP

¹⁶ Vključeni so učinki nepovratnih sredstev iz Kohezijskega sklada. Podatki o učinkih sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezance in učinkih nepovratnih sredstev Eko sklada, ti so leta 2018 skupaj predstavljali dobro polovico vseh prihrankov, v času priprave poročila še niso bili na razpolago.

EKP in OP ROPI), je potrebno za spodbujanje naložb energetske prenovе javnih stavb tudi v prihodnje zagotoviti sofinanciranje z nepovratnimi sredstvi.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** GWh, kt CO₂

Cilji in pravna podlaga

Cilji so povzeti po **Operativnem programu ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)** (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf) in

Operativnem programu za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/novice/op_2014-2020/op_2014-2020_cistopis_web.pdf)

Metodologija izračuna

Kazalec zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju prikazuje kumulativne letne učinke ukrepov, ki so bili izvedeni v obdobju od leta 2010 do opazovanega leta. Vsebuje dva podkazalca: kumulativni prihranek končne energije (GWh) in kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ (kt CO₂). Kazalec je definiran kot vsota prihranka končne energije oz. zmanjšanja emisije CO₂ v opazovanem letu in kumulativnega (večletnega) prihranka končne energije oz. zmanjšanja emisije CO₂, doseženega v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta, zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov, ki omogočajo pridobitev nepovratnih sredstev v ta namen, in v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije¹⁷. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov v opazovanem letu. Prihranek energije je izračunan kot vsota prihrankov energije, doseženih z različnimi ukrepi URE in OVE, za katere je mogoče pridobiti nepovratna sredstva oz. so bili izvedeni v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije, brez prihranka električne energije. Podatki Eko sklada in sheme za obvezno doseganje prihrankov se nanašajo na izvedene projekte, podatki Kohezijskega sklada pa so podatki iz sklenjenih pogodb za izvedene projekte. Izračunani prihranki energije so povzeti iz podatkov, ki so jih v svojih vlogah navedli prijavitelji projektov¹⁸. Ker za projekte iz OP EKP ni na voljo ločenih podatkov o prihranku toplote in prihranku električne energije ter pripadajočem zmanjšanju emisije CO₂, so v izračun vključeni skupni podatki.
- kumulativni prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov, brez prihranka električne energije, dosežen v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta¹⁷;
- zmanjšanje emisije CO₂ (kt CO₂) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov v opazovanem letu. Način izračuna je enak kot pri izračunu prihranka končne energije v opazovanem letu;
- kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ (kt CO₂) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju v okviru različnih programov, doseženo v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta¹⁷.

Število programov, v okviru katerih so na razpolago spodbude, se lahko od leta do leta razlikuje.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je treba preučiti dosežene prihranke končne energije in zmanjšanje emisije CO₂ v javnem sektorju zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v okviru različnih programov, trenutno torej učinke spodbud za javni sektor Kohezijskega sklada, Eko sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj ter učinke, dosežene v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije.

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju je prikazan v tabeli (Tabela 3).

¹⁷ Glede na to, da so življenjske dobe izvedenih ukrepov URE in OVE tipično daljše do 10 let, bo navedeni način izračuna tega kazalca do leta 2020 predvidoma korekten. Po preteku življenjske dobe posameznih ukrepov bo potrebno začeti z odštevanjem njihovih učinkov od kumulativnih vrednosti.

¹⁸ Prijavitelji so te podatke povzeli iz razširjenih energetskih pregledov in projektov za izvedbo predvidenih ukrepov.

Tabela 3: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za zmanjšanje emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost	Datum zajema
Prihranek končne energije, brez prihranka električne energije, v opazovanem letu: - programi Eko sklada - programi Kohezijskega sklada - shema obveznega doseganja prihrankov - programi Evropskega Sklada za regionalni razvoj	GWh	Eko sklad MzI Agencija za energijo različno	marca za preteklo leto po razpisih ¹⁹ maja za preteklo leto ni podatka	22. 3. 2019 5. 2. 2020 21. 11. 2019 -
Kumulativni prihranek končne energije, brez prihranka električne energije	GWh	MOP	Podnebno ogledalo / Poročilo o spremljanju OP TGP za predpreteklo leto	12. 6. 2019
Zmanjšanje emisije CO ₂ v opazovanem letu: - programi Eko sklada - programi Kohezijskega sklada - shema obveznega doseganja prihrankov - programi Evropskega Sklada za regionalni razvoj	kt CO ₂	Eko sklad MzI Agencija za energijo različno	marca za preteklo leto po razpisih ¹⁹ maja za preteklo leto ni podatka	22. 3. 2019 5. 2. 2020 21. 11. 2019 -
Kumulativno zmanjšanje emisije CO ₂	kt CO ₂	MOP	Podnebno ogledalo / Poročilo o spremljanju OP TGP za predpreteklo leto	12. 6. 2019

Podatki za obdobje: 2012–2018

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Za projekte, ki so nepovratna sredstva prejeli iz Kohezijskega sklada in Eko sklada v okviru poziva za nove naložbe v gradnjo skoraj ničenergijskih stavb splošnega družbenega pomena v občinah, ni na voljo ločenih podatkov o prihranku toplote in prihranku električne energije ter pripadajočem zmanjšanju emisije CO₂, zato so v izračun vključeni skupni podatki. Izračunana vrednost obeh kazalcev je tako lahko nekoliko precenjena. Projekti iz OP EKP, izjema so projekti energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, so bili po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije in ne glede na leto, ko je bilo izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 2. 4. 2020

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](#)

2.2.4 Vrzeli pri izračunavanju kazalca

Za konsistenten izračun kazalca bi bilo treba izboljšati tako kakovost kot tudi razpoložljivost nekaterih podatkov. Podatke o učinkih projektov, podprtih s sredstvi Kohezijskega sklada, bi bilo smiselno urejati po letih, v katerih je bilo zanje izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev. Projekti iz OP EKP, izjema so projekti energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, so trenutno zaradi pomanjkanja podatkov po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije. Tako pri projektih, ki se izvajajo v okviru OP EKP, kot tudi pri projektih, ki se izvajajo v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije, bi bilo smiselno podrobneje preveriti ustreznost izračuna prihrankov energije in zmanjšanja emisije CO₂, ki je v pristojnosti prijaviteljev oz. zavezancev. Pri vseh projektih bi bilo treba zagotoviti ločene podatke o zmanjšanju emisije CO₂ zaradi izvajanja ukrepov, ki prispevajo k zmanjšanju rabe toplote oz.

¹⁹ Podatki za sklenjene pogodbe so dostopni takoj, ko so sredstva v okviru posameznega razpisa pravnomočno dodeljena. Četrletna in letna poročila o izvajanju OP EKP so dostopna na spletni strani <http://www.eu-skladi.si/portal/si/ekp/izvajanje/porocila-1>, vendar v njih za pripravo kazalcev ni dovolj podatkov.

električne energije. Pri projektih, podprtih s sredstvi Kohezijskega sklada v okviru prejšnje finančne perspektive²⁰, bi bilo smiselno podatke o učinkih iz sklenjenih pogodb sčasoma nadomestiti s podatki o dejansko doseženih učinkih izvedenih projektov. V izogib dvojnemu številu učinkov bi bilo smiselno preverjati, ali se izvajanje projektov v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije morda v posameznih primerih prekriva z izvajanjem drugih programov za javni sektor. Za kazalec zmanjšanja emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju je pregled vrzeli in priporočil za njihovo odpravo prikazan v tabeli (Tabela 4).

Tabela 4: Vrzeli in priporočila za izboljšanje izračuna zmanjšanja emisije CO₂ z ukrepi v javnem sektorju

Program	Vrzel	Priporočilo
Eko sklad	Za kredite podatki niso razpoložljivi po sektorjih.	Zagotoviti podatke po sektorjih (npr. s podatkom o šifri dejavnosti v skladu z SKD 2008).
	Podatki o prihranku energije in zmanjšanju emisije CO ₂ pri kreditih niso povsod razpoložljivi.	Zagotoviti razpoložljivost podatkov o prihranku energije in zmanjšanju emisije CO ₂ za vse projekte, ki prejmejo kredit.
	Z novimi pozivi so nepovratna sredstva za ukrepe URE in izrabe OVE namenjena hkrati lokalnim skupnostim in pravnim osebam (npr. 76FS-PO19).	Zagotoviti spremljanje podatkov o prihranku energije in zmanjšanju emisije CO ₂ za projekte URE in izrabe OVE po sektorjih (npr. s podatkom o šifri dejavnosti v skladu z SKD 2008).
Kohezijski sklad	Razpoložljivi so samo podatki po razpisih.	Zagotoviti podatke po letih, in sicer glede na zadnje izplačilo nepovratnih sredstev.
	Ocena prihrankov energije in zmanjšanja emisije CO ₂ je povzeta po prijavi na razpis.	Za izvedene projekte zagotoviti podatke o dejansko doseženih prihrankih in zmanjšanju emisije CO ₂ , ko bodo ti na voljo.
	Podatka o zmanjšanju emisije CO ₂ zaradi izvajanja ukrepov, ki prispevajo k zmanjšanju rabe toplote oz. električne energije, nista ločena.	Zagotoviti ločene podatke o zmanjšanju emisije CO ₂ zaradi izvajanja ukrepov, ki prispevajo k zmanjšanju rabe toplote oz. električne energije.
Shema obveznega doseganja prihrankov	Podatke o učinkih projektov pripravljajo zavezanci. Raven kakovosti teh podatkov ni znana.	Vzpostaviti sistem za izboljšanje kakovosti podatkov o doseženih učinkih.
Evropski sklad za regionalni razvoj	Podatki o prihrankih energije in zmanjšanju emisije CO ₂ , doseženem z naložbami v URE in OVE v javnem sektorju, niso na voljo.	Zagotoviti spremljanje podatkov o prihrankih energije in zmanjšanju emisije CO ₂ za projekte URE in OVE. Zagotoviti spremljanje po sektorjih.
		Zagotoviti spremljanje z uporabo metodologij, predpisanih s Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije ²¹ ..
Povzetek priporočil		
Vsi programi	Podatki naj se nanašajo na izvedene projekte.	
	Podatki morajo biti razpoložljivi po sektorjih (npr. s podatkom o šifri dejavnosti v skladu z SKD 2008).	
	Preveriti je potrebno ustreznost izračuna prihrankov energije in zmanjšanja emisije CO ₂ , ki je v pristojnosti prijaviteljev oz. zavezancev.	

20 Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI) 2007–2013

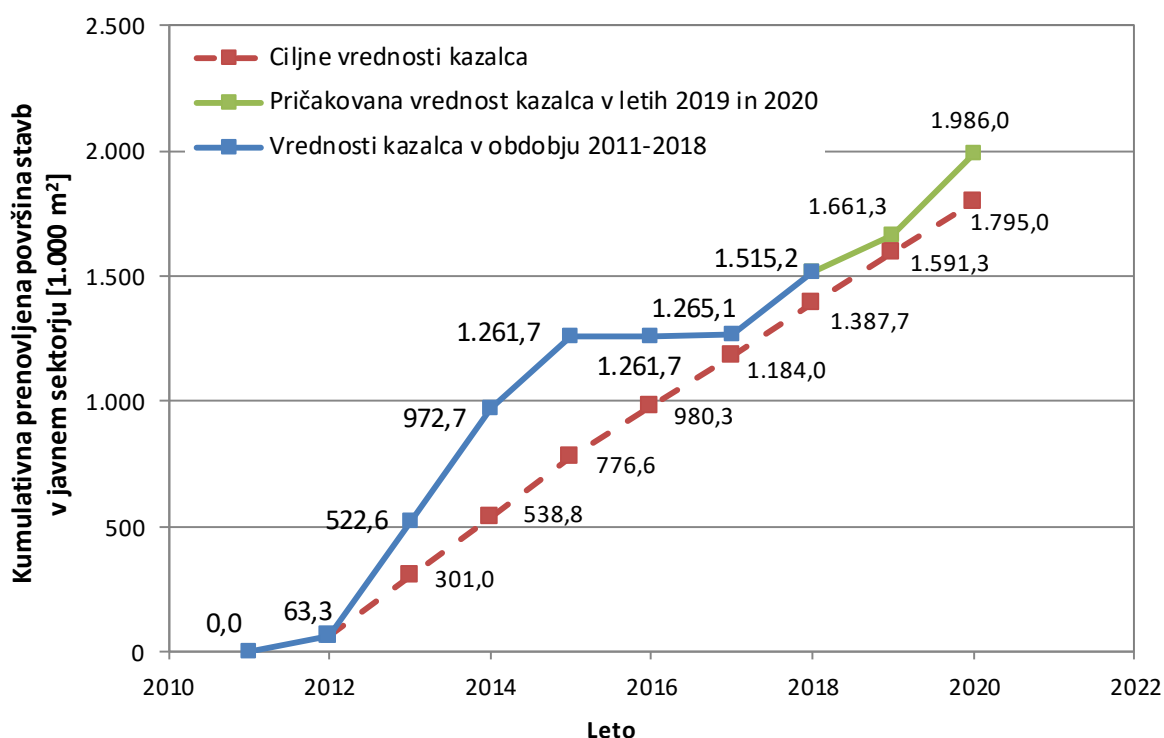
21 Uradni list RS, št. [67/15](#) in [14/17](#).

2.3 [PO8_STAVBE] Površina energetsko saniranih stavb v javnem sektorju

KLJUČNO SPOROČILO

Skupna vrednost površine celovito energetsko saniranih stavb v javnem sektorju je konec leta 2018 znašala 1,51 milijona m² površin, kar presega indikativni letni cilj za 9 %. Leta 2018 je bilo prenovljenih dobrih 250.000 m² površin, kar je občutno več kot leta 2017, še vedno pa zaostaja za vrednostmi letno prenovljenih površin v obdobju 2013–2015. Za doseganje cilja v letu 2020 bo treba v obdobju 2019–2020 celovito prenoviti še slabih 140.000 m² površin javnih stavb letno. Hkrati s tem kazalcem je treba nujno upoštevati tudi ugotovitve pri kazalcih, ki spremljata zmanjšanje emisije CO₂ in prihranek končne energije, dosežena z izvedbo ukrepov v javnem sektorju.

Slika 9: Kumulativna površina celovito energetsko saniranih stavb v javnem sektorju v obdobju 2012–2018, pričakovana vrednost kazalca v letih 2019 in 2020 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.3.1 Definicija

Kazalec površina energetsko saniranih stavb v javnem sektorju prikazuje površino tistih stavb v javnem sektorju, ki so bile celovito energetsko sanirane z nepovratnimi sredstvi različnih programov (Eko sklad, Kohezijski sklad, Evropski sklad za regionalni razvoj). Z večjo sanirano površino je doseženo večje zmanjšanje rabe toplote in s tem tudi emisije CO₂, obenem pa je mogoče glede na vrednost sanirane površine spremljati tudi intenzivnost energetske prenove javnih stavb.

2.3.2 Cilji

Cilj OP TGP je povečanje površine energetske saniranih stavb v javnem sektorju, in s tem zmanjšanje rabe energije in emisije CO₂, s spodbujanjem celovite energetske prenove v okviru različnih programov. Cilj, zastavljen v OP TGP, se nanaša na celotni javni sektor²². V obdobju 2013–2015 je bilo predvideno, da bo celovito energetske saniranih dobrih 713.000 m² (237.774 m²/leto), v obdobju 2016–2020 pa dober milijon m² (203.689 m²/leto) površin javnih stavb. Vrednosti ciljev za vmesna leta za posamezno obdobje so bile določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2015 oziroma 2020. Cilji so na tem področju opredeljeni tudi v okviru OP EKP, in sicer naj bi bilo s projekti, ki se izvajajo s podporo kohezijskih sredstev, najkasneje do leta 2023 skupno energetske prenovljenih 1,27 milijona m² uporabne površine stavb celotnega javnega sektorja oz. v povprečju 181.600 m² letno. V OP EKP je opredeljen tudi poseben cilj za energetske prenove stavb v lasti in uporabi osrednje oz. ožje vlade, ki je skupno 127.116 m² celovito energetske prenovljenih površin do leta 2023²³. Akcijski načrt za energetske učinkovitost (AN URE)²⁴ pa v skladu s 5. členom Direktive o energetske učinkovitosti (EED)²⁵ določa, da je potrebno v obdobju 2014–2020 vsako leto prenoviti 3 % skupne tlorisne površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade, to pomeni skupno 187.600 m² površin oz. 26.727 m² letno²⁶, kar je nekoliko več od cilja, zastavljenega v OP EKP.

2.3.3 Komentar

Prvič so bila nepovratna sredstva za celovito energetske sanacijo stavb v javnem sektorju dodeljena leta 2010 iz Kohezijskega sklada, prvi projekti so bili nato končani leta 2012.

Leta 2018 je bilo energetske prenovljenih dobrih 250.000 m² površin stavb javnega sektorja, kar je občutno več kot leta 2017, še vedno pa zaostaja za vrednostmi letno prenovljenih površin v obdobju 2013–2015; vrednost iz leta 2018 tako predstavlja dobrih 54 % vrednosti iz leta 2013, ko je bilo energetske prenovljene največ površine. Skupna vrednost površine celovito energetske saniranih stavb v javnem sektorju je konec leta 2018 znašala 1,51 milijona m² površin, kar presega indikativni letni cilj za 9 %. Da bi dosegli cilj za leto 2020, bi morali v obdobju 2019–2020 vsako leto prenoviti še slabih 140.000 m² površin.

Po prvih ocenah²⁷ bo leta 2019 prenovljenih dobrih 146.000 m², leta 2020 pa slabih 325.000 m² površine, skupno do leta 2020 torej skoraj 1,99 milijona m² površin, kar je 11 % nad indikativno letno ciljno vrednostjo. Gibanje vrednosti kazalca bo tako še naprej ostalo ugodno, vendar pa je

22 Skupna površina javnih stavb za leto 2012 – 9.921.481 m², za leto 2015 – 10.378.508 m² in za leto 2020 – 10.873.369 m².

23 Oba cilja iz OP EKP, 3. Sprememba, 4.1

(https://www.eu-skladi.si/sl/dokumenti/kljucni-dokumenti/programme_2014si16maop001_4_1_sl.pdf)

24 Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2014–2020

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2020_sprejet_maj_2015.pdf) in

Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (oboje AN URE)

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2017-2020_final.pdf)

25 Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi Direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi Direktiv 2004/08/ES in 2006/32/ES, [UL L 315 z dne 14. 11. 2012, str. 1, prečiščena različica \(2013-07-01\)](#)

26 Glej zvezek *Ocena doseganja ciljev OP TGP*.

27 Vključeni so samo razpisi za nepovratna sredstva iz Kohezijskega sklada. Podatki iz pozivov Eko sklada v času priprave poročila še niso bili na razpolago.

treba za doseganje sektorskega cilja zmanjšanja emisij TGP iz OP TGP hkrati s tem kazalcem nujno upoštevati tudi ugotovitve pri kazalcih, ki spremljata zmanjšanje emisije CO₂ in prihranek končne energije, dosežena z izvedbo ukrepov v javnem sektorju. Pri projektih, ki so bili podprti s sredstvi iz Kohezijskega sklada v okviru OP ROPI, je bilo na m² sanirane površine doseženo zmanjšanje rabe končne energije za 89 kWh, kar je bilo očitno premalo, da bi lahko dosegali zastavljene cilje na področju zmanjševanja rabe energije in emisije CO₂. Pri projektih, podprtih v okviru razpisov za sredstva OP EKP v letih 2016, 2017 in 2018²⁸, zaenkrat kaže, da bo prihranek energije znašal 84 kWh/m², zato je pričakovati, da se bo razklop med dejansko doseženimi prihranki energije in emisije CO₂ in ciljnim vrednostmi še nekoliko povečal. Za zmanjšanje tega razklopa bi bilo treba energetske prenove stavb bolj usmerjati v celovite prenove, sčasoma pa vedno bolj tudi v prenove v skoraj ničenergijskem standardu.

V okviru projektov, podprtih s kohezijski sredstvi v okviru OP EKP, bo do leta 2020 predvidoma prenovljenih dobrih 700.000 m² površine ali 55 % cilja do leta 2023. To pomeni, da bo treba v obdobju 2021–2023 za doseganje cilja vsako leto prenoviti še dobrih 188.000 m² površin javnih stavb.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** 1.000 m²

Cilji in pravna podlaga

Cilji so povzeti po **Operativnem programu ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)** (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf) in

Operativnem programu za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/novice/op_2014-2020/op_2014-2020_cistopis_web.pdf)

Metodologija izračuna

Kazalec površina energetske saniranih stavb v javnem sektorju (1.000 m²) predstavlja skupno površino stavb v javnem sektorju, katerih celovita energetska prenova²⁹ je bila podprta z nepovratnimi sredstvi različnih programov. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- površina stavb v javnem sektorju (m²), katerih celovita energetska prenova je bila podprta z nepovratnimi sredstvi v okviru različnih programov. Za projekte, podprte v okviru OP ROPI, so upoštevani podatki o ogrevani površini. Za projekte, podprte z nepovratnimi spodbudami Eko sklada, je podatek o ogrevani površini izračunan iz podatka o ogrevani prostornini, saj podatka o ogrevani površini ni na voljo. Ker za projekte energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, podprte v okviru OP EKP, ni podatkov o ogrevani površini, so zanje uporabljeni podatki o uporabni površini, za ostale projekte, podprte v okviru OP EKP, pa podatki o ogrevani površini. Podatki Eko sklada se pri tem nanašajo na že izvedene projekte, podatki za projekte, sofinancirane iz Kohezijskega sklada, pa na sklenjene pogodbe.

Število programov, v okviru katerih so na razpolago spodbude, se lahko od leta do leta razlikuje.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je treba preučiti tudi višino nepovratnih sredstev (mio EUR), ki so namenjena celoviti energetske prenovi stavb v javnem sektorju, in pa finančni vzvod spodbud za celovito energetske prenove stavb v javnem sektorju (EUR/EUR). Večjo površino je namreč mogoče prenoviti tako z več nepovratnimi sredstvi, kot tudi z boljšim finančnim vzvodom ob enaki višini nepovratnih sredstev. Oboje posledično pomeni večji prihranek končne energije in zmanjšanje emisije CO₂.

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec površina energetske saniranih stavb v javnem sektorju je prikazan v tabeli (Tabela 5).

28 Pilotni projekti v ta izračun niso vključeni.

29 Celovita energetska prenova zajema celovito prenovo ovojne stavbe (toplotna izolacija, zamenjava stavbnega pohištva idr.) in energetskih sistemov.

Tabela 5: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za površino energetske saniranih stavb v javnem sektorju

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost	Datum zajema
Celovito energetske sanirane ogrevane površine stavb v javnem sektorju: • programi Eko sklada • programi Kohezijskega sklada • programi Evropskega Sklada za regionalni razvoj	m ²	Eko sklad MzI različno	marca za preteklo leto po razpisih ³⁰ ni podatka	22. 3. 2019 5. 2. 2020 -

Podatki za obdobje: 2012–2018

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Projekti iz OP EKP, izjema so projekti energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, so bili po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije in ne glede na leto, ko je bilo izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev. Pri projektih energetske prenove stavb v lasti in rabi občin v okviru OP EKP je upoštevana uporabna površina, ker o ogrevani površini ni podatkov.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 2. 4. 2020

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](#)

2.3.4 Vrzeli pri izračunavanju kazalca

Pri izračunu tega kazalca se podatki Eko sklada nanašajo na že izvedene projekte, podatki za projekte, sofinancirane iz Kohezijskega sklada, pa na sklenjene pogodbe. Slednje bi bilo zaradi lažjega pregleda smiselno urejati po letih, v katerih je bilo zanje izvedeno zadnje izplačilo nepovratnih sredstev. Projekti iz OP EKP, z izjemo projektov energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, so trenutno zaradi pomanjkanja podatkov po letih porazdeljeni glede na predviden zaključek operacije. Pri projektih energetske prenove stavb v lasti in rabi občin v okviru OP EKP je upoštevana uporabna površina, ker o ogrevani površini ni podatkov. O izvajanju morebitnih projektov energetske prenove javnih stavb s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj ni podatkov. V Uredbi o zagotavljanju prihrankov energije³¹ je celovita obnova stavb navedena tudi kot eden od možnih ukrepov v javnem sektorju v okviru sheme obveznega doseganja prihranka končne energije, zato bi bilo smiselno v prihodnje vsaj za ta ukrep poleg spremljanja prihranka energije in zmanjšanja emisije CO₂ zagotoviti tudi spremljanje podatka o energetske sanirani površini. Ob tem bo treba v izogib dvojnemu šteju učinkov zagotoviti tudi preverjanje morebitnega hkratnega financiranja projektov iz različnih virov.

30 Podatki za sklenjene pogodbe so dostopni takoj, ko so sredstva v okviru posameznega razpisa pravnomočno dodeljena. Četrtna in letna poročila o izvajanju OP EKP so dostopna na spletni strani <http://www.eu-skladi.si/portal/si/ekp/izvajanje/porocila-1>, vendar v njih za pripravo kazalcev ni dovolj podatkov.

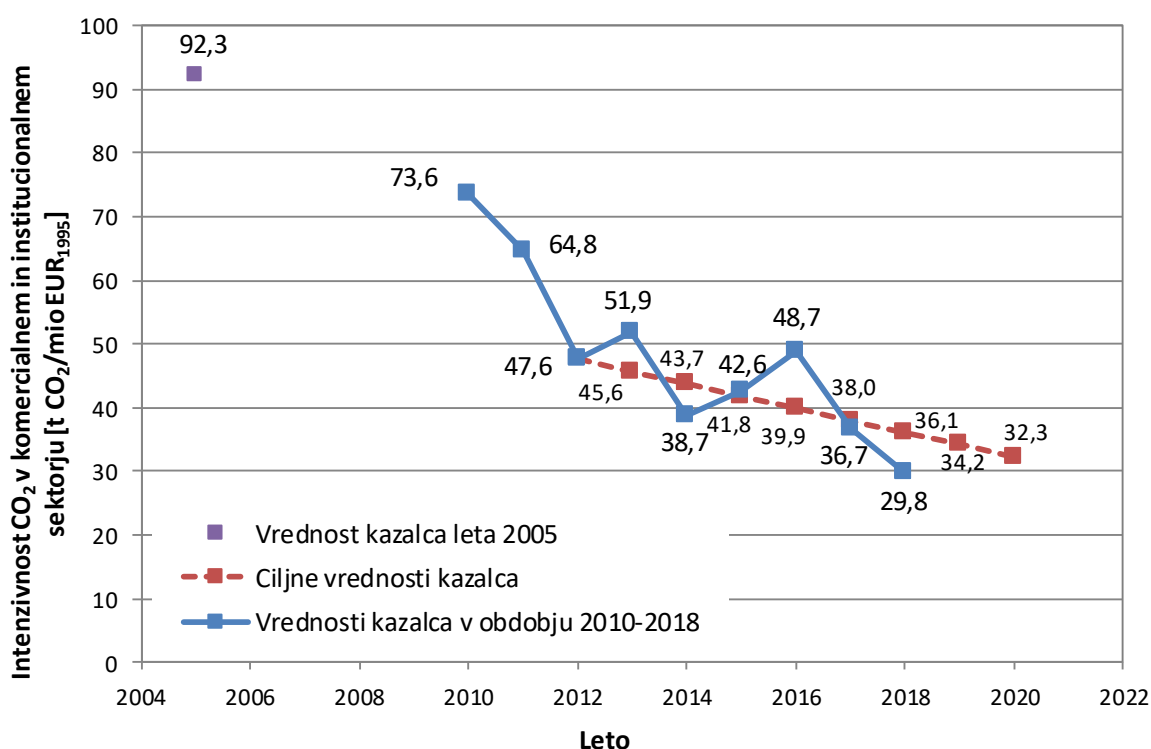
31 Uradni list RS, št. [96/14](#).

2.4 [PO9_STAVBE] Intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju

KLJUČNO SPOROČILO

Intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju se je leta 2018 v primerjavi z letom prej še znižala, in sicer za slabo petino na 29,8 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅, kar je 17 % pod indikativnim letnim ciljem. V primerjavi z letom 2010 je bila intenzivnost nižja za 59 %. Ker se energetska statistika za ta sektor izračunava kot razlika med skupno rabo energije in rabo energije v vseh drugih sektorjih, je kazalec grob, kar otežuje razlago medletnih sprememb in napovedi glede doseganja cilja za leto 2020.

Slika 10: Intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju leta 2005, v obdobju 2010–2018 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.4.1 Definicija

Kazalec intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju opisuje ogljični odtis komercialnega in institucionalnega sektorja, torej koliko emisij CO₂ se v tem sektorju sprosti na evro dodane vrednosti. K njegovi nižji vrednosti prispeva predvsem nižja emisija CO₂ v teh sektorjih, ki je posledica nižje rabe energije zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE, pa tudi dober gospodarski položaj komercialnega in institucionalnega sektorja.

2.4.2 Cilji

Cilj OP TGP je zmanjšanje intenzivnosti CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju, in sicer predvsem zaradi zmanjšanja rabe goriv in s tem posledično tudi emisij TGP v tem sektorju. Cilj do leta 2020, zastavljen v OP TGP, je bil popravljen v skladu z dopolnjeno metodologijo IPCC³², po kateri se evidence emisij izračunavajo od leta 2015 naprej, kot je predpisano v izvedbeni uredbi 749/2014³³, in znaša 32,3 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅. Ciljne vrednosti za vmesna leta so določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2020.

2.4.3 Komentar

Intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju je leta 2018 znašala 29,8 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅. Glede na leto prej se je zmanjšala za 19 % in je bila tako boljše od indikativnega cilja za to leto, ki je bil 36,1 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅. Da bi lahko leta 2020 dosegli cilj 32,3 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅, bo potrebno intenzivnost CO₂ v obdobju 2019–2020 zmanjšati še za 8 % glede na leto 2018 oz. v povprečju za 1,2 t CO₂/mio EUR₁₉₉₅ na leto.

Zmanjšanje intenzivnosti CO₂ leta 2018 je bilo posledica tako 16-odstotnega zmanjšanja emisije CO₂, kot tudi zvišanja dodane vrednosti za slabe 4 %. Leto 2018 je bilo pri tem nekoliko toplejše od predhodnih let³⁴; povprečni letni temperaturni primanjkljaj za Slovenijo je bil leta 2018 za 11 % nižji kot leta 2017. Obenem se je povečal tudi delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v komercialnem in institucionalnem sektorju, in sicer z 8,5 % leta 2017 na 10,6 % leta 2018. To je tudi najvišja vrednost tega deleža v obdobju 2005–2018. Ob tem je treba poudariti, da se rabe energije, in s tem tudi emisije CO₂, za ta segment ne spremlja statistično, ampak izračunava kot ostanek v energetske bilanci, zato vzrokov za nihanja tako rabe energije, kot tudi emisije in zato intenzivnosti CO₂ ni mogoče natančneje določiti. Vzpostavitev statističnega spremljanja rabe energije v tem segmentu bi omogočila realnejše spremljanje emisije in s tem tudi intenzivnosti CO₂. V obdobju 2010–2018 se je intenzivnost CO₂ sicer zmanjšala za 59 %, in sicer tako na račun zmanjšanja emisije CO₂ za 53 % kot tudi hkratnega povečanja dodane vrednosti za 16 %.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** t CO₂/mio EUR₁₉₉₅

Cilji in pravna podlaga

Cilji so povzeti po **Operativnem programu ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)** (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf)

Metodologija izračuna

Kazalec intenzivnosti CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju je definiran kot razmerje med emisijo CO₂ in dodano vrednostjo za komercialni in institucionalni sektor. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, sta potrebna naslednja podatka:

- emisija CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju (t CO₂). Gre za podatek ARSO o emisiji CO₂ zaradi rabe goriv v komercialnem in institucionalnem sektorju (CRP koda 1.A.4.a pri poročanju emisijskih evidenc TGP za UNFCCC³⁵);

32 Intergovernmental Panel on Climate Change

- dodana vrednost komercialnega in institucionalnega sektorja (mio EUR₁₉₉₅), v katerega se v skladu s Standardno klasifikacijo dejavnosti 2008, V2 (SKD 2008) prištevajo panoge od G do S in panoga U. Podatki o dodani vrednosti v stalnih cenah 1995 niso direktno dostopni, zato jih je potrebno izračunati iz podatkov SURS-a, in sicer iz dodane vrednosti v tekočih cenah leta 1995 in letnih sprememb obsega dodane vrednosti do opazovanega leta za posamezne panoge.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je lahko v pomoč pri njegovi nadaljnji razlagi delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v komercialnem in institucionalnem sektorju (%). Večji delež OVE pomeni manjše emisije TGP in s tem tudi manjšo intenzivnost CO₂ in obratno.

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju je prikazan v tabeli (Tabela 6).

Tabela 6: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za intenzivnost CO₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost	Datum zajema
Emisija CO ₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju	kt CO ₂	ARSO	marca za predpreteklo leto ³⁶	30. 3. 2020
Dodana vrednost panog G–S in U za leto 1995 v tekočih cenah	mio EUR ₁₉₉₅	SURS	obstoječ podatek	30. 3. 2020
Letna sprememba obsega dodane vrednosti panog G–S in U od leta 1996 do leta X-1	%	SURS	avgusta za preteklo leto	30. 3. 2020

Podatki za obdobje: 2005, 2010–2018

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Rabe energije, in s tem tudi emisije CO₂, se za komercialni in institucionalni sektor ne spremlja statistično, ampak izračunava kot ostanek v energetske bilanci, to pa otežuje razlago medletnih sprememb in napovedi prihodnjega dogajanja.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 2. 4. 2020

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](#)

2.4.4 Vrzeli pri izračunavanju kazalca

V skladu z Uredbo o mehanizmu za spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih ter za sporočanje drugih informacij v zvezi s podnebnimi spremembami na nacionalni ravni in ravni Unije³⁷ se vsi finančni podatki, uporabljeni v kazalcih, navajajo v stalnih cenah 1995. SURS na portalu SiStat trenutno objavlja podatke v stalnih cenah 2010, zato je mogoče podatke v stalnih cenah 1995 pridobiti samo z lastnim izračunom. Glede na razpoložljivost podatkov bi bilo morda smiselno, da bi se v izračunu upoštevali podatki v stalnih cenah 2010, ki so objavljeni na spletu, seveda pa lahko tudi pri razpoložljivosti teh podatkov v prihodnje pride do kakšnih sprememb (npr. SURS se odloči za objavo podatkov v stalnih cenah za drugo referenčno leto).

33 Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 749/2014 z dne 30. junija 2014 o strukturi, obliki, postopkih predložitve in pregledu informacij, ki jih sporočajo države članice v skladu z Uredbo (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, UL L 203, z dne 11. 7. 2014

34 Povprečni letni temperaturni primanjkljaj za Slovenijo (v K*dni/leto): 2015 – 2.841, 2016 – 2.873, 2017 – 2.892, 2018 – 2.567 (izračun IJS-CEU).

35 United Nations Framework Convention on Climate Change

36 Prva verzija podatkov za predpreteklo leto je na voljo 15. januarja. Rok za poročanje končnih podatkov za EU je 15. marec, za UNFCCC pa 15. april.

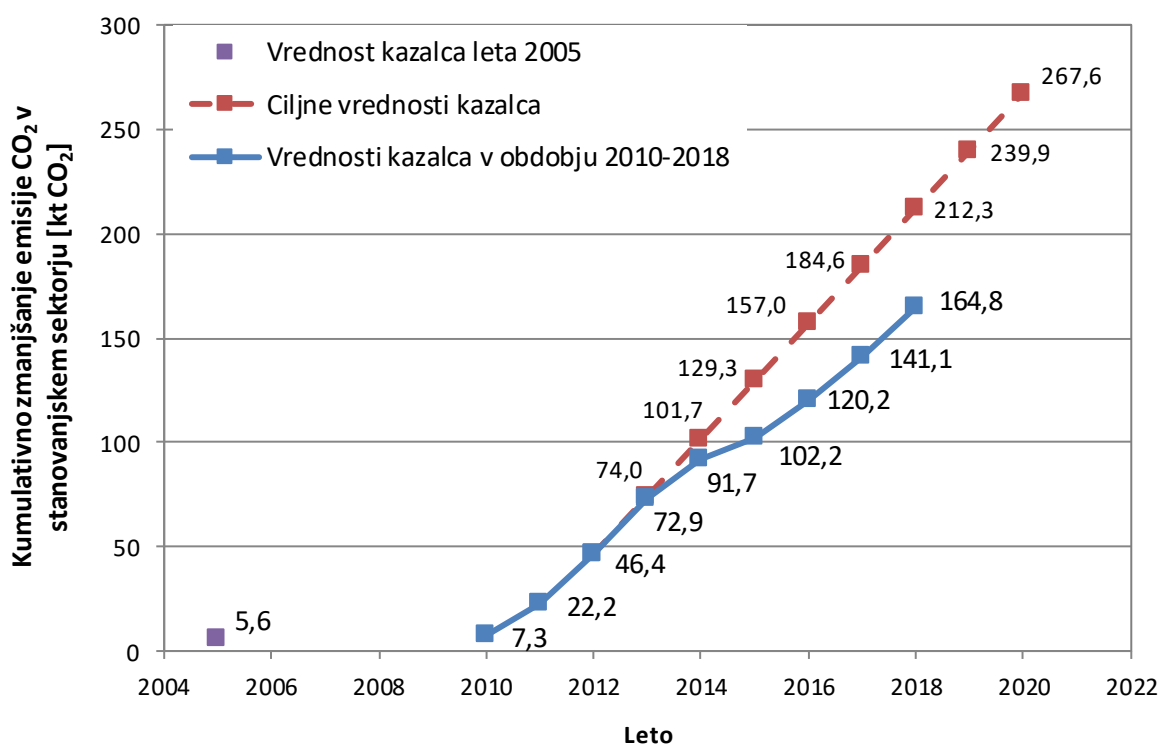
37 Uredba (EU) št. 525/2013.

2.5 [PO10_STAVBE] Izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju

KLJUČNO SPOROČILO

Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju je do leta 2018 znašal 1.234 GWh, kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ pa 165 kt. V primerjavi z letom prej sta bila tako zmanjšanje rabe energije kot tudi zmanjšanje emisije CO₂, dosežena v letu 2018, večja za 13 %. Kumulativni prihranek končne energije je bil leta 2018 10 % nad letno indikativno ciljno vrednostjo, kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ pa je za indikativnim letnim ciljem zaostajalo za 47 kt ali 22 %. Kljub temu, da kumulativni prihranek končne energije presega ciljne vrednosti, pa še vedno zaostaja za načrtovanim v AN URE.

Slika 11: Kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2018 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.5.1 Definicija

Kazalec izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju prikazuje kumulativno (večletno) zmanjšanje emisije CO₂ v stanovanjskem sektorju, ki je posledica zmanjšanja rabe končne energije zaradi izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije (URE) in izrabe obnovljivih virov energije (OVE). Večji kumulativni prihranek končne energije in zmanjšanje emisije CO₂

omogočata hitrejšje približevanje zastavljenim ciljem na področjih energetske učinkovitosti in zmanjševanja emisije CO₂.

2.5.2 Cilji

Cilj OP TGP je zmanjšanje rabe energije in s tem emisije CO₂ v stanovanjskem sektorju s spodbujanjem izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v okviru različnih programov. Cilja, zastavljena v OP TGP, sta v obdobju 2013–2020 doseči kumulativno zmanjšanje rabe energije za 1.106 GWh oz. v povprečju letno za 138 GWh in kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ za 221 kt oz. v povprečju letno za 28 kt. Ciljne vrednosti za vmesna leta so določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2020. Cilji za zmanjšanje rabe energije v stanovanjskem sektorju so opredeljeni tudi v Akcijskem načrtu za energetske učinkovitost (AN URE), in sicer naj bi Eko sklad v obdobju 2014–2020 zagotovil 262 GWh prihrankov končne energije letno³⁸, od tega predvidoma 242 GWh v gospodinjstvih.

2.5.3 Komentar

Leta 2018 je bilo z ukrepi URE in OVE v stanovanjskem sektorju doseženo zmanjšanje rabe končne energije za 176,6 GWh, emisije CO₂ pa za 23,7 kt, kar je oboje 13 % več kot leto prej. Velika večina tako prihranka končne energije (94 %) kot tudi zmanjšanja emisije CO₂ (89 %) je bila pri tem dosežena z ukrepi, ki so bili podprti z nepovratnimi sredstvi Eko sklada. Obseg nepovratnih sredstev, ki jih je Eko sklad namenil ukrepom URE in OVE leta 2018, je znašal 24,2 milijonov evrov in je bil glede na leto prej večji za 41 %. Da bi povečal zanimanje gospodinjstev za izvajanje ukrepov, je Eko sklad v zadnjem obdobju še nekoliko razširil nabor pozivov, npr. s pozivom za zamenjavo starih kurilnih naprav v skupnih kotlovnica večstanovanjskih stavb leta 2017 in pozivom za skoraj ničenergijske stavbe leta 2019, spremenile pa so se tudi višine nekaterih spodbud. Kumulativni prihranek končne energije, torej ob upoštevanju vseh ukrepov, izvedenih v obdobju 2010–2018, je ob koncu leta 2018 znašal 1.234 GWh in je za 109 GWh (10 %) presegal indikativni letni cilj. Nekoliko drugače je bilo pri kumulativnem zmanjšanju emisije CO₂, ki je leta 2018 znašalo 165 kt in je s tem za 47 kt³⁹ (22 %) zaostajalo za indikativnim letnim ciljem.

Poleg učinkov naložb, podprtih z nepovratnimi sredstvi Eko sklada, so bili v izračun vključeni tudi učinki ukrepov, ki so bili izvedeni v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanke. Zaradi pomanjkanja podatkov, v izračunih od vključno leta 2016 dalje niso več upoštevani učinki kreditov Eko sklada. Nepovratna sredstva za naložbe v OVE je mogoče pridobiti tudi v okviru Programa razvoja podeželja⁴⁰, vendar o učinkih teh naložb ni podatkov.

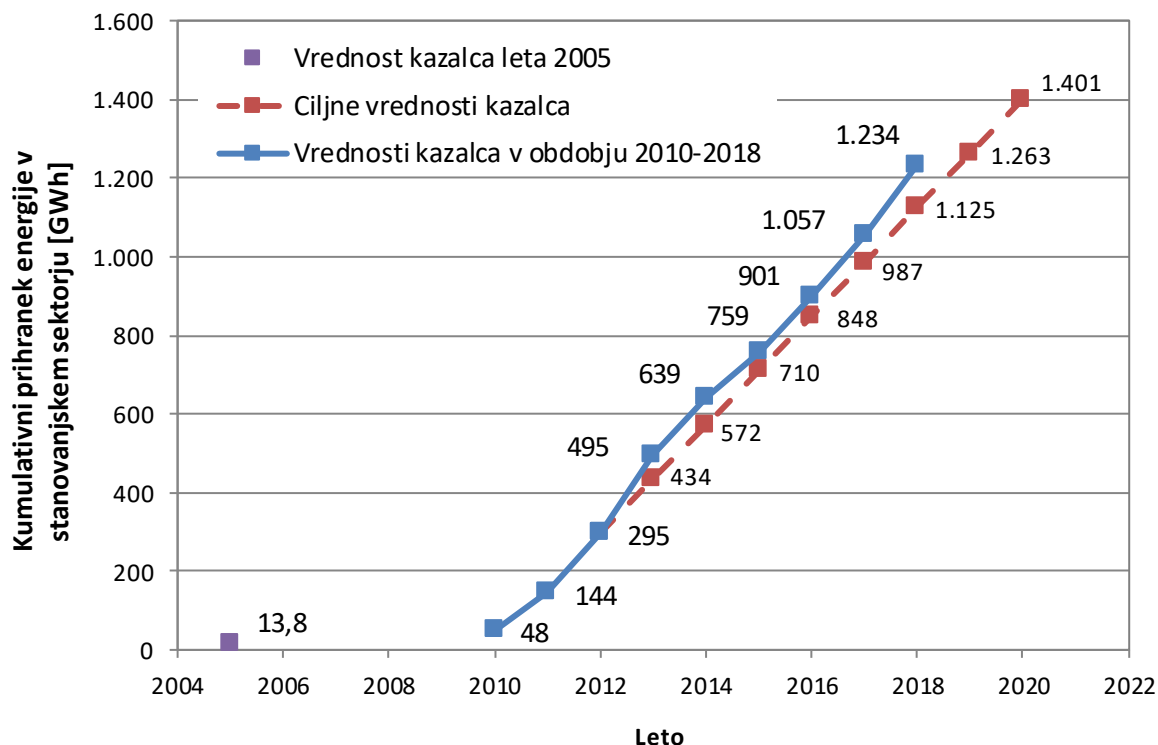
Da bi dosegli cilj za kumulativni prihranek končne energije v obdobju 2013–2020, ki je 1.106 GWh, bo treba v prihodnje rabo končne energije v stanovanjskem sektorju vsako leto

38 V AN-URE 2020 je do konca leta 2020 predvidenih 1.357 GWh prihranka končne energije v gospodinjstvih, vendar so v prihrankih upoštevani učinki vseh ukrepov, ne samo tistih, ki so podprti z nepovratnimi sredstvi.

39 S spremembo Pravilnika o metodah za določanje prihrankov energije leta 2015 so se pri ukrepih Eko sklada pojavile težave pri korektnosti izračuna zmanjšanja emisije CO₂, zato sta bila podatka za leti 2015 in 2016 ocenjena.

40 Sredstva se črpajo iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP).

zmanjšati za 84 GWh, kar predstavlja slabo polovico prihranka iz leta 2018. Za doseganje cilja pri kumulativnem zmanjšanju emisije CO₂ pa bo treba vsako leto doseči skoraj 51 kt manjšo emisijo CO₂, kar je še enkrat več od doseženega zmanjšanja emisije v letu 2018.

Slika 12: Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2018 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

Tudi v prihodnje lahko pričakujemo, da se bo zmanjševanje rabe končne energije in s tem posledično tudi emisije CO₂ v stanovanjskem sektorju nadaljevalo, vendar pa bo treba predvsem za doseganje cilja zmanjšanja emisije CO₂ intenzivirati prizadevanja na področju ukrepov, ki prispevajo k večjemu zmanjšanju emisije. Do leta 2020 je treba zagotoviti izvajanje načrtovanih ukrepov v načrtovanem obsegu iz AN URE, po letu 2021 pa v obsegu iz *Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta Republike Slovenije (NEPN)*⁴¹, in to čim bolj enakomerno in usmerjeno zaradi sočasnega doseganja ciljev zelene gospodarske rasti. V primeru, da bi se izvajanje ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju v obdobju 2019–2020 nadaljevalo z intenzivnostjo iz leta 2018, bi bili leta 2020 prihranki energije 13 % nad ciljem, pri zmanjšanju emisije CO₂ pa bi za ciljem zaostajali za 21 %. Prvi podatki o nepovratnih spodbudah Eko sklada za leto 2019 kažejo, da so bili doseženi prihranki v primerjavi z letom 2018 večji za 45 %, povečalo pa se je tudi zmanjšanje emisije CO₂⁴². Znesek izplačanih nepovratnih sredstev je znašal 38,7 milijonov evrov, kar je kar 60 % več kot leto prej in hkrati tudi daleč največ v obdobju 2011–2019. Skupaj so prihranki energije, doseženi s

41 Vlada RS, februar 2020
(https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

42 Leta 2019 je prišlo do nekaterih sprememb pri pripravi in obdelavi podatkov Eko sklada, zato so podatki za leto 2019 s podatki za prehodna leta primerljivi samo v omejenem obsegu. Podatki še niso dokončni.

spodbudami Eko sklada za izvajanje ukrepov v gospodinjstvih, javnem sektorju, gospodarstvu in prometu, leta 2019 skupaj znašali 272 GWh⁴³ in s tem prvič presegli načrtovane v AN URE.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** GWh, kt CO₂

Cilji in pravna podlaga

Cilji so povzeti po **Operativnem programu ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)** (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf),

Akcijskem načrtu za energetske učinkovitost za obdobje 2014–2020

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2020_sprejet_maj_2015.pdf) in

Akcijskem načrtu za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (oboje AN URE)

(http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/an_ure/an_ure_2017-2020_final.pdf)

Metodologija izračuna

Kazalec izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju prikazuje kumulativne letne učinke ukrepov, ki so bili izvedeni v obdobju od leta 2010 do opazovanega leta. Vsebuje dva podkazalca: kumulativni prihranek končne energije (GWh) in kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ (kt CO₂). Kazalec je definiran kot vsota prihranka končne energije oz. zmanjšanja emisije CO₂ v opazovanem letu in kumulativnega (večletnega) prihranka končne energije oz. zmanjšanja emisije CO₂, doseženega v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju⁴⁴. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

- prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju v okviru različnih programov v opazovanem letu. Prihranek končne energije je izračunan kot vsota prihrankov končne energije, doseženih z različnimi ukrepi URE in OVE, za katere je mogoče pridobiti nepovratna sredstva oz. so bili izvedeni v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije, brez prihranka električne energije. Tako pri podatkih Eko sklada kot tudi pri podatkih iz sheme je prihranek končne energije za posamezni ukrep izračunan v skladu z metodologijo, ki je predpisana s Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije⁴⁵. Podatki se nanašajo na že izvedene projekte. Do vključno leta 2015, ko so bili v izračunih upoštevani tudi učinki kreditov Eko sklada, je bila v izogib podvajanju pri projektih, ki so za izvedbo pridobili tako nepovratna sredstva kot tudi kredit Eko sklada, polovica doseženih prihrankov upoštevana pri učinkih nepovratnih sredstev, polovica pa pri učinkih kreditov;
- kumulativni prihranek končne energije (GWh) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju v okviru različnih programov, brez prihranka električne energije, dosežen v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta⁴⁴;
- zmanjšanje emisije CO₂ (kt CO₂) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju v okviru različnih programov v opazovanem letu. Način izračuna je enak kot pri izračunu prihranka končne energije v opazovanem letu;
- kumulativno zmanjšanje emisije CO₂ (kt CO₂) zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju v okviru različnih programov, doseženo v obdobju od leta 2010 do predhodnega leta⁴⁴.

Število programov, v okviru katerih so na razpolago spodbude, se lahko od leta do leta razlikuje.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je lahko v pomoč pri njegovi nadaljnji razlagi višina nepovratnih sredstev (mio EUR), ki so namenjena občanom za naložbe v ukrepe URE in izrabe OVE v okviru pozivov Eko sklada in Programa razvoja podeželja. Z več sredstvi je mogoče podpreti več ukrepov, kar posledično pomeni večji prihranek končne energije in zmanjšanje emisije CO₂. Za izvajanje ukrepov v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije za zavezanca javno finančna sredstva niso več na razpolago.

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju je prikazan v tabeli (Tabela 7).

43 Učinki energetske svetovalne mreže za občane – ENSVET, niso všteti.

44 Glede na to, da so življenjske dobe izvedenih ukrepov URE in OVE tipično daljše do 10 let, bo navedeni način izračuna tega kazalca do leta 2020 predvidoma korekten. Po preteku življenjske dobe posameznih ukrepov bo potrebno začeti z odštevanjem njihovih učinkov od kumulativnih vrednosti.

45 Ur.l. RS, št. 67/15 in 14/17

Tabela 7: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost	Datum zajema
Prihranek končne energije, brez prihranka električne energije, v opazovanem letu: - nepovratna sredstva Eko sklada - kreditni Eko sklada - shema obveznega doseganja prihrankov - nepovratna sredstva Programa razvoja podeželja	GWh	Eko sklad Eko sklad Agencija za energijo MKGP	marca za preteklo leto marca za preteklo leto maja za preteklo leto ni podatka	22. 3. 2019 - 21. 11. 2019 -
Kumulativni prihranek končne energije, brez prihranka električne energije	GWh	MOP	Podnebno ogledalo / Poročilo o spremljanju OP TGP za predpreteklo leto	12. 6. 2019
Zmanjšanje emisije CO ₂ v opazovanem letu: - nepovratna sredstva Eko sklada - kreditni Eko sklada - shema obveznega doseganja prihrankov - nepovratna sredstva Programa razvoja podeželja	GWh	Eko sklad Eko sklad Agencija za energijo MKGP	marca za preteklo leto marca za preteklo leto maja za preteklo leto ni podatka	22. 3. 2019 - 21. 11. 2019 -
Kumulativno zmanjšanje emisije CO ₂	kt CO ₂	MOP	Podnebno ogledalo / Poročilo o spremljanju OP TGP za predpreteklo leto	12. 6. 2019

Podatki za obdobje: 2005, 2010–2018

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Razpoložljivost podatkov o porabi sredstev za naložbe občanov v ukrepe URE in izrabe OVE in njihovih učinkih je pri Eko skladu zadovoljiva. S spremembo *Pravilnika o metodah za določanje prihrankov energije*⁴⁵ leta 2015 so se pojavile težave pri korektnosti izračuna zmanjšanja emisije CO₂, zato je bil ta podatek za leti 2015 in 2016 ocenjen. Pri ukrepih, ki se izvajajo v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije, je kakovost razpoložljivih podatkov slabša.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 3. 4. 2020

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](#)

2.5.4 Vrzeli pri izračunavanju kazalca

Razpoložljivost podatkov o porabi sredstev za naložbe občanov v ukrepe URE in izrabe OVE in njihovih učinkih je pri Eko skladu zadovoljiva. S spremembo *Pravilnika o metodah za določanje prihrankov energije*⁴⁵ leta 2015 so se pojavile težave pri korektnosti izračuna zmanjšanja emisije CO₂, zato je bil ta podatek za leti 2015 in 2016 ocenjen. Koristen bi bil podatek o tlorisni površini stanovanj, ki letno prejmejo podporo v okviru pozivov Eko sklada, vendar je verodostojnost tega podatka vprašljiva (vprašanje večkratnega štetja iste tlorisne površine, za katero so bila sredstva pridobljena večkrat in v različne namene). Pri ukrepih, ki se izvajajo v okviru sheme obveznega doseganja prihrankov končne energije, je kakovost razpoložljivih podatkov slabša, zato bi bilo smiselno podrobneje preveriti ustreznost izračuna prihrankov energije in zmanjšanja emisije CO₂, ki je v pristojnosti zavezancev. Izračun učinkov ukrepov, izvedenih v gospodinjstvih, naj bi zavezanci sicer izvajali v skladu z metodologijo, ki je predpisana z že prej omenjenim *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije*. Pri porabi sredstev za

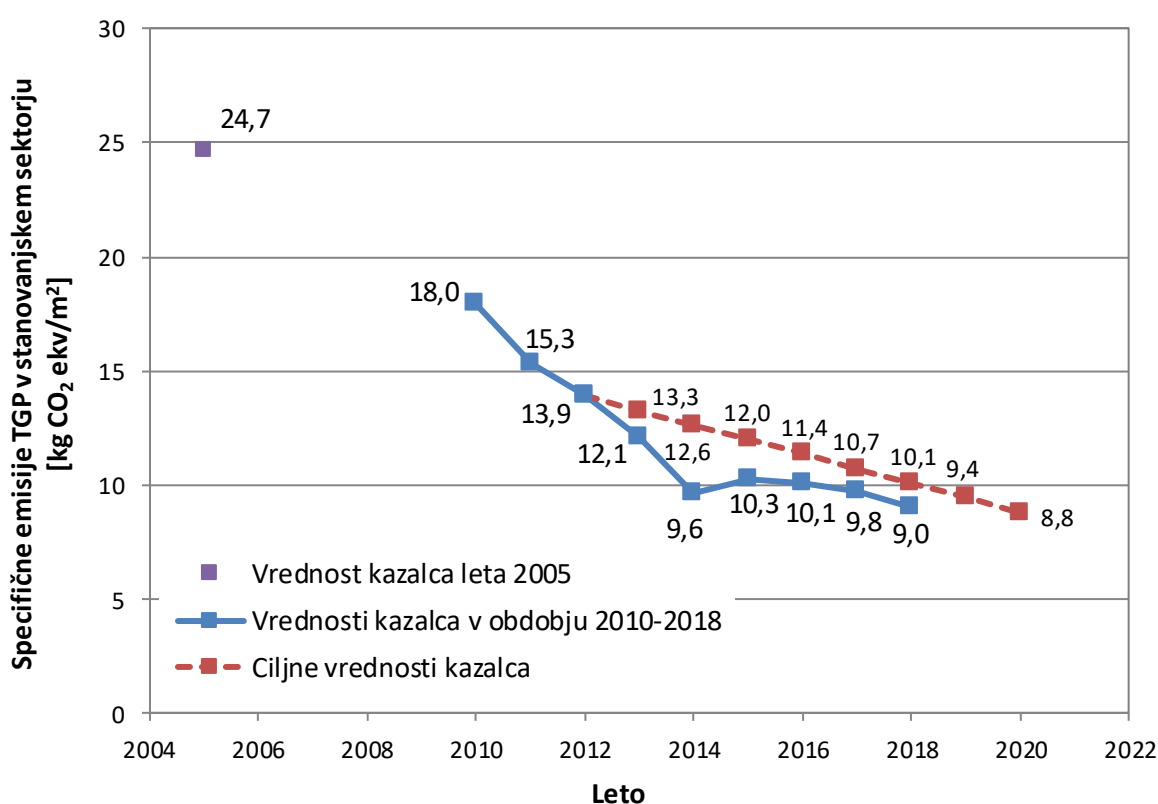
naložbe občanov v ukrepe OVE v okviru Programa razvoja podeželja bo potrebno vzpostaviti sistem spremljanja učinkov teh projektov, saj teh podatkov ni na razpolago.

2.6 [PO11_STAVBE] Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju

KLJUČNO SPOROČILO

Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju so leta 2018 znašale 9 kg CO₂ ekv/m² ali 7 % manj kot leto prej. K zmanjšanju je v največji meri prispevalo zmanjšanje emisij TGP iz rabe goriv v tem sektorju. Specifične emisije so bile 10 % boljše od indikativne letne ciljne vrednosti, za doseganje zastavljenega cilja pa jih bo treba do leta 2020 zmanjšati še za 3 % oz. za 0,1 kg CO₂ ekv/m² na leto, kar ni bilo v obdobju 2010–2018 doseženo samo leta 2015, ko je prišlo do povečanja vrednosti kazalca.

Slika 13: Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2018 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.6.1 Definicija

Kazalec specifične emisije toplogrednih plinov (TGP) v stanovanjskem sektorju opisuje gibanje emisij TGP zaradi rabe goriv v gospodinjstvih v odvisnosti od površine stanovanj. Nižje specifične emisije TGP so pri tem lahko posledica tako nižjih emisij TGP v stanovanjskem sektorju zaradi izvajanja ukrepov URE in OVE ter vedno večjega števila novih stanovanj najvišjega energetskega razreda, kot tudi večje skupne površine stanovanj.

2.6.2 Cilji

Cilj OP TGP je zmanjšanje specifičnih emisij TGP v stanovanjskem sektorju, in sicer predvsem zaradi zmanjšanja rabe goriv in s tem posledično tudi emisij TGP v tem sektorju. Cilj do leta 2020, zastavljen v OP TGP, je bil popravljen v skladu z dopolnjeno metodologijo IPCC⁴⁶, po kateri se evidence emisij izračunavajo od leta 2015 naprej, kot je predpisano v izvedbeni uredbi 749/2014⁴⁷, in znaša 8,8 kg CO₂ ekv/m². Ciljne vrednosti za vmesna leta so določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2020.

2.6.3 Komentar

Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju so se leta 2018 glede na leto prej zmanjšale za 7 % in so znašale 9 kg CO₂ ekv/m², kar je bilo 10 % pod indikativno letno ciljno vrednostjo. Da bi lahko leta 2020 dosegli cilj 8,8 kg CO₂ ekv/m², bo treba specifične emisije TGP v obdobju 2019–2020 letno zmanjševati za 0,1 kg CO₂ ekv/m², kar ni bilo v obdobju 2010–2018 doseženo samo leta 2015, ko je prišlo do povečanja vrednosti kazalca. Vzrok povečanja je bilo takrat izrazito toplo leto 2014⁴⁸ – temperaturni primanjkljaj je bil leta 2015 glede na leto prej večji za kar 23 %, kar je povzročilo povečanje rabe goriv za ogrevanje v gospodinjstvih in s tem tudi emisij TGP. Tudi leto 2018 je bilo razmeroma toplo, zato bi lahko ob izrazito hladnem letu 2019 ali 2020 ponovno prišlo do povečanja vrednosti kazalca. Ob trendu zmanjševanja iz leta 2018 bi bile specifične emisije leta 2020 sicer kar 12 % pod ciljno vrednostjo.

Kazalec, njegova vrednost se je leta 2018 zmanjšala predvsem zaradi zmanjšanja emisij TGP iz rabe goriv za skoraj 7 % glede na leto prej, zaenkrat tako še vedno sledi cilju, še vseeno pa bo za doseganje cilja za leto 2020 potrebna ustrezna intenzivnost izvajanja načrtovanih ukrepov URE in izrabe OVE v gospodinjstvih. Delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v gospodinjstvih oz. stanovanjskem sektorju, ki tudi prispeva k zmanjševanju emisij TGP in se je v obdobju 2010–2018 povečal s 55,4 na 66,4 %, se je leta 2018 glede na leto prej sicer malenkostno zmanjšal.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** kg CO₂ ekv/m²

Cilji in pravna podlaga

Cilji so povzeti po **Operativnem programu ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)** (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf)

Metodologija izračuna

Kazalec specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju (kg CO₂ ekv/m²) je definiran kot razmerje med emisijami TGP iz rabe goriv v stanovanjskem sektorju in površino stanovanj. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, sta potrebna naslednja podatka:

- emisije TGP iz rabe goriv v stanovanjskem sektorju (kt CO₂ ekv). V tem podatku so vključeni podatki ARSO o emisijah CO₂, CH₄ in N₂O zaradi rabe goriv v stanovanjskem sektorju (CRP koda 1.A.4.b pri poročanju emisijskih evidenc TGP za UNFCCC⁴⁹);
- površina stanovanj (m²) je skupna površina vseh stanovanj na območju Republike Slovenije (naseljenih, nenaseljenih, za občasno uporabo) po podatkih SURS. Površina stanovanja je pri tem seštevek uporabne površine vseh sob, kuhinje in drugih pomožnih prostorov (kopalnice, stranišča, predsobe). Podrobnejša metodološka pojasnila pri oceni stanovanjskega sklada, stanovanj po številu sob in površini, so dostopna na spletni strani SURS⁵⁰. Metodologija izračuna površine stanovanj, ki se uporablja v izračuna kazalca, se je leta 2015 zaradi spremembe načina spremljanja površine stanovanj, spremenila. Podatek o površini

stanovanj je sedaj dostopen samo za leta, ko je bil izveden popis, zato se vrednosti za vmesna leta določijo z linearno interpolacijo, v času do novega popisa pa z upoštevanjem podatka o dokončanih stanovanjih in popravljenega podatka o zmanjšanju stanovanjske površine zaradi rušenja v posameznem letu.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je treba preučiti še delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v gospodinjstvih oz. stanovanjskem sektorju (%). Večji delež OVE v stanovanjskem sektorju pomeni manjše emisije TGP in s tem tudi manjše specifične emisije TGP in obratno.

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju je prikazan v tabeli (Tabela 8).

Tabela 8: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost	Datum zajema
Emisija CO ₂ iz rabe goriv v stanovanjskem sektorju	Gg	ARSO	marca za predpreteklo leto ⁵¹	31. 3. 2020
Emisija CH ₄ iz rabe goriv v stanovanjskem sektorju				31. 3. 2020
Emisija N ₂ O iz rabe goriv v stanovanjskem sektorju				31. 3. 2020
Stanovanjska površina	m ²	SURS	vsaka 3 do 4 leta, odvisno od popisa	31. 3. 2020

Podatki za obdobje: 2005, 2010–2018

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Podatki o rabi OVE v gospodinjstvih se od leta 2009 dalje računajo modelsko, zato podatki o rabi energije v tem sektorju od leta 2009 dalje niso primerljivi s podatki pred tem letom. Pri izračunu kazalca se uporabljajo površine vseh stanovanj, ne samo naseljenih, kjer se dejansko porablja energijo. Podatki o površinah naseljenih stanovanj sicer obstajajo, vendar temeljijo na podatkih o prijavah bivališča in veljajo zato za podcenjene. Z letom 2015 se je spremenil tudi način spremljanja površine stanovanj, zato podatek sedaj ni več dostopen na letni ravni in se za vmesna leta ocenjuje na način, ki je opisan v metodoloških pojasnilih.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 3. 4. 2020

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](#)

2.6.4 Vrzeli pri izračunavanju kazalca

Vrzel se nanaša na rabo energije v gospodinjstvih leta 2005, saj ta podatek ni primerljiv s podatki po letu 2008. Od leta 2009 dalje se raba obnovljivih virov energije v gospodinjstvih računa modelsko, pred tem letom pa se je za rabo lesne biomase uporabljala konstanta številka. Druga vrzel se nanaša na površino stanovanj, saj se pri izračunu kazalca uporabljajo površine vseh stanovanj, ne samo naseljenih, kjer se dejansko porablja energijo. Podatki o površinah naseljenih stanovanj sicer obstajajo, vendar temeljijo na podatkih o prijavah bivališča in veljajo zato za podcenjene. SURS je poleg tega z letom 2015 spremenil način spremljanja površine stanovanj, zato podatek sedaj ni več dostopen na letni ravni in se za vmesna leta ocenjuje na način, ki je opisan v metodoloških pojasnilih.

46 Intergovernmental Panel on Climate Change

47 Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 749/2014 z dne 30. junija 2014 o strukturi, obliki, postopkih predložitve in pregledu informacij, ki jih sporočajo države članice v skladu z Uredbo (EU) št. 525/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, UL L 203, z dne 11. 7. 2014

48 Povprečni letni temperaturni primanjkljaj za Slovenijo (v K*dni/leto): 2014 – 2.303, 2015 – 2.841, 2016 – 2.873, 2017 – 2.892, 2018 – 2.567 (izračun IJS-CEU).

49 United Nations Framework Convention on Climate Change.

50 <http://www.stat.si/StatWeb/Common/PrikaziDokument.ashx?IdDatoteke=8224> in <https://www.stat.si/statweb/File/DocSysFile/8211>

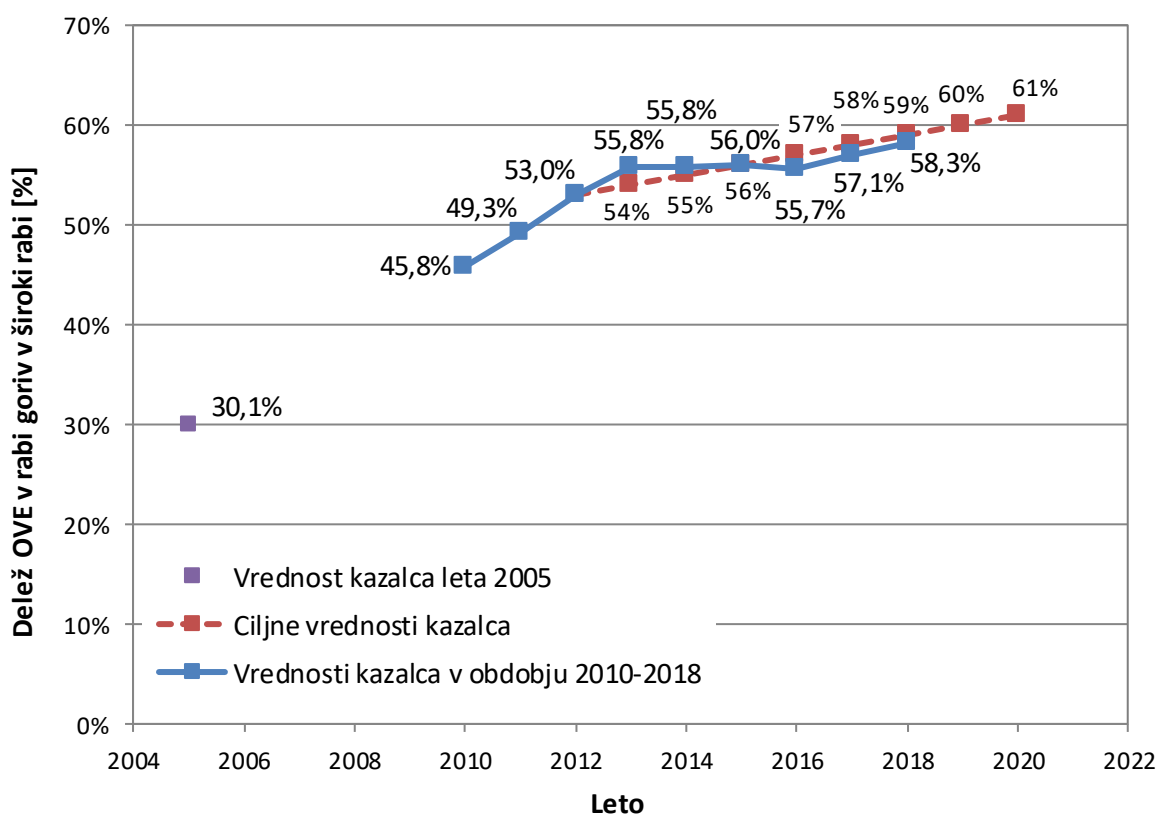
51 Prva verzija podatkov za predpreteklo leto je na voljo 15. januarja. Rok za poročanje končnih podatkov za EU je 15. marec, za UNFCCC pa 15. april.

2.7 [PO12_STAVBE] Delež OVE v rabi goriv v široki rabi

KLJUČNO SPOROČILO

Delež OVE v rabi goriv v široki rabi se je leta 2018 v primerjavi z letom prej zvišal za 2,1 % in je znašal 58,3 %, kar je najvišja vrednost v obdobju 2010–2018. K zvišanju je pripomoglo predvsem 9-odstotno zmanjšanje rabe goriv v široki rabi. Za indikativno letno ciljno vrednostjo je doseženi delež OVE zaostajal za 0,7 odstotne točke, kar je nekoliko manj kot leto prej. Da bi lahko leta 2020 dosegli cilj 61-odstotnega deleža OVE v rabi goriv v široki rabi, bo potrebno ta delež povečati za 2,7 odstotne točke, kar je na letni ravni primerljivo z rastjo deleža OVE iz leta 2017.

Slika 14: Delež OVE v rabi goriv v široki rabi leta 2005, v obdobju 2010–2018 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)

2.7.1 Definicija

Kazalec delež obnovljivih virov energije (OVE) v rabi goriv v široki rabi opisuje, kako se spreminja delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v storitvenih dejavnostih in gospodinjstvih. Z večjim deležem OVE v široki rabi, ki je posledica izvajanja ukrepov za pospeševanje izrabe OVE, se zmanjšuje emisija CO₂. Spremljanje tega kazalca omogoča spremljanje intenzivnosti nadomeščanja fosilnih goriv z obnovljivimi viri energije pri proizvodnji toplote v storitvenih dejavnostih in gospodinjstvih.

2.7.2 Cilji

Cilj OP TGP je povečanje deleža OVE v široki rabi. K povečanju deleža OVE prispevata tako večja končna raba OVE, kot tudi manjša skupna končna raba energentov, to pa oboje prispeva k zmanjševanju emisij TGP. Cilj do leta 2020 je doseči 61 % OVE v široki rabi. Ciljne vrednosti za vmesna leta so določene z linearno interpolacijo glede na ciljno vrednost kazalca za leto 2020.

2.7.3 Komentar

Delež OVE je leta 2018 predstavljal 58,3 % končne rabe energentov brez električne energije in daljinske toplote v široki rabi. Glede na leto prej se je zvišal za 2,1 %, od indikativne letne ciljne vrednosti pa je bil nižji za 0,7 odstotne točke. Zaostanek za indikativno letno ciljno vrednostjo je bil nekoliko manjši kot leta 2017. K zvišanju deleža OVE v letu 2018 je pripomoglo 9-odstotno zmanjšanje rabe goriv v široki rabi, ki je bilo večje od 7-odstotnega zmanjšanja rabe OVE. Zmanjšanje rabe goriv v široki rabi je posledica toplejše zime, temperaturni primanjkljaj je bil glede na leto prej manjši za 11 %⁵². Za razliko od leta 2017, ko se je v strukturi goriv na račun povečanja deleža OVE zmanjšal delež kurilnega olja, se je leta 2018 delež OVE povečal na račun zmanjšanja deleža zemeljskega plina za 2,9 odstotne točke, medtem ko se je delež kurilnega olja ponovno povečal, in sicer na 26 %. Da bi lahko leta 2020 dosegli cilj 61-odstotnega deleža OVE v rabi goriv v široki rabi, bo potrebno ta delež povečati za 2,7 odstotne točke, kar je na letni ravni primerljivo z rastjo deleža OVE iz leta 2017, ki je bila 1,4 odstotne točke.

Vrednost kazalca se je v obdobju 2010–2018 zvišala za 27 % oz. 12,5 odstotne točke, pri čemer se je raba goriv v široki rabi zmanjšala za 31 %, raba OVE v široki rabi pa za 12 %. Delež OVE v rabi goriv v gospodinjstvih se je v istem obdobju povečal s 55,4 na 66,4 %, se je pa leta 2018 že drugo leto zapored nekoliko zmanjšal. Tudi v storitvenih dejavnostih se je delež OVE v rabi goriv v opazovanem obdobju povečal, in sicer s 7,4 na 10,6 %. Omenjeni delež se je povečal tudi v zadnjih dveh letih, v letu 2018 za 2 odstotni točki. Večino, dobrih 97 % celotne rabe OVE v široki rabi pri tem predstavlja raba OVE v gospodinjstvih. Ocena rabe OVE v storitvenem sektorju je podcenjena in ni zanesljiva, saj se ne spremlja sistematično in v nacionalni statistiki ni vključena.

METODOLOŠKA POJASNILA

- **Sektor:** stavbe
- **Vrsta indikatorja glede na klasifikacijo EEA:** odzivi
- **Časovni okvir:** letni
- **Enota:** %

Cilji in pravna podlaga

Cilji so povzeti po **Operativnem programu ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP)** (http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/op_tgp/op_tgp_2020.pdf)

Metodologija izračuna

Kazalec delež OVE v rabi goriv v široki rabi (%) je definiran kot razmerje med končno rabo OVE in končno rabo vseh energentov v storitvenih dejavnostih in gospodinjstvih, brez upoštevanja električne energije in daljinske toplote. Za izračun kazalca, ki se ga spremlja na letni ravni, so potrebni naslednji podatki:

⁵² Povprečni letni temperaturni primanjkljaj za Slovenijo (v K*dni/leto): 2015 – 2.841, 2016 – 2.873, 2017 – 2.892, 2018 – 2.567 (izračun IJS-CEU).

- raba OVE v široki rabi (toe) je izračunana iz podatkov SURS o rabi obnovljivih virov in odpadkov ter geotermalne in sončne energije v gospodinjstvih in ostali rabi;
- končna raba energentov v široki rabi brez električne energije in daljinske toplote (toe) je izračunana kot razlika med skupno rabo energetskih virov ter rabo električne energije in toplote v gospodinjstvih in ostali rabi iz podatkov SURS.

Potrebne nadaljnje ocene, če kazalec ne sledi cilju

V primeru, da kazalec ne sledi cilju, je treba preučiti tudi podrejena kazalca, to sta delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v gospodinjstvih oz. stanovanjskem sektorju (%) in delež OVE v končni rabi energentov brez električne energije in daljinske toplote v storitvenem sektorju (%).

Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov

Pregled virov in razpoložljivosti podatkov za kazalec delež OVE v rabi goriv v široki rabi je prikazan v tabeli (Tabela 9).

Tabela 9: Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za delež OVE v rabi goriv v široki rabi

Podatek	Enota	Vir	Razpoložljivost	Datum zajema
Raba OVE v gospodinjstvih	toe	SURS	oktobra za preteklo leto	12. 11. 2019
Raba OVE v ostali rabi				12. 11. 2019
Končna raba energentov brez električne energije in daljinske toplote v gospodinjstvih				12. 11. 2019
Končna raba energentov brez električne energije in daljinske toplote v ostali rabi				12. 11. 2019

Podatki za obdobje: 2005, 2010–2018

Geografska pokritost: Slovenija

Informacije o kakovosti za ta kazalec:

Podatki o rabi OVE v gospodinjstvih se od leta 2009 dalje računajo modelsko in niso primerljivi s podatki pred tem letom. Za ostalo rabo (storitveni sektor) podatki o rabi OVE ne zajemajo celotne rabe OVE v tem sektorju, torej je delež OVE izrazito podcenjen.

Datum zadnje osvežitve kazalca: 27. 11. 2019

Avtorica: Barbara Petelin Visočnik, IJS-CEU, pripravila v sklopu projekta [LIFE ClimatePath2050](#)

2.7.4 Vrzeli pri izračunavanju kazalca

Podatki o rabi OVE v gospodinjstvih se od leta 2009 dalje računajo modelsko in niso primerljivi s podatki pred tem letom. Za ostalo rabo (storitveni sektor) podatki o rabi OVE ne zajemajo celotne rabe OVE v tem sektorju, torej je delež OVE izrazito podcenjen. Izboljšanje statistike OVE je v pristojnosti SURS-a.

3 Spremljanje izvajanja ukrepov

V okviru spremljanja izvajanja ukrepov v stavbah so zajeti instrumenti, predstavljeni v spodnji tabeli (Tabela 10).

Tabela 10: Pregled izvajanja instrumentov v stavbah

Ime instrumenta	Strateške podlage		Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH NA SPLOŠNO					
Spremembe in dopolnitve predpisov za energetska učinkovitost stavb	OP TGP	✓	predpis	MOP, MZI DE	da
	AN URE	✓			
Prenova stavb kulturne dediščine in drugih posebnih skupin stavb	OP TGP	✓	sklop instrumentov	MZI DE, SVRK, MK	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
Energetsko pogodbenišтво	OP TGP	✓	ekonomski	MZI DE, SVRK, SID banka	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
Izdelava trajnostnih kriterijev za stavbe	AN URE	✓	načrtovanje	MOP, MZI DE	da
SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH V GOSPODINJSTVIH					
Shema pomoči za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih za ranljive skupine prebivalstva	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti	MZI DE, Eko sklad, ENSVET, MOP, MDDSZ	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
Finančne spodbude za energetska učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude)	MZI DE, MOP, Eko sklad, MKGP, MK	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
	AN OVE	✓			
Instrumenti za financiranje prenove v stavbah z več lastniki	OP TGP	✓	ekonomski, predpisi	Eko sklad, MZI DE, SVRK,MOP	da
	AN URE	✓			
Obvezna delitev in obračun stroškov za toploto v večstanovanjskih stavbah	OP TGP	✓	predpis	MZI DE	/
	AN URE	✓			
Energetsko svetovalna mreža za občane – ENSVET	OP TGP	✓	informiranje / ozaveščanje	MZI DE, Eko sklad, MOP	da
	AN URE	✓			
Sheme povratnih sredstev za energetska učinkovitost v gospodinjstvih: posojila Eko sklada in spodbude drugih ponudnikov zelenih posojil za stanovanjski sektor	OP TGP	✓	ekonomski	Eko sklad, MOP, poslovne banke	da
	AN URE	✓			
Delitev spodbud med lastnike in najemnike v večstanovanjskih stavbah	AN URE	✓	predpis, spodbude	MZI DE, MOP	da
Vzpostavitev garancijske sheme	AN URE	✓	ekonomski (finančne spodbude)	Eko sklad, MZI DE, SVRK, MOP	da

Ime instrumenta	Strateške podlage		Vrsta instrumenta	Odgovornost	Priporočila
SPODBUJANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI IN RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE V STAVBAH JAVNEGA SEKTORJA					
Upravljanje z energijo v javnem sektorju	OP TGP	✓	drugo (spremljanje, poročanje in podpirne aktivnosti)	MzI DE, MJU, MP	da
	AN URE	✓			
Sheme povratnih sredstev za energetske učinkovitost v javnem sektorju	OP TGP	✓	ekonomski	Eko sklad, MOP, MzI DE	da
	AN URE	✓			
Nepovratne investicijske finančne spodbude za energetske sanacije stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskim pogodbeništvom	OP TGP	✓	ekonomski (finančne spodbude)	MzI DE, Eko sklad	da
	AN URE	✓			
	OP EKP	✓			
Zagotavljanje kakovosti projektov energetske prenove stavb v javnem sektorju	OP TGP	✓	sklop instrumentov	MzI DE, projektna pisarna	da
	AN URE	✓			
Projektna pisarna za energetske prenove javnih stavb	AN URE	✓	drugo (organizacijski ukrep)	MzI DE	da
	OP EKP	✓			
	AN OVE	✓			

3.1 Spodbujanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije v stavbah na splošno

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE PREDPISOV ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST STAVB		
SPLOŠEN OPIS		
OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NS-1 AN URE: V.1	
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – splošno	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	predpis	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOP, MZI DE	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	Predvidena je dopolnitev obstoječih predpisov (npr. PURES) z zahtevami za uvajanje skoraj ničenergijskih stavb in njihova nadgradnja glede zahtev za prenovu stavb, rabo OVE v stavbah in zmanjševanja emisij TGP v življenjski dobi.	
PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE		
EU ZAKONODAJA	/	
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Energetski zakon (EZ-1), Ur. l. RS, št. 17/14 , 81/15 – EZ-1A, 43/19 – EZ-1B in 60/19 – uradno prečiščeno besedilo	
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenovne stavb (DSEPS) Akcijski načrt za skoraj nič-energijske stavbe za obdobje do leta 2020 (AN sNES) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030	
IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019		
POTEK IZVAJANJA	V skladu z 9. členom <i>Direktive o energetske učinkovitosti stavb 2010/31/EU (direktiva EPBD; revizija z Direktivo (EU) 2018/844)</i> ter 330. in 542 členom <i>Energetskega zakona (EZ-1)</i> , morajo biti od 31. decembra 2018 dalje skoraj ničenergijske vse nove stavbe, ki jih javni organi uporabljajo kot lastniki, po 31. decembru 2020 pa tudi vse ostale nove stavbe. V ta namen je bila	

skladno z *AN URE* in tudi *AN sNES* predvidena prenova PURES, med drugim tudi dopolnitev z minimalnimi tehničnimi zahtevami za skoraj ničenergijsko stavbo.

Proces za pripravo *Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o učinkoviti rabi energije (PURES-2)* in pripadajoče *Tehnične smernice za graditev TSG-1-004:2010 Učinkovita raba energije* se je začel leta 2015, vendar tudi leta 2019 še ni bil zaključen, osnutek novega PURES je namreč še vedno v pripravi, kar otežuje izpolnjevanje zahtev iz direktive EPBD in EZ-1.

DOSEŽENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE Novi PURES bo predvidoma sprejet konec leta 2020 ali v začetku leta 2021. V *Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu Republike Slovenije (NEPN)* je uveljavitev novega PURES predvidena za leto 2020, pri njegovi pripravi pa je treba upoštevati tudi smernice iz *DSEPS-2050*.

PREDVIDENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Za izpolnjevanje zahtev iz direktive EPBD in EZ-1 je nujno, da MOP čim hitreje zagotovi uveljavitev novega PURES in pri tem upošteva tudi smernice iz *DSEPS-2050*.

VIRI PODATKOV

- MOP, Mzi DE
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

23. marec 2020

PRENOVA STAVB KULTURNE DEDIŠČINE IN DRUGIH POSEBNIH SKUPIN STAVB

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NS-6 AN URE: J.6 OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1	
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – splošno	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MzI DE, SVRK, MK	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	V okviru ukrepa bodo pripravljena merila za prenovo stavbne kulturne dediščine in drugih posebnih skupin stavb. Predvidena je izvedba demonstracijskih projektov, razvoj in uvajanje primernih tehnologij, vzpostavitev sheme finančne podpore in zagotovitev finančnih sredstev za obdobje 2014–2020.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	Instrument se še naprej izvaja samo delno. Leta 2019 je bil v izvajanju pilotni projekt energetske prenove petih stavb Ministrstva za kulturo, s skupno tlorisno površino skoraj 55.500 m², po modelu energetskega pogodbenišтва. V okviru razpisov za energetske prenoje stavb javnega sektorja se za stavbe kulturne dediščine še naprej upoštevajo specifična merila za ocenjevanje, in sicer se lahko v izračunu upoštevata tudi prihranek tistih
-----------------	--

ukrepov, ki jih zaradi varovanja kulturne dediščine ni mogoče izvesti v celoti ali delno. Omenjena merila so bila v okviru prenove *Navodil za delo posredniških organov in upravičencev pri ukrepu energetske prenove stavb javnega sektorja* januarja 2019 še nekoliko nadgrajena.

DOSEŽENI UČINKI Spremljanje učinkov je predvideno samo za pilotni projekt, ki pa leta 2019 še ni bil izveden.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE Pilotni projekt bo predvidoma končan v letu 2020.

V Celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN) je načrtovano, da bo izvajanje instrumenta leta 2021 uveljavljeno v celotnem obsegu iz DSEPS-2050. Pripravljena bodo tudi merila za določanje upravičenih stroškov za trajnostno energetske prenove teh skupin stavb. V letu 2022 je predvidena zagotovitev sofinanciranja, prilagojenega tem ciljnim skupinam, v okviru kohezije (npr. tudi v ločenih razpisih oz. pozivih). Z NEPN je načrtovano tudi, da je treba pri energetski prenovi stavb kulturne dediščine smiselno upoštevati ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti iz DSEPS-2050.

PREDVIDENI UČINKI V okviru pilotnega projekta je predvideno:

- zmanjšanje rabe energije: 3,5 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energije iz OVE: 81 MWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 0,9 kt/leto

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo čim prej izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz NEPN in DSEPS-2050.

VIRI PODATKOV

- MZI DE, Projektna pisarna za energetske prenove
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

23. marec 2020

ENERGETSKO POGODBENIŠTVO

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-11 AN URE: H.1 OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1	
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – splošno	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MzI DE, SVRK, SID banka	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: elektromobilnost _____ ☒	
KRATEK OPIS	Vzpostavljeno je podporno okolje za izvedbo ukrepov energetskega pogodbenišтва (EPO) in spodbujanje izvajanja projektov pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije, še zlasti v okviru celovite energetske prenove stavb javnega sektorja in znotraj tega osrednje oziroma ožje vlade. Predvideni so tudi razvoj in testiranje novih finančnih produktov, izvedba pilotnih projektov, zagotovitev sistemskih spodbud za pripravo projektov EPO, vzpostavitev sistema za kvalifikacijo ponudnikov EPO in usposabljanje odgovornih za energetske prenove na vseh ravneh priprave in izvedbe projekta EPO.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	Direktiva 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, UL L 315 Direktiva (EU) 2018/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spremembi Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti, UL L 328
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA

V obdobju 2016–2018⁵³ je bilo v okviru razpisov/povabil za energetske prenovne stavb občin ter ožjega in širšega javnega sektorja ter izvedbo pilotnih projektov v okviru izvajanja OP EKP skupaj odobrenih 73 projektov⁵⁴. Po modelu pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije se izvaja 33 projektov, kar je 45 % vseh, ki pa predstavljajo tri četrtine neto tlorisne površine vseh v energetske prenovne zajetih stavb. Pri projektih energetske prenovne občinskih stavb se delež projektov EPO iz leta v leto povečuje – s skoraj polovice vse neto tlorisne površine v okviru razpisa JOB-2016, na 95 % v okviru razpisa JOB-2018. Do konca leta 2019 je bilo končanih 17 projektov EPO s skupno dobrih 285.000 m² neto tlorisne površine.

Leta 2019 je bil objavljen poziv k oddaji prijav za sofinanciranje izdelave tehnične in ekonomske dokumentacije za projekte energetske prenovne javnih stavb iz sredstev mednarodne tehnične pomoči ELENA (projekt GovDER). V ta namen je bilo razpisanih 1,6 milijona evrov, prispelo je 6 vlog, ocenjena višina sredstev, s katero bo podprta priprava dokumentacije, pa znaša dober milijon evrov.

Usposabljanje akterjev, vključenih v pripravo in izvedbo projektov EPO, se tudi leta 2019 še ni izvajalo.

Na seznamu ponudnikov energetskih storitev – model pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije, ki je objavljen na spletni strani MzI in je bil zadnjič posodobljen novembra 2018, je še vedno samo 6 ponudnikov.

DOSEŽENI UČINKI

Z izvedbo projektov EPO, ki so bili podprti z nepovratnimi sredstvi v okviru OP EKP, je bilo leta 2019 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 10,7 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energije iz OVE: 3,0 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 2,5 kt/leto

Učinki so bili povzeti po projektni dokumentaciji. Podatki še niso dokončni.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

Februarja leta 2020 so bila v okviru OP EKP ponovno razpisana sredstva za energetske prenovne stavb občin ter ožjega in širšega javnega sektorja v skupni vrednosti 46,8 milijonov evrov (razpisi/povabila JOB-2020, OJS 2020 in ŠJS 2020). Izvajali se bodo projekti EPO, za katere so bila sredstva v OP EKP odobrena v okviru razpisov/povabil, objavljenih do konca leta 2019. Objavljen je bil tudi nov poziv za sofinanciranje izdelave tehnične in ekonomske dokumentacije za projekte energetske prenovne javnih stavb iz sredstev mednarodne tehnične pomoči, imenovan ELENA 2020. Višina razpisanih sredstev je ponovno 1,6 milijona evrov.

V okviru projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE* je načrtovano, da bo do konca leta 2020 razvit prvi finančni instrument za celovito energetske prenovne večstanovanjskih stavb. Za podrobnosti glej *Instrumenti za financiranje prenovne v stavbah z več lastniki* v poglavju *Stavbe – gospodinjstva*. Na

53 Povzeto je stanje za obdobje, ko se projektom EPO za energetske prenovne stavb javnega sektorja dodeljujejo nepovratna sredstva v okviru OP EKP. Projekti EPO v Sloveniji se drugače izvajajo že od leta 2001, in sicer predvsem v občinah.

54 Odstopi, ti so bili skupaj trije, v to številko niso všteti.

področju EPO je predvideno tudi usposabljanje za EPO za državne in občinske uslužbenke ter podjetja (skupno 150 udeležencev).

V Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu Republike Slovenije (NEPN) sta načrtovana nadaljevanje in nadgradnja izvajanja instrumenta. Predvideno je oblikovanje ustreznih finančnih produktov za ponudnike storitev EPO, razvoj EPO s primerni podpornimi ukrepi, kot so npr. usposabljanje, dodatna strokovna in tehnična pomoč pri pripravi projektov, program zagotavljanja kakovosti projektov EPO, priprava orodij za vrednotenje projektov EPO itd., razširitev instrumenta iz javnega na druge sektorje, zlasti stanovanjskega, in vzpostavitev mehanizmov za spodbujanje nastanka podjetij za energetske storitve, s posebno pozornostjo do malih in srednje velikih podjetij (MSP).

PREDVIDENI UČINKI

Z izvedbo projektov EPO, ki so nepovratna sredstva prejeli v okviru razpisov in povabil v obdobju 2016–2018, bo v letih 2020 in 2021 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 21,2 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energije iz OVE: 7,1 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 5,1 kt/leto

Učinki so bili povzeti po projektni dokumentaciji. Podatki še niso dokončni.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo čim prej izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz NEPN.

VIRI PODATKOV

- MZI DE, Projektna pisarna za energetske prenovi javnih stavb
- MZI, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- MZI, Portal energetika, Seznam ponudnikov energetskih storitev – model pogodbenega zagotavljanja prihrankov energije (<http://www.energetika-portal.si/podrocja/energetika/energetska-prenova-javnih-stavb/esco-ponudniki/>)
- Projekt LIFE IP CARE4CLIMATE, interno gradivo
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

17. april 2020

IZDELAVA TRAJNOSTNIH KRITERIJEV ZA STAVBE

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN URE: J.7
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – splošno
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	načrtovanje
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MOP, Mzi DE
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: ☐
KRATEK OPIS	Predvidena je priprava trajnostnih kriterijev kot inštrumenta za odločanje oz. presoje ekonomskih, okoljskih in družbenih vplivov gradnje in prenove stavb, še posebej javnih stavb. Poudarek je tudi na upoštevanju okoljskih učinkov v življenjski dobi stavb.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	Predlog akcijskega načrta za vpeljavo sistema trajnostnih kazalnikov, ki je bil po naročilu MOP pripravljen v okviru projekta <i>Pregled sistemov trajnostnih kriterijev s predlogom prenosa (2016–2017)</i>, ni šel v postopek nadaljnjega usklajevanja, ni bil potrjen in se ne izvaja. Leta 2019 se je pod vodstvom MOP začel projekt <i>LIFE IP CARE4CLIMATE</i> (https://www.care4climate.si/sl), v okviru katerega je v aktivnosti C4.4 predviden tudi razvoj trajnostnih kriterijev za stavbe. Leta 2019 je bil ustanovljen svetovadni odbor deležnikov za pripravo trajnostnih kriterijev. V obliki treh delavnic je bilo izvedeno tudi posvetovanje o trajnostnih kriterijih. Ena od teh delavnic, in sicer na temo zelenega javnega naročanja, je bila namenjena javnemu sektorju.
DOSEŽENI UČINKI	Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE V okviru projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE* je predvideno, da bo v sredini leta 2020 pripravljena in testirana prva verzija sistema trajnostnih kazalnikov, vključno z vzpostavitvijo podpornega okolja (baze podatkov, programska orodja itd.) in oblikovanjem meril za vrednotenje kazalnikov. Izvedeno bo tudi usposabljanje strokovnjakov, ki bodo sodelovali pri testiranju.

V *Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN)* je nadaljevanje izvajanja instrumenta načrtovano za leto 2023. Predvideni so vzpostavitev podpornega okolja za trajnostno vrednotenje stavb (vzpostavitev sistema, shema certificiranja, usposabljanje, vzdrževanje sistema, financiranje), priprava podlag za spodbujanje in financiranje trajnostne prenove ter razširitev spodbujanja na trajnostne prenove stavb (ki poleg energetske prenove upoštevajo tudi vse druge pomembne kriterije prenove stavb: potresna in požarna varnost, problematika radona ipd.), ter izvedba vzorčnih projektov trajnostne prenove javnih stavb.

PREDVIDENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo čim prej izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz *NEPN*.

VIRI PODATKOV

- Projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*, interno gradivo
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

23. marec 2020

3.2 Spodbujanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije v stavbah v gospodinjstvih

SHEMA POMOČI ZA UČINKOVITO RABO ENERGIJE V GOSPODINJSTVIH ZA RANLJIVE SKUPINE PREBIVALSTVA

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-6 AN URE: G.3, G.10 OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude) in podporne aktivnosti
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE, Eko sklad, ENSVET, MOP, MDDSZ
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: ☐
KRATEK OPIS	Predvideno je izvajanje ukrepov za učinkovitejše ravnanje z energijo v gospodinjstvih, ki imajo težave z energetsko revščino. Ukrepi so namenjeni tako investicijam kot tudi svetovanju in spremembi vedenjskih navad.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetsko učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA

Socialno šibki občani, to so prejemniki denarne socialne pomoči ali varstvenega dodatka, so bili pri pozivih Eko sklada za dodeljevanje subvencij za energetsko prenovo starejših večstanovanjskih stavb še naprej upravičeni do spodbude v višini 100 % priznanih stroškov naložbe. Nepovratno finančno spodbudo v višini do 100 % priznanih stroškov so lahko socialno šibki občani pridobili tudi v okviru pozivov za zamenjavo starih kurilnih naprav na trdna goriva z novimi kurilnimi napravami na

lesno biomaso (javna poziva 59SUB-SOCOB17 iz leta 2017 in 69SUB-SOCOB19 iz leta 2019). Leta 2019 je bilo v okviru zamenjave starih kurilnih naprav na trdna goriva z dobrimi 180.000 evri nepovratnih sredstev podprtih 29 naložb, leto prej 12. Spodbude so bile izplačane iz sredstev Sklada za podnebne spremembe. V okviru večjih naložb v starejših večstanovanjskih stavbah, ki se izplačujejo iz sredstev, zbranih s prispevkom na rabo energije za povečanje energetske učinkovitosti, pa je bilo leta 2019 za 14 naložb izplačanih 57.000 evrov nepovratnih sredstev. Leto prej je bilo takšnih naložb 8.

Eko sklad je leta 2019 iz Centrov za socialno delo (CSD) prejel 238 prijavnic upravičenih občanov za obisk in paket ZERO (zmanjševanje energetske revščine občanov), kar je primerljivo z letom prej. Opravljenih je bilo 195 obiskov, kar je 13 % manj kot leta 2018. Za promocijo ukrepov zmanjševanja energetske revščine je Eko sklad v prvi polovici leta 2019 skupaj z Direktoratom za socialne zadeve pri Ministrstvu za družino, delo in socialne zadeve ter enake možnosti pripravil posvet za direktorje vseh CSD v državi in njihove pomočnike, kar je pripomoglo k temu, da so se v promocijo projekta ZERO v drugi polovici leta 2019 vključili tudi tisti CSD-ji, ki se doslej niso oziroma so bili vključeni samo minimalno.

V OP EKP je za obdobje 2014–2020 predvidenih 5 milijonov evrov za subvencioniranje ukrepov URE v 500 gospodinjstvih z nizkimi prihodki. MzI je kot upravičenca, ki bo izvajal program, izbral Eko sklad. Leta 2019 je potekala priprava investicijskega programa ter celotne pripadajoče dokumentacije za pridobitev Odločitve o podpori, ki jo izda SVRK. Vloga je bila na MzI posredovana januarja 2020. Ime programa je ZERO500.

DOSEŽENI UČINKI

Učinki, doseženi z izplačilom nepovratnih spodbud socialno šibkim občanom, so vključeni v učinkih pri instrumentu *Finančne spodbude za energetske učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah*. V okviru projekta ZERO se učinkov ne spremlja.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

V programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe je za ukrepe za zmanjšanje energetske revščine v obdobju 2020–2021 letno predvidenih 50.000 evrov.

SVRK je v začetku aprila 2020 izdal odločitev o podpori za program ZERO500. Predvideno je aktivno sodelovanje s CSD-ji in drugimi deležniki, ki imajo boljši dostop do socialno šibkih občanov in lahko delujejo kot posredniki informacij o tem programu. Leta 2020 bo v okviru programa ZERO500 kot pilotni poziv objavljen prvi javni poziv za ukrepe URE v 100 gospodinjstvih z nizkimi prihodki v višini 1 milijon evrov.

V *Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN)* sta načrtovana nadaljevanje izvajanja instrumenta in njegova nadgradnja. Za leto 2020 je načrtovan začetek izvajanja programa ZERO500, za kasneje pa še številne druge aktivnosti, kot so izboljšanje sodelovanja relevantnih institucij za izboljšanje dosega projekta ZERO, okrepitev podpornih aktivnosti, ki bodo povečale dostopnost spodbud najrevnejšim gospodinjstvom, oblikovanje meril za izbor upravičencev za finančne spodbude in razširitev njihovega nabora, oblikovanje celovite sheme za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki bi bila na podlagi opravljenih energetskih pregledov v okviru projekta ZERO dopolnjena tudi z investicijskimi sredstvi, zagotovitev sistematične vključenosti in usklajenosti instrumentov za zmanjševanje energetske revščine in njihovega dolgoročnega izvajanja, izboljšanje spremljanja

izvajanja instrumentov za zmanjševanje energetske revščine in njihovih učinkov ter vključitev energetske revščine v širšo shemo razvojne in stanovanjske politike.

PREDVIDENI UČINKI

Predvideni učinki instrumenta niso načrtovani.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo čim prejšnje izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz NEPN.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2019, februar 2020
- Eko sklad, Poslovni in finančni načrt Eko sklada za leto 2020, januar 2020 (<https://ekosklad.si/informacije/o-skladu/poslovni-nacrt/poslovni-in-financni-nacrt-za-leto-2020>)
- Eko sklad
- Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v v obdobju 2020–2023 (Ur. l. RS, št. 14/20), priloga Program porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v obdobju 2020–2023 (<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ODLO1993>)
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

16. april 2020

FINANČNE SPODBUDE ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST IN RABO OVE V STANOVANJSKIH STAVBAH

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-7 AN URE: G.1, G.2 OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1 AN OVE: ukrepi 7, 8, in 9
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MzI DE, MOP, Eko sklad, MKGP, MK
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	Glavni instrument za večjo energetske učinkovitost in rabo OVE v gospodinjstvih so finančne spodbude, ki jih naložbam v eno- in dvostanovanjskih stavbah od leta 2008, v večstanovanjskih stavbah pa od leta 2009 dodeljuje Eko sklad. Instrument je z vključitvijo sredstev v okviru OP EKP nadgrajen z demonstracijskimi projekti energetske prenovе večstanovanjskih stavb zasebnega in javnega sektorja v okviru energetskega pogodbeništvа, demonstracijskimi projekti celovite energetske prenovе večstanovanjskih stavb po merilih skoraj ničenergijske prenovе in energetske prenovе stavb v okviru celostnih teritorialnih naložb (CTN) v izbranih urbanih mestnih območjih. V okviru izvajanja instrumenta je pri Eko skladu predviden tudi razvoj novih finančnih instrumentov za stanovanjski sektor in okrepitev spremljajočih programov obveščanja in ozaveščanja. Za naložbe v OVE je mogoče pridobiti nepovratna sredstva tudi v okviru Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020 (PRP).

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)

Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS)
 Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)
 Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN OVE)
 Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA

Nepovratna sredstva Eko sklada se od leta 2014 financirajo iz dveh virov: iz prispevka na rabo energije za povečanje energetske učinkovitosti in Sklada za podnebne spremembe. Leta 2019 je bilo za izvajanje ukrepov URE in OVE v gospodinjstvih izplačanih 38,7 milijonov evrov, kar je 60 % več kot leto prej in hkrati tudi daleč največ v obdobju 2011–2019. Z ukrepi doseženo zmanjšanje rabe energije je bilo v primerjavi z letom 2018 večje za 45 %⁵⁵. Skupaj s prihranki, doseženimi z izvajanjem ukrepov v javnem sektorju, gospodarstvu in prometu, so prihranki po podatkih Eko sklada leta 2019 znašali 272 GWh⁵⁶ in s tem prvič presegli načrtovane v AN URE.

V okviru povabila k oddaji vlog za sofinanciranje energetske prenove večstanovanjskih stavb v nad 75-odstotni javni lasti in v okviru izvajanja celostnih teritorialnih naložb (CTN) v OP EKP, ki ga je marca 2017 objavilo Združenje mestnih občin Slovenije (ZMOS), je bilo z nekaj več kot 1,5 miliona evrov podprtih 8 projektov.

O naložbah v OVE v okviru PRP ni podatkov, vsebina petega oz. zadnjega pilotnega projekta v okviru OP EKP, načrtovana je bila celovita energetska obnova večstanovanjske stavbe po merilih skoraj ničenergijske prenove, pa še ni znana.

DOSEŽENI UČINKI

Z izvedbo projektov URE in OVE v gospodinjstvih, ki so bili podprti z nepovratnimi sredstvi Eko sklada, je bilo leta 2019 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 241,4 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energije iz OVE: 160,4 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 50,7 kt/leto

Učinki so bili izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije* (Ur. l. RS, št. [67/15](#) in [14/17](#)). Podatki še niso dokončni.

Za projekte, ki so bili izvedeni v okviru CTN v OP EKP, podatkov o učinkih ni na voljo.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

Za leto 2020 ima Eko sklad za izvedbo ukrepov URE in OVE v eno- in dvostanovanjskih stavbah predvidenih do 8 milijonov evrov sredstev. Za gradnjo skoraj ničenergijskih stavb in celovite prenove eno- in dvostanovanjskih stavb bo Eko sklad občanom namenil do 2 milijona evrov, za spodbujanje novih skupnih naložb večje energijske učinkovitosti starejših stavb s tremi ali več posameznimi deli stavbe pa do 5 milijonov evrov, skupaj torej do 15 milijonov evrov nepovratnih sredstev. Predlagani

55 Leta 2019 je prišlo do nekaterih sprememb pri pripravi in obdelavi podatkov Eko sklada, zato so podatki za leto 2019 s podatki za prehodna leta primerljivi samo v omejenem obsegu.

56 Učinki energetske svetovalne mreže za občane – ENSVET, niso všteti.

zneski bodo uporabljeni za povišanje razpisanih zneskov v okviru že odprtih javnih pozivov, novi javni pozivi pa bodo objavljeni, če bo potrebna sprememba razpisnih pogojev in kriterijev.

Novo povabilo k oddaji vlog za sofinanciranje energetske prenove večstanovanjskih stavb v nad 75-odstotni javni lasti v okviru izvajanja CTN v OP EKP zaradi pomanjkanja projektov ni več načrtovano. Preostalih slabih 0,4 milijona evrov sredstev bo predvidoma prerazporejenih na ukrep trajnostne mobilnosti v okviru prednostne naložbe 4.4.

V Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu Republike Slovenije (NEPN) sta načrtovana nadaljevanje izvajanja instrumenta in njegova nadgradnja. Obseg načrtovanih aktivnosti je zelo širok in obsega:

- pripravo finančnega načrta spodbujanja ukrepov v gospodinjstvih, vključno z določitvijo virov financiranja, spodbujevalnih mehanizmov in ukrepov za odstranjevanje ključnih ovir,
- zagotovitev spodbud za pripravo projektov v stanovanjskem sektorju,
- izvedbo demonstracijskih projektov,
- razvoj instrumenta fiskalnih spodbud v obliki olajšav za izvedbo naložb v URE in OVE,
- v okviru delovanja Eko sklada so predvideni čim bolj enakomerno in usmerjeno izvajanje načrtovanih ukrepov v primernem obsegu, poenostavitev administrativnih postopkov, identifikacija ostalih ovir za povečanje izvajanja ukrepov v gospodinjstvih in priprava odziva nanje, analiza potencialov za ukrepe glede URE in OVE, dosegljive s spodbujevalnimi mehanizmi, razvoj in priprava novih finančnih instrumentov skupaj z MzL, razvoj novih poslovnih modelov za energetske prenove stanovanjskih stavb skupaj z lokalnimi energetskimi agencijami in ENSVET ter usklajeno in ciljno usmerjeno ozaveščanje in informiranje o URE in izrabi OVE v gospodinjstvih skupaj z Borzenom,
- zagotavljanje bolj ciljnega usmerjanja spodbud Eko sklada tudi v doseganje ciljnega deleža OVE in s tem dodatno proizvodnjo toplote in hlada iz OVE v stanovanjskem sektorju v skladu s cilji OVE,
- pripravo mehanizma za subvencije za OVE na območjih, kjer še več let ne bo izvedeno distribucijsko omrežje za zemeljski plin itd.

PREDVIDENI UČINKI

V skladu z AN URE znaša ciljni prihranek energije za Eko sklad 262 GWh letno. Prihranek se ne nanaša izključno na stanovanjske stavbe, ampak vključuje prihranke vse programov spodbujanja z nepovratnimi sredstvi, ki jih izvaja Eko sklad, in prihranke, dosežene v okviru energetske svetovalne mreže za občane ENSVET.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo čim prejšnje izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz NEPN in DSEPS-2050.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, ZMOS
- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2019, februar 2020
- Eko sklad, Poslovni in finančni načrt Eko sklada za leto 2020, januar 2020 (<https://ekosklad.si/informacije/o-skladu/poslovni-nacrt/poslovni-in-financni-nacrt-za-leto-2020>)
- Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v obdobju 2020–2023 (Ur. l. RS, št. [14/20](#)), priloga Program porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe v obdobju 2020–2023 (<http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ODLO1993>)

- Celoviti nacionalni energetska in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

16. april 2020

INSTRUMENTI ZA FINANCIRANJE PRENOVE V STAVBAH Z VEČ LASTNIKI

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-8 AN URE: G.6
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski, predpisi
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Eko sklad, MZI DE, SVRK, MOP
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	Instrument je usmerjen v spremembo predpisov s področja stvarnega prava, stanovanjske zakonodaje in zakonodaje s področja poslovnih prostorov, ki urejajo odločanje (o prenovi, zadolževanju) v stavbah z več lastniki.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	Z začetkom leta 2019 se je pod vodstvom MOP začel projekt <i>LIFE IP CARE4CLIMATE</i> (https://www.care4climate.si/si/), v okviru katerega je predviden tudi razvoj finančnih instrumentov za spodbujanje naložb v celovito energetske prenove večstanovanjskih stavb. Začele so se aktivnosti za pripravo in razvoj teh instrumentov. Konec leta 2019 je Vlada Republike Slovenije določila besedilo predloga <i>Zakona o spremembah in dopolnitvah Stvarnopravnega zakonika – prva obravnava</i> in ga poslala v obravnavo Državnemu zboru. V predlogu je predvideno, da lahko solastniki, ki imajo skupaj več kot polovico idealnih deležev, sodišču predlagajo, da o poslu, ki presega okvire rednega upravljanja, odloči v nepravdnem postopku. Z <i>Resolucijo o nacionalnem stanovanjskem programu 2015-2025</i> (ReNSP15–25; Ur. l. RS, št. 92/15) je bilo predvideno, da bodo pristojna ministrstva poiskala načine reševanja problema pridobivanja soglasja za
-----------------	---

izvedbo in kreditiranje projektov energetske prenove večstanovanjskih stavb. Konec leta 2019 je bil v javni obravnavi predlog *Stanovanjskega zakona*, ki pa na področju potrebnih soglasij ni prinesel bistvenih sprememb. Za odločitev za celovito energetsko prenovo je še naprej predvideno 75-odstotno soglasje etažnih lastnikov, ravno tako ostaja potrebno 100-odstotno soglasje za odločanje o najemu in odplačevanju posojila v breme rezervnega sklada, prinaša pa predlog znižanje stopnje soglasja za posege, kjer je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje, in sicer iz sedanjih 100 % na najmanj 75 % soglasja etažnih lastnikov.

DOSEŽENI UČINKI

Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO
IZVAJANJE

V okviru projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE* je načrtovano, da bo do konca leta 2020 razvit prvi finančni instrument za celovito energetsko prenovo večstanovanjskih stavb. Leta 2021 bo Eko sklad izvedel pilotni projekt, s katerim bo finančni instrument preizkusil v praksi.

Na trgu energetskih storitev se finančni instrument že izvaja. Gre za energetsko pogodbenišтво na osnovi pogodbene dobave energije (Energy Supply Contracting). Na takšen način so bili v preteklosti večinoma financirani ukrepi prenove skupnih kotlovnice v večstanovanjskih stavbah. Z modifikacijo obstoječega modela bi bilo možno nabor ukrepov razširiti tudi na ovoj stavbe in stavbno pohištvo.

Druga oblika energetskega pogodbenišťva, ki bi zahtevala razvoj nove oblike finančnega instrumenta, je potrebna za celovite prenove stavb in bi temeljila na zagotavljanju prihrankov energije z naknadnim odkupom terjatev. Model se v slovenskem prostoru še ne uporablja. Možna bi bila tudi izvedba pilotnega projekta.

Vzporedno z razvojem novih finančnih instrumentov, s katerimi bi pospešili intenzivnost prenov v večstanovanjskih stavbah, bi bilo smiselno vzpostaviti tudi delovanje projektne pisarne za pripravo in financiranje projektov energetske prenove večstanovanjskih stavb. Naloge pisarne bi obsegale identifikacijo potenciala, identifikacijo stavb z interesom lastnikov po prenovi, povezovanje med upravniki in lastniki na eni ter izvajalci energetskega pogodbenišťva na drugi strani, izdelavo razširjenega energetskega pregleda, izvedbo PZI itd.

Potekajo tudi prizadevanja, da bi za pripravo projektov energetske prenove večstanovanjskih stavb in njeno financiranje pridobili sredstva v okviru tehnične pomoči ELENA. Preko projektne pisarne ELENA bi se lahko financiralo 90 % stroška izdelave projektne dokumentacije, kar je zelo spodbudno predvsem za večstanovanjske stavbe z manjšim številom lastnikov (od 3 do 10), kjer stroški izdelave dokumentacije predstavljajo velik del stroška končne investicije.

Predvidena sta sprejema *Zakona o spremembah in dopolnitvah Stvarnopravnega zakonika* in novega *Stanovanjskega zakona*.

V *Celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN)* sta predvidena priprava in sprejetje zakonodajnega okvira za izvajanje tega instrumenta.

PREDVIDENI UČINKI

Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Glede na načrtovane cilje in potrebne prenove večstanovanjskih stavb, so s predlogom *Stanovanjskega zakona* predvidene stopnje soglasja še vedno previsoke in še naprej predstavljajo oviro za doseganje zastavljenih ciljev energetske prenove stanovanjskega fonda. Za odpravo te ovire priporočamo, da se za izvedbo ukrepov energetske prenove uvede izjema. V 64. členu naj se pri odločanju o izvedbi del celovite energetske prenove stavbe uvede najmanj 50-odstotno soglasje etažnih lastnikov. Ravno tako naj se 50-odstotno soglasje predvidi tudi za izvedbo ukrepov URE in OVE na skupnih prostorih (npr. sončna elektrarna na skupni strehi, elektro polnilnice na skupnih zemljiščih itd.). Enako dopolnitev priporočamo za 66. člen, kjer naj se predvidi izjemo, in sicer najmanj 75-odstotno soglasje etažnih lastnikov pri odločanju o najemu in odplačevanju posojila v breme rezervnega sklada v primeru zadolžitve za izvedbo ukrepov celovite energetske prenove stavbe.

Za celoten instrument priporočamo čim prej izvajanje v skladu s smernicami iz *NEPN* in *DSEPS-2050*.

VIRI PODATKOV

- Projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*, interno gradivo
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Stvarnopravnega zakonika – prva obravnava, predlog
- Stanovanjski zakon, osnutek
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

23. marec 2020

OBVEZNA DELITEV IN OBRAČUN STROŠKOV ZA TOPLOTO V VEČSTANOVANJSKIH STAVBAH

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-9 AN URE: G.4
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	predpis
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	Instrument uvaja obvezno delitev in obračun stroškov za toploto glede na dejansko rabo v večstanovanjskih in drugih stavbah z najmanj štirimi posameznimi deli, ki se oskrbujejo s toploto iz skupnega sistema ogrevanja.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA Instrument ni leta 2019 doživel nobenih sprememb.

DOSEŽENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE Načrtovano je nadaljnje izvajanje instrumenta. V *Celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN)* je za leto 2022 načrtovana nadgradnja veljavnega predpisa.

PREDVIDENI UČINKI Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Ni posebnih priporočil.

VIRI PODATKOV

- Celoviti nacionalni energetske in podnebne načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

20. marec 2020

ENERGETSKO SVETOVALNA MREŽA ZA OBČANE – ENSVET

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-10 AN URE: G.5		
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS	☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	informiranje / ozaveščanje		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE, Eko sklad, MOP		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐		
KRATEK OPIS	Mreža energetske svetovne pisarnice ENSVET, ki je aktivna že od leta 1993, zagotavlja občanom neodvisno energetske svetovanje ter informacijske, izobraževalne in ozaveševalne aktivnosti za promocijo ukrepov učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije v lokalnem okolju. Sodeluje tudi v okviru sheme pomoči za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih za ranljive skupine prebivalstva.		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Energetski zakon (EZ-1), Ur. l. RS, št. 17/14 , 81/15 – EZ-1A, 43/19 – EZ-1B in 60/19 – uradno prečiščeno besedilo
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenovne stavb (DSEPS) Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	Leta 2019 je v 57 pisarnah mreže ENSVET delovalo 56 usposobljenih neodvisnih energetske svetovalcev, ki so realizirali 9.283 aktivnosti (nasveti s pisnim poročilom, e-nasveti, članki, RTV prispevki, predavanja, šole itd.), kar je slabe 3 % manj kot leto prej. Med temi aktivnostmi je bilo 7.960 pisnih nasvetov, kar je 1 % več kot leto prej in le malenkost pod načrtovanimi 8.000 nasveti iz letnega programa dela za leto 2019 in hkrati tudi največ v vsem obstoju mreže ENSVET. Po ocenah je bilo 60 % vseh nasvetov opravljenih v svetovnih pisarnah, preostanek pa na različnih sejmih in drugih dogodkih izven pisarn.
-----------------	--

V okviru obveznega nadzora subvencioniranih naložb so svetovalci opravili 245 ogledov izvedenih naložb, 148 leta 2018, poleg tega pa še 79 ogledov z namenom ugotavljanja dejanskega stanja še med postopkom obravnave vloge. V okviru izvedbe nove celostne podobe je bila posodobljena sejemska postavitve. Prenovljen je bil interni spletni portal za svetovalce in posodobljen razdelek »energetsko svetovanje« na novi spletni strani Eko sklada, kjer je sedaj mogoče tudi spletno naročanje na svetovanja. Sodelovanje v okviru sheme pomoči za ranljive skupine je opisano pri instrumentu *Shema pomoči za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih za ranljive skupine prebivalstva*.

Septembra 2019 je na šestnajstih lokacijah izbranih trgovskih centrov po Sloveniji, leta 2018 je bilo teh lokacij 10, ponovno potekal *Teden energetskega svetovanja*. Po oceni je bilo v tem tednu opravljenih preko 500 brezplačnih nasvetov. Svetovalci so bili aktivni tudi pri promociji mreže ENSVET in ozaveščanju preko medijev, organiziranih predavanjih za občane in nastopih v šolah.

Instrument je bil nadgrajen v okviru *Dopolnitve DSEPS* in prenove *AN URE*. Z nadgradnjo je predvidena okrepitev prepoznavnosti ENSVET (promocija, mobilna informacijska enota, nadgradnja svetovalne ponudbe z novimi storitvami, organizacija in izvedba izobraževanj) in okrepitev usposabljanja ENSVET svetovalcev. Leta 2019 se instrument v novem obsegu iz *Dopolnitve DSEPS* in prenove *AN URE* še vedno ni v celoti izvajal.

DOSEŽENI UČINKI

S svetovanjem v okviru mreže ENSVET je bilo leta 2019 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 23,2 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 6,0 kt/leto

Učinki so bili izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 67/15 in 14/17)*.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

Načrtovano je nadaljnje izvajanje instrumenta. V skladu z letnim programom dela Eko sklada za leto 2020 je ponovno zastavljen cilj 8.000 nasvetov na osnovi neposrednega razgovora in ne več 10.000, kot je bilo prvotno načrtovano. Predvideno je izobraževanje vsaj 20 novih energetskih svetovalcev, svetovalci pa bodo sodelovali tudi v kohezijskem projektu ZERO500, kjer so sredstva namenjena naložbam v ukrepe URE v gospodinjstvih z nizkimi prihodki (podrobnosti so opisane pri instrumentu *Shema pomoči za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih za ranljive skupine prebivalstva*).

V okviru *Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta Republike Slovenije (NEPN)* je načrtovano, da se bo instrument od leta 2021 dalje izvajal v obsegu iz DSEPS-2050. Predvidena je okrepitev delovanja mreže ENSVET, vključno s širitvijo svetovanja na podjetja.

PREDVIDENI UČINKI

Za leti 2020 in 2021 ocenjeni skupni učinki svetovanja v okviru mreže ENSVET znašajo:

- zmanjšanje rabe energije: 50,1 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 13,0 kt/leto

Učinki so bili izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 67/15 in 14/17)*.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Za več izvedenih kakovostnih naložb v ukrepe URE in izrabo OVE je pomemben tudi nadaljnji razvoj aktivnosti ENSVET, zato Eko skladu priporočamo, da leta 2020 nadaljuje z razvojem instrumenta v obsegu iz *Dopolnitve DSEPS* in prenove *AN URE*, od vključno leta 2021 dalje pa v obsegu iz *DSEPS-2050* ter tako še okrepi delovanje mreže ENSVET.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2019, februar 2020
- Eko sklad, Poslovni in finančni načrt Eko sklada za leto 2020, januar 2020 (<https://ekosklad.si/informacije/o-skladu/poslovni-nacrt/poslovni-in-financni-nacrt-za-leto-2020>)
- Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

18. marec 2020

SCHEMA POVRATNIH SREDSTEV ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST V GOSPODINJSTVIH: POSOJILA EKO SKLADA IN SPODBUDE DRUGIH PONUDNIKOV ZELENIH POSOJIL ZA STANOVANJSKI SEKTOR

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NS-2a AN URE: G.1, G.2		
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐	
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Eko sklad, MOP, poslovne banke		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☒	
	drugo: _____	☐	
KRATEK OPIS	Eko sklad spodbuja okoljske naložbe v gospodinjstvih s posojili z ugodno obrestno mero. Za energetske prenove stanovanjskih stavb je mogoče pridobiti tudi posojila nekaterih drugih ponudnikov.		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	Instrument se izvaja. Leta 2019 je Eko sklad z občani podpisal 2.296 kreditnih pogodb za izvedbo naložb v ukrepe URE in izrabe OVE, kar je za četrtno več kot leto prej. 1.139 naložbam v ukrepe URE je Eko sklad namenil 24,3 milijonov evrov, vendar je bilo kar 85 % tega zneska oz. 20,7 milijonov evrov namenjenih nakupu 930 okolju prijaznih vozil (669 vozil na hibridni pogon, 242 vozil na električni pogon in 1 vozilo na plin), preostanek zneska pa 230 ukrepom URE v stavbah. 1.157 naložb v izrabo OVE, med njimi je bilo največ naložb namenjenih vgradnji 762 toplotnih črpalk za ogrevanje, je prejelo 12 milijonov evrov kreditnih sredstev. Skupna vrednost podpisanih pogodb je znašala 36,3 milijonov evrov, kar je 45 % več kot leta 2018. Glej tudi instrument <i>Posojila Eko sklada s subvencionirano obrestno mero za okoljske naložbe</i> v zvezku <i>Večsektorski ukrepi</i> .
-----------------	---

Za prenovu stanovanjskih stavb je mogoče pridobiti tudi posojila lokalnih skupnosti (npr. Javni stanovanjski sklad MOL) in posojila nekaterih poslovnih bank. Zveza potrošnikov Slovenije (ZPS) je februarja 2020 objavila rezultate pregleda ekoloških kreditov, in sicer za 5 poslovnih bank in Eko sklad. Abanka ponuja *ekološki potrošniški kredit* za nakup energijsko učinkovitih gospodinjskih aparatov in okolju prijaznih motornih vozil. Pri BKS banki imajo na voljo *zeleni namenski potrošniški kredit*, med drugim tudi za nakup lesne biomase za ogrevanje, in *zeleni stanovanjski kredit* za gradnjo ali nakup nizkoenergijske ali pasivne eno- ali dvostanovanjske stavbe, nakup energijsko učinkovitega stavbnega pohištva, toplotno izolacijo stanovanjskega objekta itd. Pri Delavski hranilnici je mogoče pridobiti *eko kredit*, ki poleg nakupa električnih ali hibridnih vozil omogoča tudi nakup toplotne črpalke ali postavitve sončne elektrarne. *Eko kredit* Deželne banke Slovenije (DBS) je lahko potrošniški ali hipotekarni. Nabor projektov, ki jih je mogoče financirati, je zelo širok, med drugim vključuje tudi priklop na sistem daljinskega ogrevanja, nakup kurilne naprave na lesno biomaso in celo postavitve male elektrarne. Sparkasse ponuja *zeleni kredit na kolesih* za vozila in pa *zeleni kredit*, ki je namenjen nakupu ali gradnji pasivne ali nizkoenergijske hiše, energetske učinkoviti prenovi stanovanjske stavbe in nakupu naprav za izrabo OVE. Na podlagi pregleda posojil ZPS potrošnikom svetuje, da za financiranje naložb na nepremičninah najprej preverijo ponudbo stanovanjskih kreditov, ki so lahko zaradi nižjih obrestnih mer ugodnejši. ZPS ugotavlja tudi, da ima med vsemi, zajetimi v pregled, Eko sklad najširši nabor področij spodbud, poleg tega pa je mogoče za veliko namenov pridobiti tudi nepovratna sredstva, kar še dodatno olajša izvedbo naložbe.

DOSEŽENI UČINKI

Učinki posojil Eko sklada so za naložbe, ki hkrati pridobijo tudi nepovratna sredstva Eko sklada, zajeti pri instrumentu *Finančne spodbude za energetske učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah*. Učinkov ostalih posojil se ne spremlja.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

Načrtovano je nadaljnje izvajanje instrumenta. V začetku leta 2020 je bil za kreditiranje naložb občanov odprt javni poziv 65OB19, v okviru katerega je na voljo 15 milijonov evrov kreditnih sredstev.

V skladu s poslovnim in finančnim načrtom Eko sklada za leto 2020 znaša predvideni okvir razpisanih sredstev posojil za to leto, skupaj za občane, javni sektor in pravne osebe, do 50 milijonov evrov.

Javni stanovanjski sklad MOL je februarja 2020 objavil javni razpis za stanovanjska posojila za rekonstrukcijo in vzdrževalna dela na stanovanjskih stavbah. Za ta in še 2 druga namena je skupaj na razpolago 300.000 evrov sredstev.

V začetku leta 2020 je bil v javni obravnavi predlog *Zakona o poroštvih Republike Slovenije za stanovanjske kredite*, katerega namen je omogočiti najem kredita fizičnim osebam, ki rešujejo stanovanjsko vprašanje z nakupom ali gradnjo primerne stanovanjske nepremičnine v Sloveniji, pri tem pa izpolnjujejo pogoje glede najema kredita po pravilih Banke Slovenije. Primernost nepremičnine, za katero bo država dala poroštvo, pri tem glede rabe energije ni opredeljena. Časovnica nadaljnje priprave in sprejema zakona ni znana.

V *Celovitem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN)* je v okviru tega instrumenta od leta 2021 dalje načrtovana vzpostavitev novih finančnih instrumentov, skladnih z novim DSEPS.

PREDVIDENI UČINKI Učinki posojil Eko sklada bodo za naložbe, ki hkrati pridobijo tudi nepovratna sredstva Eko sklada, zajeti pri instrumentu *Finančne spodbude za energetska učinkovitost in rabo OVE v stanovanjskih stavbah*. Učinkov ostalih posojil se ne spremlja.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočilo za posojila Eko sklada, ki so namenjena občanom, je enako kot splošno priporočilo za vsa posojila Eko sklada, in je navedeno pri instrumentu *Posojila Eko sklada s subvencionirano obrestno mero za okoljske naložbe v zvezku Večsektorski ukrepi*.

Glede na to, da so energetske prenovne stavbnega fonda in gradnja ničenergijskih stanovanj eden od pomembnih stebrov, na katerih je zasnovan prehod Slovenije v nizkoogljično družbo, priporočamo, da se predlog *Zakona o poroštvih RS za stanovanjske kredite* dopolni tako, da bo država dajala garancije za nakup nepremičnin, ki se uvrščajo v energijski razred od A do E, za nepremičnine, ki sodijo v energijski razred F ali G pa samo ob pogoju, da se bo prejemnik garancije zavezal, da bo ob nakupu izvedel tudi energetska prenova, s katero se bo stavba uvrstila v enega od razredov od A do E. Na tak način lahko država neposredno usmerja porabniške odločitve, poleg tega pa zmanjšuje tveganje za izpostavljenost prejemnikov garancije energetska revščini in tveganje za njihovo neplačilo kreditnih obveznosti.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2019, februar 2020
- Eko sklad, Poslovni in finančni načrt Eko sklada za leto 2020, januar 2020 (<https://ekosklad.si/informacije/o-skladu/poslovni-nacrt/poslovni-in-financni-nacrt-za-leto-2020>)
- MzI, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- Financiranje ekoloških naložb – Pregled ponudbe pri bankah in Eko skladu, Zveza potrošnikov Slovenije, 20. februar 2020 (<https://www.zps.si/index.php/osebne-finance-sp-1406526635/kredit/10141-financiranje-ekoloskih-nalozb-pregled-ponudbe-pri-bankah-in-eko-skladu-2-2020>)
- Mestna občina Ljubljana, javni razpisi (<https://www.ljubljana.si/sl/razpisi-razgrnitve-in-javne-objave/javni-razpisi/>)
- Zakon o poroštvih Republike Slovenije za stanovanjske kredite, osnutek
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

24. marec 2020

DELITEV SPODBUD MED LASTNIKE IN NAJEMNIKE V VEČSTANOVANJSKIH STAVBAH

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN URE: G.8
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	predpis, spodbude
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MzI DE, MOP
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	Predvidena je vzpostavitev možnosti delitve koristi ukrepov energetske učinkovitosti med lastnike in najemnike v večstanovanjskih stavbah.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	Instrument se ne izvaja.
DOSEŽENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE	<i>V Celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN) je načrtovana vzpostavitev tega instrumenta v skladu z novim DSEPS za leto 2022.</i>
PREDVIDENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Potrebno je zagotoviti izvedbo instrumenta.

VIRI PODATKOV

- Celoviti nacionalni energetske in podnebne načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

20. marec 2020

VZPOSTAVITEV GARANCIJSKE SHEME

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN URE: G.9
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – gospodinjstva
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Eko sklad, MZI DE, SVRK, MOP
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	Vzpostavljena bo garancijska shema, ki bo omogočala zavarovanje kreditov, najetih v okviru rezervnega sklada večstanovanjske stavbe.

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	Instrument se ne izvaja.
DOSEŽENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE	V Celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN) je načrtovana vzpostavitev tega instrumenta v skladu z novim DSEPS za leto 2022.
PREDVIDENI UČINKI	Spremljanje učinkov ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Potrebno je zagotoviti izvedbo instrumenta.

VIRI PODATKOV

- Celoviti nacionalni energetske in podnebne načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

20. marec 2020

3.3 Spodbujanje energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije v stavbah javnega sektorja

UPRAVLJANJE Z ENERGIJO V JAVNEM SEKTORJU		
SPLOŠEN OPIS		
OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: OS-12 AN URE: J.3	
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – javni sektor	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	drugo (spremljanje, poročanje in podporne aktivnosti)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MzI DE, MJU, MP	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	Upravljanje z energijo v javnem sektorju uvaža <i>Energetski zakon (EZ-1)</i> . Skladno z <i>Uredbo o upravljanju z energijo v javnem sektorju</i> je upravljanje z energijo sestavljeno iz energetskega knjigovodstva, izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE ter poročanja o stroških energije in izvajanju ukrepov.	
PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE		
EU ZAKONODAJA	/	
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Energetski zakon (EZ-1), Ur. l. RS, št. 17/14 , 81/15 – EZ-1A, 43/19 – EZ-1B in 60/19 – uradno prečiščeno besedilo Uredba o upravljanju z energijo v javnem sektorju, Ur. l. RS, št. 52/16	
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030	
IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019		
POTEK IZVAJANJA	Sistem energetskega knjigovodstva za stavbe javnega sektorja za poročanje zavezancev, vključno s stalno tehnično in vsebinsko pomočjo, je vzpostavljen. Na osnovi povratnih informacij uporabnikov sistema so leta 2019 potekale njegove manjše nadgradnje. Drugih aktivnosti ni bilo. V skladu z 2. členom <i>Uredbe o upravljanju z energijo v javnem sektorju</i> bi morali zavezanci do konca leta 2018 v primeru, da je to ekonomično, v stavbah in delih stavb zagotoviti merjenje rabe električne energije, zemeljskega plina in toplote. V kolikšni meri so zavezanci to zahtevo izpolnili, ni znano.	

DOSEŽENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

Načrtovano je nadaljnje izvajanje ukrepa. Leta 2020 je načrtovana izvedba nadzora nad kakovostjo podatkov, ki jih poročajo zavezanci. Predvidena je tudi večja nadgradnja sistema energetskega knjigovodstva (navodila za poročanje, oblikovanje poročil itd.). Nadaljevalo naj bi se tudi usposabljanje zavezancev za poročanje v skladu z *Uredbo*, ki ga bo izvajal Borzen.

V Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu Republike Slovenije (NEPN) je v okviru tega instrumenta predvidena nadgradnja Uredbe in sistema upravljanja z energijo tako, da se v skladu z zahtevami EZ-1 zagotovi stalno spremljanje rabe energije in izvajanja ukrepov v javnem sektorju, vključno s postavitvijo ciljev na področju energetske učinkovitosti na ravni javne stavbe oz. ustanove. Določeni naj bi bili tudi ambiciozni cilji glede uporabe OVE v javnih stavbah ter zagotovljene potrebne spodbude za njen hitrejši razvoj (finančne spodbude, energetsko pogodbeništvo itd.).

PREDVIDENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo čim prejšnje izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz *NEPN*.

VIRI PODATKOV

- MZI DE
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

25. marec 2020

SHEME POVRATNIH SREDSTEV ZA ENERGETSKO UČINKOVITOST V JAVNEM SEKTORJU

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NS-2b AN URE: J.2		
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – javni sektor		
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS	☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)		
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski		
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Eko sklad, MOP, MzI DE		
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije	☒	
	zmanjšanje emisij TGP	☒	
	povečanje rabe OVE	☒	
	drugo: _____	☐	
KRATEK OPIS	Eko sklad spodbuja okoljske naložbe v javnem sektorju, med katerimi so tudi naložbe v ukrepe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (TGP), s posojili z ugodno obrestno mero.		

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Aksijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	Ukrep se izvaja. V okviru javnega poziva za kreditiranje okoljskih naložb občin (60LS17) s 5 milijoni evrov razpoložljivih sredstev je bil odobren 1 kredit⁵⁷. Prav tako je bil 1 kredit odobren tudi v okviru javnega poziva za kreditiranje naložb občin v gradnjo novih skoraj ničenergijskih stavb splošnega družbenega pomena (61ONS17), v okviru katerega je razpisanih 20 milijonov evrov ugodnih kreditov. Skupni znesek v letu 2019 odobrenih kreditnih sredstev je znašal 2,8 milijona evrov, kar je skoraj polovico manj kot leto prej. Poraba kreditov za financiranje naložb občin v letu 2019 je znašala 2,7 milijonov evrov, in sicer so bila sredstva namenjena za izvajanje 4 naložb, ki so bile odobrene v okviru javnih pozivov 57LS16 (2 naložbi)⁵⁷, 60LS17 (1 naložba)⁵⁷ in 61ONS17 (1 naložba). Znesek porabljenih kreditov je bil v primerjavi z letom prej manjši za 46 %.
-----------------	---

⁵⁷ Podatka o namenu kredita nimamo, zato naložba ni nujno usmerjena v zmanjšanje emisij TGP.

Posojila za financiranje projektov celovite enegetske prenove javnih stavb je maja 2019 razpisala tudi SID banka. Na voljo je okvirno 38,5 milijonov evrov povratnih finančnih sredstev, zagotovljenih iz OP EKP in sredstev banke, upravičenci pa so osebe celotnega javnega sektorja in ponudniki energetskih storitev.

Glej tudi instrument *Posojila Eko sklada s subvencionirano obrestno mero za okoljske naložbe* v zvezku *Večsektorski ukrepi*.

DOSEŽENI UČINKI

Učinkov se ne spremlja na način, ki bi omogočal vrednotenje vpliva naložb na zmanjšanje emisij TGP.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

Načrtovano je nadaljnje izvajanje instrumenta. V začetku leta 2020 so bili za kreditiranje naložb v javnem sektorju odprti trije javni pozivi, in sicer že omenjena poziva 60LS17 in 61ONS17 in pa leta 2019 novo odprt javni poziv 76FS-PO19, v okviru katerega je lokalnim skupnostim in pravnim osebam na voljo 7 milijonov evrov nepovratnih sredstev in 5 milijonov evrov kreditnih sredstev.

V skladu s poslovnim in finančnim načrtom Eko sklada za leto 2020 znaša predvideni okvir razpisanih sredstev posojil za to leto, skupaj za občane, javni sektor in pravne osebe, do 50 milijonov evrov.

SID banka bo vloge za financiranje projektov celovite enegetske prenove javnih stavb sprejemala do porabe sredstev posojilnega programa oziroma najkasneje do 31. 12. 2023.

V *Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrta Republike Slovenije (NEPN)* je v okviru tega instrumenta za leto 2023 načrtovano izboljšanje spremljanja učinkov naložb, ki prejemejo kredite, na zmanjšanje rabe energije in emisij TGP ter povečanje proizvodnje energije iz OVE.

PREDVIDENI UČINKI

Učinkov se ne spremlja na način, ki bi omogočal vrednotenje vpliva naložb na zmanjšanje emisij TGP.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočilo za posojila Eko sklada, ki so namenjena javnemu sektorju, je enako kot splošno priporočilo za vsa posojila Eko sklada, in je navedeno pri instrumentu *Posojila Eko sklada s subvencionirano obrestno mero za okoljske naložbe* v zvezku *Večsektorski ukrepi*.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2019, februar 2020
- Eko sklad, Poslovni in finančni načrt Eko sklada za leto 2020, januar 2020 (<https://ekosklad.si/informacije/o-skladu/poslovni-nacrt/poslovni-in-financni-nacrt-za-leto-2020>)
- MzI, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

24. marec 2020

NEPOVRATNE INVESTICIJSKE FINANČNE SPODBUDE ZA ENERGETSKO SANACIJO STAVB V JAVNEM SEKTORJU, USMERJENE V POVEČANJE DELEŽA PROJEKTOV IZVEDENIH Z ENERGETSKIM POGODBENIŠTVOM

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NS-3 AN URE: J.2, J.4 OP EKP: prednostna os 4, prednostna naložba 4.1	
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – javni sektor	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	ekonomski (finančne spodbude)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE, Eko sklad	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	Ukrep se v obdobju 2014–2020 nadaljuje s financiranjem v okviru OP EKP. Predvidena je energetska prenova stavb javnega sektorja, ki so v lasti in rabi neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov ter občin, izvedba projektov energetske prenove stavb javnega sektorja v okviru energetskega pogodbenišтва, leta 2014 naj bi bilo 25 %, leta 2020 pa 80 % vseh finančnih podpor za energetske prenove javnih stavb usmerjenih v spodbujanje energetskega pogodbenišтва, in izvedba demonstracijskih projektov celovite energetske obnove različnih tipov stavb javnega sektorja po merilih skoraj ničenergijske prenove, kjer bo to mogoče (stavbe osrednje oz. ožje vlade, stavbe kulturne dediščine).	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	Leta 2019 so se izvajali projekti, ki so v okviru OP EKP prejeli nepovratna sredstva za energetske prenove stavb v lasti in rabi občin, stavb širšega javnega sektorja in stavb ožjega javnega sektorja v sklopu razpisov iz
-----------------	--

obdobja 2016–2018. Skupno je bilo leta 2019 prenovljenih 155.000 m² neto tlorisne površine stavb, kar je za dobro tretjino manj kot leto prej. Za izvedbo naložb je bilo dodeljenih 11 milijona evrov. Do konca leta 2019 je bilo v okviru 51 projektov skupno prenovljenih 389.000 m² neto tlorisne površine stavb. Zmanjšanje rabe energije, doseženo s temi projekti, je bilo ocenjeno na 29,7 GWh, emisije CO₂ pa na 8,2 kt na leto. Zmanjšanje rabe energije na enoto površine znaša 76 kWh/m²leto, kar kaže na to, da bo treba prenove za večje učinke v prihodnje bolj usmerjati v celovite prenove, vključno s trajnostnimi prenovami. Skupaj je bilo v okviru teh razpisov na voljo skoraj 113 milijonov evrov nepovratnih sredstev, dodeljenih pa le 37 % razpisanega zneska. Črpanje sredstev je bilo najslabše pri stavbah ožjega javnega sektorja.

Leta 2019 je bilo v okviru razpisa za energetske prenove stavb v lasti in rabi občin 6 naložbam dodeljenih 3,7 milijonov evrov (JOB 2019), energetska prenova stavb širšega javnega sektorja v lasti države je bila v okviru dveh projektov podprta z 1,8 milijona evrov (ŠJS 2019), za energetske prenove stavb ožjega javnega sektorja pa ni bilo dodeljenih sredstev (OJS 2019). V okviru teh treh razpisov je bilo skupno razpisanih 39,4 milijonov evrov nepovratnih sredstev, dodeljenih pa slabih 14 % te vrednosti, kar je bistveno slabše kot leto prej, ko je bila dodeljena približno polovica razpisanega zneska.

Eko sklad je imel leta 2019 odprtih več javnih pozivov, namenjenih javnemu sektorju. V okviru poziva, namenjenega občinam in ministrstvu za nove naložbe v gradnjo skoraj ničenergijskih stavb splošnega družbenega pomena (56SUB-LSRS17), in podobnega poziva iz leta 2016, ki pa je bil namenjen samo lokalnim skupnostim (40SUB-LS16), je bilo leta 2019 za 18 naložb izplačanih 8,4 milijonov evrov nepovratnih sredstev. Omenjeni poziv je leta 2019 nasledil nov poziv, tokrat ponovno namenjen samo občinam (72SUB-sNESLS19). Razpisanih je 17 milijonov evrov nepovratnih sredstev. Leta 2019 je bilo v tem okviru podpisanih 5 pogodb, izplačil pa še ni bilo. Za spodbude, namenjene energetski prenovi stavb, ki so v upravljanju Ministrstva za obrambo (58SUB-MORS17), sta leta 2019 prispeli 2 vloge, podpisanih pogodb in izplačil pa ni bilo.

V okviru poziva za izvedbo posameznih ukrepov URE in izrabe OVE v javnem sektorju (52SUB-JS17) je bilo leta 2019 za 53 naložb izplačanih skupaj 0,4 milijona evrov. Poziv je junija 2019 nadomestil nov poziv (76FS-PO18), v okviru katerega je razpisanih 7 milijonov evrov nepovratnih sredstev, spodbude pa so namenjene tako pravnim osebam kot tudi lokalnim skupnostim.

DOSEŽENI UČINKI

Z energetske prenove stavb javnega sektorja je bilo leta 2019 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 11,4 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energije iz OVE: 3,3 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 2,7 kt/leto

Učinki so bili povzeti po projektni dokumentaciji. Podatki še niso dokončni.

S spodbudami Eko sklada za zmanjšanje rabe energije in povečanje proizvodnje energije iz OVE v javnem sektorju je bilo leta 2019 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 3,6 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energija iz OVE: 0,04 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 0,6 kt/leto

Učinki so bili povzeti po projektni dokumentaciji oz. izračunani v skladu s *Pravilnikom o metodah za določanje prihrankov energije (Ur. l. RS, št. 67/15 in 14/17)*. Podatki še niso dokončni.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

Tudi leta 2020 je MZL za energetske prenovne stavbe javnega sektorja že razpisal nepovratne finančne spodbude iz sredstev Kohezijskega sklada, in sicer za stavbe širšega javnega sektorja v lasti države v vrednosti 14,1 milijonov evrov (ŠJS 2020) in za stavbe ožjega javnega sektorja v vrednosti 7,6 milijonov evrov (OJS 2020). Obe povabilni sta odprti do porabe sredstev oz. najkasneje do začetka novembra 2020, projekti pa morajo biti zaključeni do septembra 2022. Podobni pogoji veljajo tudi za nov razpis za energetske prenovne stavbe v lasti in rabi občin (JOB 2020), ki je bil objavljen konec februarja 2020. V njegovem okviru je za črpanje na razpolago 25 milijonov evrov.

Pri Eko skladu sta za javni sektor trenutno odprta dva poziva, in sicer za gradnjo skoraj ničenergijskih stavb splošnega družbenega pomena za občine (72SUB-sNESLS19) ter za posamične ukrepe URE in izrabe OVE, skupaj za lokalne skupnosti in pravne osebe (76FS-PO18).

V skladu s poslovnim in finančnim načrtom Eko sklada za leto 2020 znaša predvideni okvir nepovratnih sredstev za gradnjo skoraj ničenergijskih stavb splošnega družbenega pomena za občine v tem letu 6 milijonov evrov, za posamične ukrepe URE in izrabe OVE, skupaj za lokalne skupnosti in pravne osebe, pa 5 milijonov evrov.

V Celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN) je predvideno nadaljevanje izvajanja tega instrumenta v skladu z novim DSEPS od leta 2021 dalje. Izpostavljeni so stalna razpoložljivost nepovratnih sredstev za spodbujanje naložb energetske prenovne javnih stavb, podpora pripravi projektov za energetske prenovne s sredstvi mednarodne tehnične pomoči ELENA ter ustreznim izobraževanjem in usposabljanjem vseh vključenih v te projekte ter usmerjanje energetske prenovne stavbe v bolj celovite energetske prenovne.

PREDVIDENI UČINKI

Z energetske prenovne stavbe javnega sektorja, ki so nepovratna sredstva prejela v okviru razpisov in povabil v obdobju 2016–2018, bo v letih 2020 in 2021 doseženo:

- zmanjšanje rabe energije: 23,8 GWh/leto
- povečanje proizvodnje energije iz OVE: 8,0 GWh/leto
- zmanjšanje emisije CO₂: 6,0 kt/leto

Učinki so bili povzeti po projektni dokumentaciji. Podatki še niso dokončni.

Učinki projektov, podprtih z nepovratnimi sredstvi Eko sklada, se vnaprej ne načrtujejo.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo čim prejšnje izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz NEPN in DSEPS-2050.

VIRI PODATKOV

- Eko sklad, MZL DE – Projektna pisarna za energetske prenovne javnih stavb
- MZL, Portal energetika, Javne objave (<http://www.energetika-portal.si/javne-objave/>)
- Eko sklad, osnutek Letnega poročila Eko sklada za leto 2019, februar 2020
- Eko sklad, Poslovni in finančni načrt Eko sklada za leto 2020, januar 2020 (<https://ekosklad.si/informacije/o-skladu/poslovni-nacrt/poslovni-in-financni-nacrt-za-leto-2020>)
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

15. april 2020

ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI PROJEKTOV ENERGETSKE PRENOVE STAVB V JAVNEM SEKTORJU

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	OP TGP: NS-4 AN URE: J.8
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – javni sektor
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒ ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)
VRSTA INSTRUMENTA	sklop instrumentov
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	Mzl DE, projektna pisarna
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☐ drugo: _____ ☐
KRATEK OPIS	V okviru instrumenta bo oblikovan in vzpostavljen celovit sistem zagotavljanja kakovosti energetske prenoval stavb v skladu z načeli trajnostne gradnje za vse faze življenjskega cikla stavb (projektiranje, gradnja/obnova, upravljanje/obratovanje...) in vrednotenje kakovosti. Vzpostavljene bodo delovne skupine, ki bodo pretehtale možne smeri razvoja sistema celovitega zagotavljanja kakovosti s ključnimi deležniki: naročniki prenoval, izvajalci, proizvajalci opreme, zbornicami (GZS, IZS, OZS) in strokovnjaki s povezanih področij (gradbeništvo, arhitektura, urbanizem, elektrotehnika, energetika, ekonomija...).

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/
NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE	Operativni program ukrepov zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (OP TGP) Akcijski načrt za energetska učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE) Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenoval stavb (DSEPS) Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019

POTEK IZVAJANJA	Leta 2019 se je pod vodstvom MOP začel projekt <i>LIFE IP CARE4CLIMATE</i> (https://www.care4climate.si/si/), v okviru katerega je v aktivnosti C4.1 predvidena vzpostavitev celovitega sistema za zagotavljanje kakovosti pri energetska prenoval javnih stavb. V letu 2019 sta se začela razvoj metodologije za kvalitativno in kvantitativno oceno projektov energetske prenoval ter analiza obstoječih akcijskih načrtov za vpeljava BIM
-----------------	--

projektiranja v javno naročanje v Sloveniji in EU. Potekalo je tudi usklajevanje izvajanja posameznih načrtovanih aktivnosti z MzI in MOP.

DOSEŽENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021

PREDVIDENO IZVAJANJE

V okviru projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE* je prišlo do zamika pri izvajanju nekaterih načrtovanih aktivnosti v sklopu C4.1. Analiza projektov energetske prenove javnih stavb, ki so bili sofinancirani s kohezijskimi sredstvi, bo tako pripravljena do konca leta 2021, sistem za spremljanje doseganja ciljev pri zagotavljanju kakovostne energetske prenove javnih stavb pa v sredini leta 2022. Leta 2021 naj bi bile pripravljene še smernice za BIM projektiranje ter postopek javnega naročanja zanj.

V sklopu C4.1 bo potekalo tudi nadgrajevanje sheme za *Znak kakovosti v graditeljstvu (ZKG)*, in sicer z namenom spodbujati večjo kakovost energetske prenove stavb. ZKG se podeljuje že od leta 1996, v okviru projekta *LIFE IP CARE4CLIMATE* pa bo nadgrajen z novimi kategorijami za ocenjevanje, ki bodo vključevale tudi procese, storitve, prenovljene stavbe in/ali specifične izdelke in sisteme, ki so ključnega pomena za uspešno energetsko prenovo ter bolj zelene in trajnostne stavbe.

V *Celovitem nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu Republike Slovenije (NEPN)* so v okviru tega instrumenta od leta 2021 dalje načrtovani nadgradnja sistema zagotavljanja kakovosti energetske prenove stavb v okviru strukturiranega procesa sodelovanja deležnikov, certificiranje izvajalcev in procesov, izobraževanje oz. usposabljanje deležnikov ter zagotavljanje vodilne vloge javnega sektorja z uveljavljanjem sistema kakovosti pri projektih energetske prenove stavb v javnem sektorju.

PREDVIDENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo čim prejšnje izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz *NEPN* in *DSEPS-2050*.

VIRI PODATKOV

- Projekt *LIFE IP CARE4CLIMATE*, interno gradivo
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

25. marec 2020

PROJEKTNA PISARNA ZA ENERGETSKO PRENOVO JAVNIH STAVB

SPLOŠEN OPIS

OZNAKA INSTRUMENTA	AN URE: J.5 AN OVE: ukrep 35 OP EKP: prednostna os 4, tehnična pomoč	
UČINEK V SEKTORJU	stavbe – javni sektor	
VPLIV NA SEKTOR ETS ALI NEETS	neETS ☒	ETS ☐
TGP NA KATERE VPLIVA INSTRUMENT	ogljikov dioksid (CO ₂)	
VRSTA INSTRUMENTA	drugo (organizacijski ukrep)	
ODGOVORNOST ZA IZVAJANJE	MzI DE	
NA KATERE CILJE VPLIVA INSTRUMENT	zmanjšanje rabe energije ☒ zmanjšanje emisij TGP ☒ povečanje rabe OVE ☒ drugo: _____ ☐	
KRATEK OPIS	Projektna pisarna, ki deluje v sklopu MzI, od leta 2016 operativno izvaja projekt <i>Energetske prenove stavb v državni in občinski lasti</i> v okviru izvajanja OP EKP. Pisarna nudi podporno okolje pri pripravi ustrezne investicijske dokumentacije, strokovno podporo posredniškim in izvajalskim organom ter drugim deležnikom pri prenovi. Vodi evidenco javnih stavb ožjega javnega sektorja, ki bodo energetske prenovljene, ter spremlja in izvaja kontrolo nad operacijami. Eden izmed ciljev je tudi prenos znanja in izkušenj pri naložbah v prenovu stavb med različnimi segmenti javne uprave. V skladu s prenovu AN URE in <i>Dopolnitvijo DSEPS</i> je obseg dela pisarne razširjen še z usposabljanjem oseb, odgovornih za energetske prenovu na vseh ravneh priprave in izvedbe projektov, in nekaterimi razvojnimi nalogami (npr. vzpostavitev sistema kakovosti za projekte energetske prenove javnih stavb, ekonomska analiza in analiza kakovosti že izvedenih projektov itd.). Projektna pisarna je načrtovana in tudi sofinancirana v okviru <i>Tehnične pomoči za OP EKP</i>, prednostne osi <i>Trajnostna raba in proizvodnja energije ter pametna omrežja</i>.	

PRAVNE IN STRATEŠKE PODLAGE

EU ZAKONODAJA	/
NACIONALNE PRAVNE PODLAGE	/

NACIONALNE STRATEŠKE PODLAGE

Akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2017–2020 (AN URE)

Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS)

Dopolnitev Dolgoročne strategije za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (Dopolnitev DSEPS)

Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN OVE)

Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (OP EKP)

Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), za obdobje 2021–2030

IZVAJANJE INSTRUMENTA V LETU 2019
POTEK IZVAJANJA

Projektna pisarna je leta 2019 izvajala naslednje naloge:

- objavila je tri razpise/povabila za energetske prenove stavb občin (JOB-2019), stavb širšega javnega sektorja v lasti države (ŠJS 2019) in stavb ožjega javnega sektorja (OJS 2019);
- objavila je poziv k oddaji prijave za sofinanciranje izdelave tehnične in ekonomske dokumentacije za projekte energetske prenove javnih stavb iz sredstev mednarodne tehnične pomoči ELENA (projekt GovDER);
- vodi pripravo in spremlja izvedbo pilotnih projektov; do konca leta 2019 so bili končani 3 pilotni projekti, 1 je še v teku, vsebina petega oz. zadnjega pilotnega projekta pa še ni znana;
- prenovila je navodila za delo posredniških organov in upravičencev pri ukrepu energetske prenove stavb javnega sektorja;
- posodobila je evidenco stavb v lasti in uporabi ožjega javnega sektorja; 1. 10. 2019 je bilo v evidenco vključenih 447 stavb s skupno tlorisno površino 818.933 m².

Energetska prenova javnih stavb se spremlja na ravni razpisov oz. povabil in preko informacijskega sistema e-MA, ki je namenjen podpori izvajanju evropske kohezijske politike in je v pristojnosti SVRK. V njegovem okviru se spremlja tudi doseganje kazalnikov iz OP EKP.

Glej tudi instrumente: *Energetsko pogodbeništv*o (poglavje *Stavbe – splošno*), *Demonstracijski projekti* (zvezek *Večsektorski ukrepi*) in *Nepovratne investicijske finančne spodbude za energetske sanacije stavb v javnem sektorju, usmerjene v povečanje deleža projektov izvedenih z energetskim pogodbeništvom* (poglavje *Stavbe – javni sektor*).

DOSEŽENI UČINKI

Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PREDVIDENO IZVAJANJE INSTRUMENTA V OBDOBJU 2020–2021
PREDVIDENO IZVAJANJE

V začetku leta 2020 je projektna pisarna:

- ponovno posodobila navodila za delo posredniških organov in upravičencev pri ukrepu energetske prenove stavb javnega sektorja;

- objavila tri razpise/povabila za energetska prenova stavb občin (JOB-2020), stavb širšega javnega sektorja v lasti države (ŠJS 2020) in stavb ožjega javnega sektorja (OJS 2020);
- objavila nov poziv k oddaji prijave za sofinanciranje izdelave tehnične in ekonomske dokumentacije za projekte energetske prenove javnih stavb iz sredstev mednarodne tehnične pomoči, imenovan ELENA 2020.

V Celovitem nacionalnem energetske in podnebne načrtu Republike Slovenije (NEPN) je za leto 2021 predvidena nadgradnja tega instrumenta v skladu z novim DSEPS. Nadgradnja bo predvidoma obsegala vsaj zagotovitev ustreznih kadrovskih in finančnih pogojev za izvajanje dodatnih nalog pisarne ter okrepitev priprave projektov energetske prenove javnih stavb, in sicer tako s pripravo sheme, v okviru katere bodo na voljo spodbude za pripravo projektov, kot tudi z ozaveščanjem in usposabljanjem oseb, odgovornih za energetska prenova na vseh ravneh priprave in izvedbe projektov v stavbah ožjega in širšega javnega sektorja, katerih ustanovitelj je RS. V skladu z NEPN bo treba spodbude v okviru razpisov/povabil OP EKP v prihodnje bolj ciljno usmerjati tudi v doseganje ciljnega deleža OVE in s tem zagotoviti dodatno proizvodnjo toplote iz OVE v javnem sektorju, treba pa bo tudi preučiti, ali so za izkoriščanje OVE v javnem sektorju potrebne dodatne spodbude, npr. v okviru spodbud Eko sklada in iz sredstev Sklada za podnebne spremembe.

PREDVIDENI UČINKI Učinki instrumenta so posredni, zato njihovo spremljanje ni predvideno.

PRIPOROČILA ZA ODLOČANJE

Priporočamo čim prej izvajanje instrumenta v skladu s smernicami iz NEPN in DSEPS-2050.

VIRI PODATKOV

- MzI DE, Projektna pisarna za energetska prenova javnih stavb
- MzI, Portal energetika, Projektna pisarna za energetska prenova javnih stavb (<http://www.energetika-portal.si/podrocja/energetika/energetska-prenova-javnih-stavb/projektna-pisarna/>)
- Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN), Vlada RS, februar 2020 (https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf)

DATUM PRIPRAVE

16. april 2020

4 Oznake, slike in tabele

4.1 Seznam oznak in kratic

AN OVE	Akcijski načrt za obnovljive vire energije
AN S NES	Akcijski načrt za skoraj nič-energijske stavbe za obdobje do leta 2020
AN URE	Akcijski načrt za učinkovito rabo energije
AR SO	Agencija Republike Slovenije za okolje
BDP	bruto domači proizvod
CSD	center za socialno delo
CTN	celostna teritorialna naložba
DE	Direktorat za energijo
DSEPS	Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetske prenove stavb
EED	Direktiva 2012/27/EU o energetske učinkovitosti (Energy Efficiency Directive)
EK	Evropska komisija
ELENA	tehnična pomoč Evropske investicijske banke na področju energetske učinkovitosti (European Local Energy Assistance)
EN SVET	Energetsko svetovalna mreža za občane
EPBD	Direktiva o energetske učinkovitosti stavb 2010/31/EU (Energy Performance of Buildings Directive)
EPO	energetsko pogodbenišтво
ETS	shema za trgovanje z emisijami EU (EU Emission Trading Scheme)
EU	Evropska unija (European Union)
EU-28	države članice EU (28 držav)
EU-ETS	shema za trgovanje z emisijami EU (EU Emission Trading Scheme)
EZ-1	Energetski zakon
IPCC	Medvladni forum za spremembo podnebja (Intergovernmental Panel on Climate Change)
LEA	lokalna energetska agencija
LEK	lokalni energetski koncept
LIFE	Evropski program - instrument financiranja na področju okolja
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MF	Ministrstvo za finance
MGRT	Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
MIZŠ	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MJU	Ministrstvo za javno upravo
MOL	Mestna občina Ljubljana
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
MSP	mala in srednje velika podjetja

MZI	Ministrstvo za infrastrukturo
NEPN	Nacionalni energetske podnebni načrt
neETS	naprave, emisije ali sektorji zunaj sheme EU-ETS
NOD	nizkoogljična družba
OP EKP	Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020
OP TGP	Operativni program ukrepov za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov do leta 2020
OVE	obnovljivi viri energije
PURES	Pravilnik o učinkoviti rabi energije
ReNSP15–25	Resolucija o nacionalnem stanovanjskem programu 2015–2025
SRS	Strategija razvoja Slovenije
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
SVRK	Služba vlade razvoj in kohezijsko politiko
TGP	toplogredni plini
UL	Uradni list
UNFCCC	Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja (United Nations Framework Convention on Climate Change)
URE	učinkovita raba energije
ZMOS	Združenje mestnih občin Slovenije
ZVO	Zakon o varstvu okolja

4.2 Seznam slik

Slika 1:	Delež emisij neETS v sektorju druga področja (široka raba) v letu 2018	6
Slika 2:	Levo: gibanje emisij v široki rabi v obdobju 2005–2018 glede na indikativni sektorski cilj. Desno: gibanje emisij v gospodinjstvih, in sicer dejanskih in normaliziranih glede na povprečno zimo. Posebej so prikazane normalizirane emisije iz rabe goriv za ogrevanje (Vir: IJS-CEU)	7
Slika 3:	Dosežene vrednosti kazalcev na področju stavb, prikazane glede na letne ciljne vrednosti v opazovanem letu 2018 in glede na ciljne vrednosti v letu 2020. Prikazane so relativne vrednosti kot odstotek potrebnega napredka v obdobju 2012–2020. (Vir: IJS-CEU)	8
Slika 4:	Kumulativno zmanjšanje emisije CO ₂ z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2018, pričakovana vrednost kazalca v letih 2019 in 2020 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	9
Slika 5:	Kumulativno zmanjšanje emisije CO ₂ zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2018 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	10
Slika 6:	Finančni vzvod spodbud v javnem sektorju v obdobju 2012–2018 in njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	18
Slika 7:	Kumulativno zmanjšanje emisije CO ₂ z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2018, pričakovana vrednost kazalca v letih 2019 in 2020 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	22
Slika 8:	Kumulativni prihranek končne energije z ukrepi v javnem sektorju v obdobju 2011–2018, pričakovana vrednost kazalca v letih 2019 in 2020 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	24

Slika 9:	Kumulativna površina celovito energetske saniranih stavb v javnem sektorju v obdobju 2012–2018, pričakovana vrednost kazalca v letih 2019 in 2020 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	28
Slika 10:	Intenzivnost CO ₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju leta 2005, v obdobju 2010–2018 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	32
Slika 11:	Kumulativno zmanjšanje emisije CO ₂ zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2018 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	35
Slika 12:	Kumulativni prihranek končne energije zaradi izvajanja ukrepov URE in izrabe OVE v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2018 ter njegove ciljne vrednosti do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	37
Slika 13:	Specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju leta 2005 in v obdobju 2010–2018 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	41
Slika 14:	Delež OVE v rabi goriv v široki rabi leta 2005, v obdobju 2010–2018 ter ciljne vrednosti kazalca do leta 2020 (Vir: IJS-CEU)	44

4.3 Seznam tabel

Tabela 1:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za finančni vzvod spodbud v javnem sektorju	20
Tabela 2:	Vrzel in priporočila za izboljšanje izračuna finančnega vzvoda spodbud v javnem sektorju	21
Tabela 3:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za zmanjšanje emisije CO ₂ z ukrepi v javnem sektorju	26
Tabela 4:	Vrzel in priporočila za izboljšanje izračuna zmanjšanja emisije CO ₂ z ukrepi v javnem sektorju	27
Tabela 5:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za površino energetske saniranih stavb v javnem sektorju	31
Tabela 6:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za intenzivnost CO ₂ v komercialnem in institucionalnem sektorju	34
Tabela 7:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem sektorju	39
Tabela 8:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za specifične emisije TGP v stanovanjskem sektorju	43
Tabela 9:	Podatkovni viri in organiziranost zbiranja podatkov za delež OVE v rabi goriv v široki rabi	46
Tabela 10:	Pregled izvajanja instrumentov v stavbah	47